

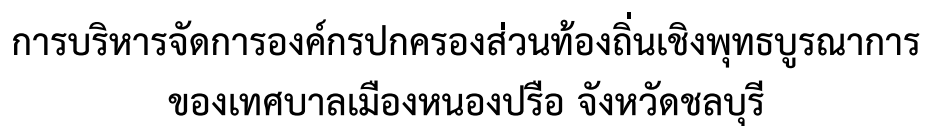

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
A BUDDHIST INTEGRATED ADMINISTRATION OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, NONGPRUE MUNICIPALITY, CHONBURI PROVINCE

นายธีรวิทย์ ทองนอก

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

นายธีรวิทย์ ทองนอก

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

A Buddhist Integrated Administration of Local Administrative
Organization, Nongprue Municipality, Chonburi Province

Mr. Teeravit Thongnok

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Buddhist Studies)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับดุษฎีนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ของเทศบาลเมืองหนองปรือ
จังหวัดชลบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบดุษฎีนิพนธ์

ประธานกรรมการ
(พระเมธาวิเชียร, รศ. ดร.)

กรรมการ
(ผศ. ดร.อุทัย สติมัน)

กรรมการ
(ผศ. ดร.สุเทพ พรมเลิศ)

กรรมการ
(ผศ. ดร.ตวงเพชร สมศรี)

กรรมการ
(ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์)

คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์

ผศ. ดร.ตวงเพชร สมศรี

ประธานกรรมการ

ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นายธีรวิทย์ ทองนอก)

- ชื่อคุณิพนธ์** : การบริหารจัดการองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
- ผู้วิจัย** : นายธีรวิทย์ ทองนอก
- ปริญญา** : พุทธศาสตรคุณิพนธ์บัณฑิต (พระพุทศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์**
- : ผศ. ดร.ตวงเพชร สมศรี, วท.บ. (คหกรรมศาสตร์ทั่วไป),
ค.บ. (ภาษาอังกฤษ), พธ.ม. (พุทธศาสตร์และศิลปะแห่งชีวิต),
พธ.ด. (พระพุทศาสนา)
 - : ผศ. ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์, ป.ธ. ๙, พธ.บ. (ศาสนา),
พธ.ม. (ธรรมนิเทศ), พธ.ด. (พระพุทศาสนา)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

คุณิพนธ์เรื่อง การบริหารจัดการองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น และการนำหลักพุทธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี รวมไปถึงการวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี โดยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีมีการนำหลักพุทธรรมมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (๑) การบริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ และหลักโลกบาลธรรม (๒) การบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักอุปทานิยธรรม ๗ หลักสัปปุรสรธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ (๓) การบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักพรหมวิหาร ๔ สำหรับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผลสำเร็จที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับนั้นมาจากการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุด

Dissertation Title : A Buddhist Integrated Administration of Local Administrative Organization, Nongprue Municipality, Chonburi Province

Researcher : Mr. Teeravit Thongnok

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

- : Asst. Prof. Dr. Toungetch Somsri, B.S. (Home Economics), B.Ed. (English), M.A. (Buddhism and Arts of Life), Ph.D. (Buddhist Studies)
- : Asst. Prof. Dr. Montree Sirarojananan, Pali IX, B.A. (Religion), M.A. (Dhamma Communication), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 18, 2019

Abstract

This dissertation entitled “A Buddhist Integrated Administration of Local Administrative Organization, Nongprue Municipality, Chonburi Province” has three objectives: 1) to study the situations of administration of local organization, 2) to study the application of Buddhist teachings into the administration of local organization, Nongprue Municipality, Chonburi Province, and 3) to analyze the Buddhist integrated administration of local organization, Nongprue Municipality, Chonburi Province. This is a qualitative and quantitative research.

In the research, it was clearly found that the Buddhist teachings have been applied into the administration of local organization by Nongprue Municipality, Chonburi Province, where their staff have been working effectively through variety of projects and activities as follows: 1) the administration of its organization is done through the development of staff’s potentiality by Nongprue Municipality whereby the Buddhist teachings, virtues and morality, are properly observed in accordance with four bases of social solidarity, four paths of accomplishment and virtues that protect the world, 2) its administration of such organization is chiefly focused on the participation where the development of potentiality and the creation of opportunity for public are opened for any participation while the prescription of fiscal administration is carried out which are in accordance with seven virtues leading never to decline but only to prosperity, seven qualities of a good man and Four Noble Truths, 3) the administration of organization is done through the empowerment of morality where the activities concerning with the Buddhist teachings are gradually and often

added into the given various projects and activities which are in accordance with its suitability of Four Sublime States of mind.

In this research, the new body of knowledge gained from findings clearly showed that the successfulness obtained by Nongprue Municipality is considerably derived from the application of the above virtues that protect the world into the administration of local organization whereby its staff have been performing their assigned duty effectively.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี” ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอนุเคราะห์ให้ความเมตตา เสนอแนะ แก้ไข ช่วยเหลือ เป็นอย่างยิ่งของ ผศ.ดร.ดวงเพชร สมศรี ประธานกรรมการผู้ควบคุมดุขนิพนธ์ และ ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ กรรมการผู้ควบคุมดุขนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อชี้แนะ เสียสละเวลาให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยนี้ ให้ความชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาวิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุกท่านที่สอนระดับปริญญาเอกตามหลักสูตรพุทธศาสตรดุขนิพนธ์ิตต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่ได้ทุ่มเท อบรม สั่งสอนวิชาความรู้ อย่างเต็มกำลังสติปัญญา และขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ตลอดจน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือที่กรุณาตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบโครงร่างและสอบป้องกันดุขนิพนธ์ที่เมตตาช่วยพิจารณาวิพากษ์วิจารณ์ ปรับปรุง แก้ไข เสนอแนะแนวทางจนเกิดความสำเร็จของงานวิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และคุณพรรณี ลิมเจริญ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมเมืองพัทยา ทรายยา ผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการเทศบาลเมืองหนองปรือที่เป็นแรงบันดาลใจ เป็นกำลังใจ ส่งเสริม สนับสนุนในทุกทางจนเกิดความสำเร็จในการศึกษาและงานวิจัยนี้

สุดท้าย ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งต่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านวิชาการ ทั้งทางโลกและธรรมแก่ผู้วิจัย รวมทั้งท่านผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ความดี บุญกุศล และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากดุขนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้กับทุก ๆ ท่านที่ได้กล่าวมาทั้งหมดตั้งแต่ต้น

นายธีรวิทย์ ทองนอก

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๖
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๘
๑.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๒๒
๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับ	๒๓
บทที่ ๒ สภาพการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ	
๒.๑ ความเป็นมาของเทศบาลเมืองหนองปรือ	๒๔
๒.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองหนองปรือ	๒๔
๒.๑.๒ โครงสร้างทางการบริหาร	๒๖
๒.๑.๓ การแบ่งส่วนราชการภายในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ	๒๗
๒.๑.๔ ผลงานและรางวัลที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับ	
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๐	๓๐
๒.๒ หลักการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองหนองปรือ	๔๕
๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ	๕๕
๒.๔ แนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ	๕๗
๒.๕ บทสรุป	๕๘

บทที่ ๓ การบริหารจัดการเชิงพุทธ

๓.๑	หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๖๑
๓.๑.๑	ความหมายของหลักพุทธธรรม	๖๑
๓.๑.๒	พุทธวิธีการบริหาร	๖๓
๓.๑.๓	หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๖๕
๓.๒	การนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๗๘
๓.๓	บทสรุป	๘๕

บทที่ ๔ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ

๔.๑	การวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ เทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี	๘๙
๔.๒	การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการ เทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี	๙๙
๔.๓	การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี	๑๑๙
๔.๔	บทสรุป	๑๒๘

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย สรุปองค์ความรู้ และข้อเสนอแนะ

๕.๑	สรุปผลการศึกษาวิจัย	๑๓๓
๕.๒	อภิปรายผลการศึกษาวิจัย	๑๔๑
๕.๓	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย	๑๔๓
๕.๔	ข้อเสนอแนะ	๑๔๗
๕.๔.๑	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๔๗
๕.๔.๒	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๔๗
๕.๔.๓	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	๑๔๗

บรรณานุกรม ๑๔๘

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย	๑๕๔
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์	๑๕๕
ภาคผนวก ค	แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม	๑๕๖
ภาคผนวก ง	ประมวลภาพจากการสัมภาษณ์	๑๖๖
ภาคผนวก จ	ตัวอย่างเอกสารโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	๑๖๙

ประวัติผู้วิจัย ๑๙๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ แนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองหนองปรือในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔	๔๖
ตารางที่ ๒.๒ ตารางแสดงเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	๔๙
ตารางที่ ๒.๓ ตารางแสดงรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมของภาคีเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองหนองปรือ	๕๑
ตารางที่ ๒.๔ ตารางแสดงรายละเอียดการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างเทศบาลเมืองหนองปรือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ	๕๒
ตารางที่ ๔.๑ หลักการบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือในทศวรรษของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	๙๙
ตารางที่ ๔.๒ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามเพศ	๑๐๕
ตารางที่ ๔.๓ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๕
ตารางที่ ๔.๔ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามเพศ	๑๐๖
ตารางที่ ๔.๕ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๐๖
ตารางที่ ๔.๖ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือ	๑๐๗
ตารางที่ ๔.๗ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักสัปปุริสธรรม ๗	๑๐๘

ตารางที่ ๔.๘	หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักพรหมวิหาร ๔	๑๐๙
ตารางที่ ๔.๙	หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักสังคหวัตถุ ๔	๑๑๐
ตารางที่ ๔.๑๐	หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักอริยสัจ ๔	๑๑๑
ตารางที่ ๔.๑๑	หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักอิทธิบาท ๔	๑๑๑
ตารางที่ ๔.๑๒	หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักโลกบาลธรรม	๑๑๒
ตารางที่ ๔.๑๓	หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักอปริหานิยธรรม ๗	๑๑๓
ตารางที่ ๔.๑๔	สรุปภาพรวมของหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	๑๑๔

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ ๑.๑ กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เชิงพหุบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี	๒๒
ภาพที่ ๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพหุบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี	๑๔๖

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในดัชนีฉบับนี้ อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ ส่วนอรรถกถาใช้อ้างอิงจากอรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๒

การอ้างอิงอักษรย่อพระไตรปิฎก และอรรถกถา จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ขุ.ชา. (บาลี) ๒๘/๑๗๖/๗๒ หมายถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาตก (ภาษาบาลี) เล่ม ๒๘ ข้อ ๑๗๖ หน้า ๗๒, ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๗๙/๑๒๗. หมายถึง พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย) เล่ม ๑๐ ข้อ ๑๗๙ หน้า ๑๒๗, ส่วนอรรถกถา จะระบุ เล่ม (ถ้ามี) /ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น อง.ทุก.อ. (ไทย) ๑/๓๘/๕๕. หมายถึง พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย มโนรปุรณิกานิบาตอรรถกถา (ภาษาไทย) เล่ม ๑ ข้อ ๓๘ หน้า ๕๕ เป็นต้น โดยมีลำดับดังนี้

ก.คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ทุก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.อฏฐก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	อฏฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.เปต. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เปตวัตถุ	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ชาตก	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ชาตก	(ภาษาไทย)

ข.คำย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถา

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

อง.ทุก.อ. (ไทย)	=	อังคุตตรนิกาย	มโนรปุรณิกานิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
-----------------	---	---------------	-------------------------	-----------

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่อดีตกาล พระพุทธศาสนาได้มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการปกครองของประเทศไทยอย่างแนบแน่นมาโดยตลอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน และหลักธรรมสำคัญที่พระมหากษัตริย์ไทยทรงยึดถือปฏิบัติในการทรงปกครองพระราชอาณาจักรสืบกันมาแต่โบราณกาล นั่นก็คือ ทศพิธราชธรรม ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรมแก่ผู้ปกครองรัฐในครั้งพุทธกาล เพราะศูนย์รวมของการปกครอง หรือกลไกสำคัญอันจะนำการปกครองของรัฐนั้น ๆ ไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว นั่นก็คือ ผู้ปกครองรัฐนั่นเอง หลักทศพิธราชธรรมจึงเน้นความสำคัญของผู้นำหรือผู้ที่เป็นประมุขของรัฐนั้นว่าจะต้องมีคุณสมบัติหรือคุณธรรมอย่างไร จึงจะนำรัฐนั้นไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุขได้ นอกจากนั้น พระพุทธเจ้ายังได้ทรงแสดงอภิธานียธรรม ซึ่งก็คือ ธรรมอันจะไม่ก่อให้เกิดความเสื่อม มีแต่ความเจริญอย่างเดียว ซึ่งหลักสำคัญของการปกครองนั้น จะอยู่ที่การร่วมมือร่วมใจกันของคณะผู้ร่วมดำเนินการปกครอง หรือเรียกสั้น ๆ ว่า คณะผู้ปกครอง ฉะนั้น หลักอภิธานียธรรมจึงเน้นที่ความสามัคคีพร้อมเพรียงและความเป็นธรรมของคณะผู้ปกครองของรัฐนั้น

หลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ ได้แก่ ทาน ศีล บริจาค อาชวะ มัทวะ ตบะ อักโกธะ อวิหิงสา ขันติ และ อวิโรธนะ^๑ และหลักอภิธานียธรรม ๗ ประการ ได้แก่ (๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ (๒) พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลายที่พึงร่วมกันทำ (๓) เคารพบุญญतिหรือกฎเกณฑ์ ของชาววัชชี ไม่เหยียบย่ำลบล้างของเก่า ตั้งของใหม่ขึ้นมาตามอำเภอใจ (๔) ให้ความเคารพนับถือ วัชชีผู้ใหญ่ ด้วยการไต่ถาม รับฟังความคิดของท่าน (๕) ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีไม่ให้ถูกข่มเหง (๖) เคารพบูชาสิ่งอันเป็นที่เคารพ นับถือของปวงชน และ (๗) บำรุงและปกป้องผู้ประพฤติธรรม (บรรพชิต) เพื่อจักได้อยู่เป็นหลักในทางศีลธรรมแก่ประชาชน^๒ นอกจากนั้นพระพุทธเจ้ายังได้ทรงแสดงธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง เช่น ราชสังคหวัตถุ ๔^๓ จักรวรรดิวัตร ๑๒^๔ และอคติ ๔^๕ เป็นต้น

หลักธรรมสำหรับการปกครองที่พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมไว้นั้นมีลักษณะเป็นกลาง ๆ สามารถนำมาปรับใช้ได้กับการปกครองทุกรูปแบบ ในทางทฤษฎีนั้น ดูเหมือนว่าคำสอนหรือหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แต่ละหมวดหรือแต่ละเรื่องเหล่านี้ต่างกันหรือแยกจากกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว หลักธรรมต่าง ๆ ล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันเสมอ ดังเช่น เรื่องทศพิธราชธรรม และอภิธานียธรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็หมายความว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนตามหลัก

^๑พ. ชว. (ไทย) ๒๘/๒๔๐/๖๒.

^๒ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๓๖/๑๙๖.

^๓อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๙/๔๑.

^๔ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๕/๔๕.

^๕ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๓๖/๑๙๖.

ทศพิธราชธรรมและหลักอปริหานิยธรรม รวมทั้งตามหลักปกครองประการอื่น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการปกครอง อันอาจจะสรุปเข้าในคำเดียว คือ โดยธรรม เพื่อธรรม ได้แก่โดยความเป็นธรรม เพื่อความเป็นธรรม ฉะนั้น ธรรมที่เหมาะสมกับการปกครองแม้จะมีเป็นอันมาก แม้ที่พระพุทธเจ้าแสดงไว้ก็ดี ที่ศาสตร์การปกครองต่าง ๆ แสดงไว้ก็ดี ก็รวมเข้าในคำเดียวว่า โดยธรรม เพื่อธรรม ที่จะให้เกิดประโยชน์เกื้อกูล และความสุขอันเป็นความเจริญงอกงามไพบูลย์ต่าง ๆ^๖ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่ โดยองค์การทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งที่เป็นองค์การที่ทันสมัยและมีการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการขับเคลื่อนองค์การต่าง ๆ ในระดับสูงต่างได้นำหลักพุทธธรรมไปปรับใช้ในการบริหารจัดการองค์การมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแลนด์แอนด์เฮาส์, ดีแพค, เอ็มเค, เบนซ์ทองหล่อ, ซีเอ็ด ยูเคชั่น, อมรินทร์พรินท์ติ้ง, ธนาคารกสิกรไทย เป็นต้น^๗ ดังแนวความคิดของ ดนัย จันทรเจ้าฉาย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดีซี คอนซัลแทนส์ จำกัด ที่ได้กล่าวไว้ว่า สำหรับบางคน ศาสนากับธุรกิจเป็นคนละเรื่องกัน แต่จริง ๆ แล้วศาสนากับธุรกิจเป็นเรื่องเดียวกัน^๘ สอดคล้องกับแนวคิดของ Stephen R. Covey บุคคลที่ได้รับการยกย่องจากนิตยสารไทมส์ ว่าเป็น ๑ ใน ๒๕ บุคคลที่ทรงอิทธิพลในรอบ ๑๐๐ ปี ด้วยความคิดที่มีความเรียบง่าย Covey ได้นำหลักพุทธธรรมมานำเสนอในหนังสือ The 8th Habit: From Effectiveness to Greatness ที่ได้แสดงแนวคิดว่า ผู้ที่จะเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ได้นั้น คือ ผู้ที่จะต้องพบของขวัญ ๓ ชิ้นสำคัญ ดังนี้ ของขวัญชิ้นที่ ๑ คือ มนุษย์เป็นผู้กำหนดการกระทำหรือ กรรมของตนเอง กรรมเป็นผู้สร้างและเราเป็นผู้รับผลของกรรม เนื่องจาก มนุษย์มีอิสรภาพในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ๆ การตัดสินใจในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด ๆ นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมหรือสภาพแวดล้อมใด ๆ ของขวัญชิ้นที่ ๒ คือ ในทุกชาติ ศาสนา ภาษา จะมีสิ่งที่เป็นสัจธรรมเหมือนกันหมด ความดีคือความดี ความชั่วคือความชั่ว เหล่านี้คือสัจธรรมที่เป็นกฎของธรรมชาติ ซึ่งเหนือกาลเวลา (อกาลิก) เป็นเรื่องปรากฏชัดในตนเอง รู้ได้ด้วยตนเอง (ปัจเจกตัตถ) รู้ได้โดยสามัญสำนึก ซึ่งคุณธรรมหรือหลักการเหล่านี้ ถ้าบุคคลใดเข้าใจได้อย่างชัดเจนแล้ว จะเป็นแรงส่งผลักดันให้บุคลากรหรือองค์กรนั้น ๆ ขับเคลื่อนไปในหลักการที่ถูกต้อง สามารถอดทนต่อกิเลส และความเย้ายวนเฉพาะหน้า ที่อาจนำมาซึ่งการปิดบังข้อมูล ความไม่ถูกต้อง หรือคอร์รัปชัน และของขวัญชิ้นที่ ๓ คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะสามารถตั้งศักยภาพอันเต็มเปี่ยมที่มีอยู่แล้วตั้งแต่เกิดมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีความฉลาด ๔ ประการ คือ Body Heart Mind และ Spirit ซึ่งทั้ง ๔ องค์ประกอบที่ Covey กล่าวถึงนี้คือ หลักสติปัฏฐาน ๔ ที่ว่าด้วยเรื่อง กาย เวทนา จิต และธรรมนั่นเอง

ทั้งนี้ หากพิจารณาพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นองค์การ พระพุทธศาสนาก็จะเป็นองค์การที่ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนมาว่า ๒,๕๐๐ ปี โดยมีพระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีผลงาน

^๖ รายนามะเอียดใน สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน), **ทศพิธราชธรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓ – ๙.

^๗ ผู้จัดการ ๓๖๐° รายสัปดาห์, (๒๘ ม.ค. ๕๔), “ขับเคลื่อน “วิถีพุทธ” ใส่องค์กรสมัยใหม่ทั้งไทย - เทศ”, ผู้จัดการ ๓๖๐° รายสัปดาห์, [ออนไลน์], ๓๖ ย่อหน้า, แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/mgrWeekly/ViewNews.aspx?NewsID=๙๕๔๐๐๐๐๑๒๓๙๓> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

^๘ อ้างแล้ว.

การบริหารจัดการองค์การในระดับโลก และมีเป้าหมายชัดเจนที่สุด คือ ต้องการให้มวลมนุษยชาติ ออกจากวิกฤตการณ์ ด้วยกลยุทธ์ และแนวการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นลำดับ เป็นขั้นเป็นตอน สามารถจับ ต้อง และวัดผลได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแทบไม่แตกต่างกับองค์การธุรกิจในปัจจุบันที่มีการกำหนดเป้าหมาย ด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การได้กำหนดไว้^๙

เทศบาลเมืองหนองปรือ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะ ๔๕.๕๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒๘,๔๖๒.๕๐ ไร่ มีการจัดตั้งชุมชนขึ้นเต็มเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น ๔๔ ชุมชน มี ประชากรตามฐานข้อมูลจากสำนักทะเบียนเทศบาลเมืองหนองปรือทั้งสิ้น ๗๗,๐๑๔ คน^{๑๐} ประกอบ กับคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำได้มี ความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการบริหารจัดการและพัฒนาเทศบาลเมืองหนองปรือในด้านต่าง ๆ นำพา ให้เทศบาลเมืองหนองปรือเป็นเมืองน่าอยู่ ผู้คนสมานฉันท์ ผูกพันวัฒนธรรม เลิศล้ำการเรียนรู้ และให้ ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลให้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับรางวัลต่าง ๆ อย่างมากมายและต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา เทศบาลเมืองหนองปรือประสบความสำเร็จและรางวัล เกียรติยศต่าง ๆ ดังนี้

๑. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการจัดสวัสดิการเพื่อคนพิการในชุมชน ประจำปี ๒๕๕๑ ได้รับโล่เกียรตินิยมพร้อมเงินรางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากสำนักงานส่งเสริมคุณภาพ คนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์^{๑๑}

๒. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัด กิจกรรมทางวัฒนธรรม ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๕ ด้านมรดกภูมิปัญญาทางสังคม สาขา แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล จากโครงการแข่งขันเรือยาวประเพณีพญา และเรือ นานาชาติ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และถ้วย พระราชทานพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น^{๑๒}

^๙อ้างแล้ว.

^{๑๐}เทศบาลเมืองหนองปรือ, ข้อมูลพื้นฐาน: สภาพทั่วไป, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/general1.php> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

^{๑๑}เทศบาลเมืองหนองปรือ, รางวัลความภาคภูมิใจ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/award.php> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

^{๑๒}จังหวัดชลบุรี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด, ประกาศผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๕๕, ที่ ขบ ๐๐๓๑/ว ๓๕๓๔, ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕.

๓. รางวัลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๕๕ จากการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือ^{๑๓}

๔. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ประเภทสถานศึกษา จากโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดใช้แผนพัฒนาการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต^{๑๔}

๕. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี ๒๕๕๘ จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยเข้ารับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณจากนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ห้องนนทบุรี ๑ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๖. รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๙ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้จะต้องเคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าในระดับเลิศในประเภทเดียวกันมาแล้ว ๒ ครั้งในระยะเวลา ๕ ปีย้อนหลัง (ในปี ๒๕๕๙ ใช้ช่วงเวลาปี ๒๕๕๔ ถึงปี ๒๕๕๘) ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือเคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า ด้านเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ มาแล้ว ทั้งนี้ รางวัลฯ ข้างต้น เป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการและกิจกรรมที่โดดเด่น ต่อ ยอด รวมไปถึงโครงการและกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่แสดงถึงความเป็นเลิศตามเกณฑ์ที่รางวัลพระปกเกล้าทองคำกำหนด^{๑๕}

๗. รางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ รางวัลที่ ๓ โดยได้รับเงินรางวัลจำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท^{๑๖}

^{๑๓}สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๖ ระยอง, ขอเชิญรับโล่รางวัลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นระดับเขต, ที่ สปสช.๓๖/ว ๐๑๑๒, ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕.

^{๑๔}กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, แจ้งผลการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖, ที่ มท ๐๘๙๓.๓/ว ๕๔๓, ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

^{๑๕}สถาบันพระปกเกล้า วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น, ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และพิธีมอบรางวัลพระปกเกล้าฯ ประจำปี ๒๕๕๙, ที่ พป ๐๐๐๓/ว ๒๒๐๑, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์, โครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. ๒๕๖๐, แจ้งผลการประเมินรางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รอบแรก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐, ที่ บจค. ๕๘๖/๒๕๖๐, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายละเอียดของรางวัลแห่งความสำเร็จที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับในช่วงต้น ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรางวัลแห่งความสำเร็จที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา นั้น จะพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการที่โดดเด่นในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านความมั่นคง และด้านการบริหารจัดการองค์การ ซึ่งครอบคลุมเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ส่งผลให้มีคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศมาศึกษาดูงาน ณ เทศบาลเมืองหนองปรือในแต่ละปีมากกว่า ๑๐๐ คณะทุกปี ทั้ง ๆ ที่ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเผชิญกับนโยบายของรัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการกระจายอำนาจด้านการกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเพียงพอ รัฐบาลกลางทอดทิ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตกอยู่ในวังวนของปัญหาเดิม ๆ คือ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ด้านระเบียบและกฎหมาย ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ฯลฯ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น ประกอบกับที่ผ่านมาภาคประชาสังคมก็มีความเปราะบาง มีความอ่อนไหวทางการเมืองค่อนข้างมาก รวมไปถึงการที่พื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือมีประชากรแฝงที่เป็นกลุ่มประชาชนหลากหลายเชื้อชาติ มีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว พื้นที่รกร้างว่างเปล่าถูกนำมาจัดสรรเป็นโครงการที่อยู่อาศัย การที่เทศบาลเมืองหนองปรือจะจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการอันหลากหลายของประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือจึงไม่ใช่เรื่องง่าย การบริหารจัดการองค์การของเทศบาลเมืองหนองปรือท่ามกลางข้อจำกัดต่าง ๆ ช่วงต้น จนได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จอย่างมากมายนั้น จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้ศึกษาวิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนสิ่งที่ส่งผลให้การบริหารจัดการองค์การนี้ประสบผลสำเร็จ พร้อมทั้งนำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นแบบอย่างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้มากำหนดเป็นตัวแบบในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลาง เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๒.๓ เพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การอย่างไร

๑.๓.๒ การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือมีอะไรบ้าง

๑.๓.๓ การบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้ศึกษาวิจัยได้มุ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ดังนี้

(๑) สภาพการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ ประกอบด้วย

- ความเป็นมาของเทศบาลเมืองหนองปรือ ข้อมูลทั่วไป โครงสร้างการบริหารงาน การแบ่งส่วนราชการภายใน ผลงานและรางวัลที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๐

- หลักการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ
- ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ
- แนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๒) การบริหารจัดการเชิงพุทธ

- หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น
- การนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น

(๓) การบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

- หลักการบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือ
- การบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนาจการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มที่เป็นพนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในกลุ่มที่ ๒ จำนวน ๑๐ คน

(๒) ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๗๗,๐๑๔ คน^{๑๗}

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารงานจัดการใด ๆ ที่องค์กรได้ใช้ทรัพยากรซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้ หรือศิลปะและกระบวนการการกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้โดยใช้คน เงิน วัสดุสิ่งของและการจัดการ การกระทำนั้น ๆ จะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ มีการดำเนินการเพื่อให้คงอยู่มีการวางแผน การจัดองค์การ การจูงใจการควบคุมและการกระทำที่ทำให้เกิดการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมีระบบแบบแผน^{๑๘}

๑.๕.๒ เชิงพุทธบูรณาการ หมายถึง การนำศาสตร์การบริหารจัดการองค์การและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน

๑.๕.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

^{๑๗}เทศบาลเมืองหนองปรือ, ข้อมูลพื้นฐาน: สภาพทั่วไป, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/general๑.php> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

^{๑๘}นิตยรติ ใจอาษา, “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี”, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕), หน้า ๑๖.

๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีนั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยการค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร รายงานการศึกษาวิจัย และรายงานทางวิชาการประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารประกอบการเรียนการสอน จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งแหล่งข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษา และแหล่งข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๖.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๑) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

คำว่า “การจัดการ” หรือ “การบริหาร” นั้น มาจากคำในภาษาอังกฤษ ๒ คำ ได้แก่ “Management” และ “Administration” โดยคำว่า “Management” นั้น นิยมนำไปใช้กับการบริหารภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจ และคำว่า “Administration” นั้น นิยมนำไปใช้กับการบริหารราชการ หรือภาครัฐ คำว่า “Management” จึงหมายถึง การจัดการในทางธุรกิจ ซึ่งเป็นการจัดการหรือดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็นการนำนโยบายที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมขึ้นจริง สำหรับคำว่า “Administration” หมายถึง การบริหารราชการ หรือการบริหารภาครัฐ หรือการบริหารรัฐกิจ ซึ่งมุ่งเน้นไปในเรื่องของการบริหาร หรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบายเท่านั้น แต่อย่างไรก็ดี คำว่า “Management” และคำว่า “Administration” นั้น โดยทั่วไปแล้วสามารถใช้แทนกันได้ และหมายถึงการบริหารได้เช่นเดียวกัน^{๑๙}

ทั้งนี้ ทฤษฎีทางการบริหารที่หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนนิยมนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันนั้น ได้แก่ ทฤษฎีทางการบริหารของ Fayol โดย Henri Fayol นั้น เป็นนักบริหารชาวฝรั่งเศส และทำงานอยู่ในโรงงานแร่ และโลหะ ซึ่งเขาได้ช่วยกอบกู้สถานการณ์อันสิ้นหวังของบริษัท จนส่งผลให้บริษัทมีกำไรอันงดงาม ด้วย Fayol มีความเชื่อว่า เขาสามารถที่จะแสวงหาศาสตร์ทางการบริหารหรือกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่มีลักษณะเป็นสากล และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักบริหารทั่วไปที่จะต้องนำไปใช้ในการบริหารทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ โดย Fayol ได้อธิบายกระบวนการบริหารและการจัดการว่า ควรประกอบด้วยหน้าที่ ๕ ประการ หรือ POCCC ดังนี้

- Planning (การวางแผน) คือ การวางแผนการปฏิบัติเอาไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบกระเทือนต่อหน่วยงานในอนาคต

^{๑๙}บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ, การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management), พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: BK การพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕.

- Organizing (การจัดองค์การ) คือ การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน รวมไปถึงการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน

- Commanding (การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ) คือ การจัดให้มีการประชุมร่วมกันในหน่วยงาน การบังคับบัญชา สั่งการ จะส่งผลเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับตัวผู้บังคับบัญชาเองที่จะต้องกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเข้าใจในผู้ใต้บังคับบัญชา ติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด หากโครงสร้างของหน่วยงานไม่เหมาะสมก็ปรับปรุงแก้ไข หากผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดหย่อนประสิทธิภาพ ก็ควรต้องมีการลงโทษเพื่อให้เกิดการปรับปรุงตนเอง

- Coordinating (การประสานงาน) คือ ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้ด้วยความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไปสู่จุดหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้

- Controlling (การควบคุม) คือ การกำกับกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการที่กำหนดไว้^{๒๐}

กล่าวโดยสรุป การจัดการ หรือ การบริหาร คือ ศิลปะในการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารของหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และ การควบคุม (Controlling) เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานต้องการหรือกำหนดไว้

(๒) แนวคิดเกี่ยวกับพุทธวิธีการบริหาร

การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมตั้งแต่เดือนที่สองนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือ ในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งส่งผลให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น พระพุทธเจ้าจึงต้องบริหารคณะสงฆ์เหล่านั้น โดยใช้กรอบการพิจารณาจากหน้าที่ของนักบริหาร ซึ่งประกอบด้วยหลักการ ๕ ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษว่า POSDC ดังนี้^{๒๑}

- P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

สำหรับพุทธวิธีในการวางแผนนั้น คือ การใช้วิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และพันธกิจขององค์กร ด้วยวิสัยทัศน์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวาดภาพจุดหมายปลายทางได้อย่างชัดเจน และใช้สื่อสารให้สมาชิกภายในองค์กรยอมรับและดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางนั้น องค์กรทั้งหมดจะถูกขับเคลื่อนไปด้วยวิสัยทัศน์นี้

^{๒๐}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖ – ๑๗.

^{๒๑}ดูรายละเอียดใน พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), พุทธวิธีบริหาร, พิมพ์พิเศษ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓ – ๒๓.

- O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิก และสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำ และการกระจายอำนาจ

สำหรับพุทธวิธีในการจัดองค์กรนั้น คือ การจัดองค์กร โดยพระพุทธเจ้าทรงจัดองค์กรในพระพุทธศาสนาออกเป็นพุทธบริษัท ๔ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา มีการกำหนดสายการบังคับบัญชาในองค์กร โดยพระพุทธเจ้าทรงกำหนดให้พระภิกษุต้องเคารพกันตามลำดับพรรษา ผู้บวชทีหลังต้องแสดงความเคารพต่อผู้บวชก่อน และมีการกระจายอำนาจ โดยพระพุทธเจ้าทรงมอบความเป็นใหญ่ให้แก่คณะสงฆ์ในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในส่วนของภิกษุบริษัทและภิกษุณีบริษัท

- S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะกับงาน

สำหรับพุทธวิธีในการบริหารงานบุคคลนั้น คือ การพัฒนาบุคลากร และจัดสรรภาระหน้าที่ให้ปฏิบัติงานภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถ มีระบบการให้รางวัลและการลงโทษ ทั้งนี้ พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีฝึกคน ๓ วิธี โดยใช้วิธีนุ่มนวลกับคนที่ควรให้กำลังใจ ใช้วิธีรุนแรงกับคนที่ควรตำหนิ ห้ามปราบ และใช้วิธีผสมผสานกับคนที่ควรยกย่องเมื่อถึงคราวต้องยกย่อง และตำหนิเมื่อถึงคราวต้องตำหนิ

- D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีภาวะผู้นำ

สำหรับพุทธวิธีในการอำนวยการนั้น คือ ผู้บริหารเชิงพุทธต้องมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการจูงใจให้คนเกิดความต้องการอยากปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหาร โดยผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติสำคัญ ๒ ประการ ได้แก่ อุตตหิตสมบัติ ซึ่งหมายถึง ความเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติส่วนตัวที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ โดยอุตตหิตสมบัติที่สำคัญในการบริหารของพระพุทธเจ้าก็คือความสามารถในการสื่อสารกับคนทั่วไป ประกอบด้วยหลัก ๔ ส. ดังนี้

ส. ที่ ๑ : สันทัสสนา (แจ่มแจ้ง) หมายถึง อธิบายขั้นตอนของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง ช่วยให้สมาชิกปฏิบัติตามได้ง่าย

ส. ที่ ๒ : สมาทปนา (จูงใจ) หมายถึง อธิบายให้เข้าใจและเห็นชอบกับวิสัยทัศน์ จนเกิดศรัทธา และความรู้สึกว่าต้องฝ่าฟันให้ไกลและไปให้ถึง

ส. ที่ ๓ : สมุตเตชนา (แก้วักล้า) หมายถึง ปลุกใจให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย

ส. ที่ ๔ : สัมปหังสนา (ร่าเริง) หมายถึง สร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร ซึ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกมีความสุขในการปฏิบัติงาน และปรารถนาปฏิบัติ ซึ่ง หมายถึง ความมีน้ำใจในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมและองค์กรของตน

ทั้งนี้ ความสามารถในการจูงใจคนของพระพุทธเจ้าตรงกับพระสมัญญาว่า ตถาคต หมายถึง คนที่พูดอย่างไรแล้วทำอย่างนั้น

- C คือ controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

สำหรับพุทธวิธีในการกำกับดูแลนั้น คือ การกำกับดูแล ซึ่งเป็นการควบคุมสมาชิกภายในองค์กรให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติพระวินัย เพื่อให้พระสงฆ์ใช้เป็นมาตรฐานควบคุมความประพฤติให้เป็นแบบเดียวกัน มีวินัยในตนเอง และมีเกณฑ์ในการประเมินตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กล่าวโดยสรุป พุทธวิธีการบริหารนั้น ยึดหลักธรรมาธิปไตยเป็นสำคัญ ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้บริหารต้องประพฤติและใช้ธรรมเป็นหลักในการบริหาร พุทธวิธีบริหารจึงไม่เป็นทั้งอัตตาธิปไตย หรือ การบริหารที่คำนึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือความพอใจของตนเป็นที่ตั้ง และโลกาธิปไตย หรือ การบริหารที่พยายามเอาใจทุกคน เพื่อให้ตนเองอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า วิธีการบริหารแบบธรรมาธิปไตยนั้น เป็นการบริหารที่ยึดหลักการสร้างประโยชน์สุขเพื่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

(๓) แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลนั้น มีโครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล สรุปความว่าตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด ๓ ประเภท อันได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป ดังมีรายละเอียดดังนี้ เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลนคร โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ ๒๔ คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๔ คน ส่วนเทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมือง การจัดตั้งเทศบาลเมืองจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ ๑๘ คน และมีรองนายกเทศมนตรี ได้ไม่เกิน ๓ คน เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรในพื้นที่ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร) เทศบาลตำบลประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ ๑๒ คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๒ คน ส่วนโครงสร้างภายในของเทศบาลพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดเรื่องโครงสร้างภายในของเทศบาลไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้ (๑) สำนักงานปลัดเทศบาล (๒) ส่วนราชการอื่นซึ่งประกอบด้วยส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือกองได้แก่ การคลัง การช่าง การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม การประปา- การแพทย์ การสวัสดิการสังคม และหน่วยงานตรวจสอบภายใน^{๒๒}

^{๒๒}มรุต วันทนารและคณะ, โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title> [๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐].

ทั้งนี้ พิมพ์ลิขิต ทองรอด กล่าวใน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สรุปความได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้มุ่งที่การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมีอิสระในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุคลากรหรือสภาพความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ อีกทั้งยังตรงกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะให้บริการกับประชาชนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ของตนเองอีกด้วย นอกจากนี้ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ยั่งยืนยังต้องคำนึงถึงการสร้างความสมดุลใน ๓ มิติ ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความสมานฉันท์ เอื้ออาทรให้ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ด้วยการบูรณาการกับหลักจริยธรรม ที่นำมาปฏิบัติให้เกิดผลจริงด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การพัฒนาการทำงานเพียงเพื่อรับคำชื่นชมจากประชาชนเท่านั้น แต่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนในอนาคตนั้นจะเห็นได้ว่า การวางโครงสร้างและการวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเป็นการเชื่อมโยงประสิทธิภาพการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ที่ได้เชื่อมโยง และประสานมิติการพัฒนาสังคม มิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ด้วยกัน^{๒๓}

อย่างไรก็ตาม สำหรับเทศบาลเมืองหนองปรือ นั้น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทเทศบาลเมือง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองปรือ (เฉพาะพื้นที่นอกเขตเมืองพัทยา) ได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตำบลหนองปรือเป็นตำบลหนึ่งในแปดตำบลของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ ๔๕.๕๔ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ของตำบลหนองปรือ มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม มีลำห้วยมาบประชันเปรียบเสมือนเส้นเลือดหล่อเลี้ยงชุมชนตลอดมา นับวันนานปีเข้าก็มีราษฎรมาอยู่อาศัยในเขตตำบลหนองปรือเพิ่มมากขึ้นกระทั่งขยายความหนาแน่นออกไปด้านทิศตะวันตกจนถึงหาดพัทยาจนพัฒนามาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้รับการจัดรูปการบริหารขึ้นเป็นเมืองพัทยา โดยแบ่งเขตการปกครองผนวกเอาพื้นที่ของตำบลหนองปรือไปส่วนหนึ่ง ตามแนวเขตถนนสุขุมวิททางออกไปทางทิศตะวันออกระยะ ๙๐๐ เมตร ตลอดแนว พื้นที่ที่คงอยู่ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหนองปรือ ในปัจจุบัน^{๒๔}

๑.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(๑) จตุพล ดวงจิตรและคณะ ได้ศึกษาเรื่อง การบูรณาการหลักการบริหารเชิงพุทธ ในการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนในกลุ่มน้ำแม่กลองตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่าชุมชนเป็นสังคมฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาก่อให้เกิดการ

^{๒๓} พิมพ์ลิขิต ทองรอด, “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๓): ๔๕.

^{๒๔} เทศบาลเมืองหนองปรือ, ข้อมูลพื้นฐาน: สภาพทั่วไป, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/general๑.php> [๑๙ มกราคม ๒๕๖๐].

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอ ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ เกิดปัญหาสังคม กระนั้นก็ดี องค์กรชุมชนขององค์กรชุมชนลุ่มน้ำแม่กลองตอนล่าง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนตามวิถีแห่งชุมชน ชนบทของสังคมไทย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตามธรรมชาติของการพึ่งพาตนเองเป็นจุดเริ่มต้น และในการดำเนินขับเคลื่อนองค์กรชุมชนในแถบลุ่มน้ำแม่กลองตอนล่างสามารถนำเอาหลักการบริหารเชิงพุทธ อธิบาย ขั้นตอนการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน คือ หลักอริยสัจ ๔ ประกอบด้วย ๑) ทุกข์ ความจริงว่าด้วยความทุกข์ ๒) สมุทัย เหตุให้เกิดทุกข์ ๓) นิโรธ ความดับทุกข์ และ ๔) มรรค ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ รวมถึง หลักสัปปริสธรรม ๗ ประการ ประกอบด้วย ๑) ฉัมนัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ ๒) อุตถัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักผล ๓) อุตตัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักตน ๔) มัตตัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณ ๕) กาลัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักกาล ๖) ปริสัจญญาตา ความเป็นผู้รู้จัก และ ๗) ปุคคลัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักบุคคลการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนโดยใช้หลักการบริหารเชิงพุทธยังส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท้องถิ่นร่วมกับทุกภาคส่วน ยังผลไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน^{๒๕}

(๒) ธนัฐพล ชะอุ่ม และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คือ ด้านกลยุทธ์องค์การ เป็นการวัดความสามารถภายในองค์การให้สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อมจากภายนอกทางด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านโครงสร้างองค์การ กระบวนการและเทคโนโลยีด้านบุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ ด้านสมรรถนะหรือความสามารถทางการบริหาร ด้านวัฒนธรรมองค์การ มีวัฒนธรรมองค์กรหลายรูปแบบ ผู้บริหารจะหาวิธีการในการปรับปรุงแก้ไขวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับการแข่งขัน ด้านทรัพยากรการบริหาร โดยมีการทำงานและควบคุมตามสายการบังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตัดสินใจและทำงานได้อย่างอิสระ แต่ยังยึดกฎระเบียบเป็นสำคัญ มีการนำเอาเทคโนโลยีไปใช้ โดยการแปลงงบประมาณ คน และทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็นผลผลิตหรือบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยในการพัฒนาองค์การ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการลูกโซ่ ตั้งแต่การวางแผนนโยบายจนถึงการพัฒนาศักยภาพให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการกิจในการจัดทำและส่งเสริมบริการสาธารณะ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก มุ่งให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ที่มิบทบาทในทุก ๆ เรื่อง ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน สร้างความเชื่อมั่น และให้การสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบที่สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับสภาพงานในทุก ๆ ลักษณะ และเพิ่มการทำงานให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

^{๒๕} ทัศนพล ดวงจิตและคณะ, “การบูรณาการหลักการบริหารเชิงพุทธในการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนในลุ่มน้ำแม่กลองตอนล่าง”, วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๖๓ – ๘๒.

โดยส่งเสริมให้มีการคิดค้นหาเทคนิควิธีการในการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นตลอดเวลา^{๒๖}

(๓) ปกรณ์ มหากันธา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ สรุปความได้ว่า รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการจะเกิดขึ้นได้ด้วยยุทธศาสตร์การบริหารองค์กร โดยการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้ ๑. ปลูกฝังค่านิยมในตัวบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารและคณะผู้บริหาร บุคลากรขององค์กรทุกระดับ ประชาชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ มีนิติธรรม มีความคุ้มค่า มีคุณธรรม และการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในองค์กรจนเกิดความเข้าใจในบทบาท อำนาจ หน้าที่ขององค์กร ๒. การบริหารองค์กรด้วยการบูรณาการเชิงพุทธ ประกอบด้วย หลักธรรมทางการบริหาร สัปปุริสธรรม ๗ พรหมวิหาร ๔ สังคหวัตถุ ๔ อิทธิบาท ๔ และ หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม ๓. วิธีการบริหารองค์กร เช่น จัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรม ทักษะศึกษาดูงาน ทั้งหมดนี้นำไปสู่การบริหารที่พึงประสงค์ในหลักการครองตน ครองคน ครองงานที่มีประโยชน์ ๓ ได้แก่ ประโยชน์ตน คือ องค์กร ประโยชน์ผู้อื่น คือ ประชาชน และ ประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย^{๒๗}

(๔) ปริศนา พิมพา ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ส่วนกลาง) และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหาดุพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความสำเร็จในการทำงาน ปัจจัยด้านอำนาจในหน้าที่ในการทำงาน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำงาน ปัจจัยด้านการนิเทศงาน ปัจจัยด้านภาวะการทำงาน และปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านความสำเร็จในการทำงาน ปัจจัยด้านอำนาจในหน้าที่ในการทำงาน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำงาน ปัจจัยด้านการนิเทศงาน ปัจจัยด้านสภาวะการทำงาน และปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ มีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคลากร โดยถ้าคุณภาพชีวิตดี จะส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน และเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน^{๒๘}

^{๒๖}ธัญญพล ชะอู่ และคณะ, “การบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย”, วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยสยาม, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๘): ๑๔๕.

^{๒๗}ปกรณ์ มหากันธา, “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๑๙.

^{๒๘}ปริศนา พิมพา, “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๕), หน้า ๒๘.

(๕) ภาส ภาสสัทธา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปความได้ว่า องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์ชุดความรู้ ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อความโปร่งใส ด้วยการบูรณาการ หลักพุทธธรรมและธรรมาภิบาล ด้านนิติธรรม การมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลให้ ๓ งานหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งงานบริหาร งานบริการ และงานสนับสนุน มีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีความโปร่งใส เมื่อนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการกับหลักพุทธธรรม ทั้งโลกบาลธรรม ความมีหิริโอตตัปปะ และหลักอภิธานิยธรรม ๗ ก็จะทำให้เกิดควมมีคุณภาพของชีวิตและการทำงานของบุคลากร ทุกฝ่ายทุกระดับ ทั้งฝ่ายบริหารและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบที่สำคัญ ประกอบด้วยหลักการดังนี้ ๑. ระบบการจัดการงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย งานบริหาร งานบริการ และงานสนับสนุน ๒. จุดมุ่งเน้นของการจัดการ คือ ความโปร่งใสในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. หลักธรรมาภิบาลการจัดการเพื่อความโปร่งใส ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ และ ๔. หลักพุทธธรรม เพื่อการบูรณาการประกอบด้วย หลักโลกบาลธรรม (หิริ – โอตตัปปะ) และ หลักอภิธานิยธรรม ๗ ส่งผลลัพธ์สุดท้ายคือ คุณภาพชีวิตและการทำงานของบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๒๙}

(๖) วาสิตา เกิดผลประสพศักดิ์ ได้ศึกษาแบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหารงานเชิงบูรณาการ และมีหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักทิวฐิธัมมิกัตถะประโยชน์ ๔ เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้การบริหารงานเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสบความสำเร็จ แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการใช้เทคนิคการสร้างบูรณาการ ๓ ประการ (๓C) ได้แก่ ร่วมมือ (Co-ordination) ประสาน (Co-operation) และสอดคล้อง (Consistency) ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ ระดับ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับสารงานท้องถิ่น ๓ ประการ ได้แก่ การเงิน บุคลากร และการมีส่วนร่วม โดยกลุ่มงานท้องถิ่น ๓ กลุ่ม ได้แก่ งานบริหาร งานบริการ และงานสนับสนุน อันนำไปสู่คุณลักษณะของแบบจำลองการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ ๓ ประการ ได้แก่ ความเป็นเอกภาพ ความเข้มแข็งและความยั่งยืน การบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการตามหลักพุทธธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ผู้ปฏิบัติงานใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ และผู้รับบริการใช้หลักทิวฐิธัมมิกัตถะประโยชน์ ๔ โดยทุกภาคส่วนใช้หลักอิทธิบาทตามหลักการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อให้การบริหารงานท้องถิ่นประสบ

^{๒๙} ภาส ภาสสัทธา, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ความสำเร็จ ซึ่งการใช้หลักพุทธธรรมดังกล่าว ทำให้การบริหารเชิงพุทธบูรณาการของท้องถิ่นมีความเป็นเอกภาพ เข้มแข็งและยั่งยืน^{๓๐}

(๗) วงศ์ชนก สืบยุบล ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดการองค์การของเทศบาลเมืองหนองปรือ อยู่ในระดับดี องค์การมีการจัดแบ่งส่วนราชการหน้าที่การทำงานและมอบอำนาจให้รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัดในงานนั้น ๆ องค์การมีการจัดโครงสร้างขององค์การที่ดี ทำให้องค์การบรรลุประสงค์และเจริญก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีของ Fayol ที่กล่าวว่า การจัดการองค์การเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา จำต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้งานอยู่ในส่วนราชการที่เหมาะสม อันจะช่วยให้งานขององค์การบรรลุสำเร็จผลได้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมว่า เนื่องจาก เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยแบ่งออกเป็นส่วนราชการต่าง ๆ มีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการไว้ชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการเหล่านั้น เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๑}

(๘) ศักดา หาญยุทธ พล อ.โท. กล่าวใน รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย สรุปความได้ดังนี้ รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทยได้รูปแบบเดียว คือ เทศบาล โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ๑. เทศบาลมหานคร เป็นองค์กรระดับบน ได้จากการรวมเอาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลนครเข้าด้วยกัน จังหวัดใดที่มีเทศบาลนครหลายเทศบาลให้รวมเป็นเทศบาลเดียว โดยแต่ละจังหวัดจะมีเทศบาลนครเพียงเทศบาลเดียว มีพื้นที่รับผิดชอบเป็นเขตเมืองขนาดใหญ่และเขตเศรษฐกิจที่ใช้จำนวนประชากรและรายได้เป็นเกณฑ์ ยกเว้นเขตเมืองอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดให้อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัด ๒. เทศบาลชุมชนเมือง เป็นองค์กรระดับล่าง ได้จากการรวมเอาเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าด้วยกัน โดยแต่ละจังหวัดจะมีเทศบาลชุมชนเมืองหลายเทศบาล มีพื้นที่รับผิดชอบเป็นเขตเมืองขนาดเล็กที่ใช้จำนวนประชากรและรายได้ เป็นเกณฑ์ ยกเว้นเขตชนบทที่มีให้อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัดและการปกครองท้องถิ่น^{๓๒}

(๙) สุเมธ แสงนิมนวล ศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมของกรณีศึกษา สามารถนำมาสรุปเป็น

^{๓๐} วาสิตา เกิดผลประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๑๘๗.

^{๓๑} วงศ์ชนก สืบยุบล, “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙), หน้า ๕๒.

^{๓๒} ศักดา หาญยุทธ, “รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (คณะปรัชญา: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๙.

ต้นแบบ (Prototype) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยได้ ๙ ประการ ได้แก่ ๑) มีผู้นำองค์กรดี ๒) มีการมีส่วนร่วม ๓) มีการบริหารจัดการครบถ้วนสมบูรณ์ ๔) มีการพัฒนาท้องถิ่น แก้ปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิต ๕) มีจิตใจธรรมมาภิบาล ๖) มีความสามัคคีปรองดอง ๗) มีนวัตกรรม ๘) มีมาตรฐาน และ ๙) มีต้นทุนที่ดี ซึ่งต้นแบบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด^{๓๓}

(๑๐) อนุจิตร ชินสาร ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ลักษณะนวัตกรรมการบริหารของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความโดดเด่นแตกต่างกันไปตามภารกิจหลัก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่มีที่มาของนวัตกรรมแบบบนลงล่าง (Top down innovation) ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจะมีที่มาของนวัตกรรมแบบล่างขึ้นบน (Bottom up innovation) กระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ ๑) การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ๒) การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก และ ๓) การติดตามประเมินผลหรือการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรม ประกอบด้วย ๑) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ๒) วัฒนธรรมองค์กร ๓) ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน ๕) การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ๖) ทุนทางสังคม สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการนำนวัตกรรมการบริหารไปปฏิบัติ ส่วนแนวทางการประยุกต์นวัตกรรมการบริหารต้นแบบ ประกอบด้วย ๑) การกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ที่เอื้อต่อการนำนวัตกรรมการบริหารมาประยุกต์ ๒) การพัฒนาให้ผู้นำองค์กรเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ๓) กำหนดให้มีระบบควบคุมติดตามอย่างต่อเนื่อง ๔) การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการนำนวัตกรรมการบริหารมาประยุกต์ ๕) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร ๖) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของภาคประชาชน^{๓๔}

กล่าวโดยสรุป ข้อค้นพบที่เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์กรนั้น ได้มีนักวิจัยหลากหลายท่านที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์กร และได้พบว่าหลักพุทธธรรมที่ได้มีการนำมาปรับใช้เพื่อการบริหารจัดการองค์กรนั้น ประกอบด้วย หลักสัพพริสธรรม ๗ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอริยสัจ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักโลกบาลธรรม (หิริ - โอตตัปปะ) และ หลักอปริหานิยธรรม ๗ ซึ่งอาจจำแนกหลักพุทธธรรมข้างต้นเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะของหลักพุทธธรรมนั้น ๆ ได้ดังนี้

^{๓๓}สุเมธ แสงนิมิต, ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย, (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๖), หน้า ๖๓.

^{๓๔}อนุจิตร ชินสาร, “นวัตกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, *ดัชนีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗), หน้า ๓๓๖.

กลุ่มที่ ๑ หลักพุทธธรรมสำหรับนำไปใช้ในการครองคน และครองตน ได้แก่

- หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตบุรุษ หรือ เป็นคนดี มีคุณธรรมเป็นคนเก่ง
- หลักพรหมวิหาร ๔ หลักธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ หรือธรรมสำหรับทุกคนที่ช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์
- หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักธรรมสำหรับที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรีเอื้อเพื่อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

กลุ่มที่ ๒ หลักพุทธธรรมสำหรับนำไปใช้ในการครองงาน และหลักพุทธธรรมที่มีลักษณะเป็นวิธีการสำหรับนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ได้แก่

- หลักกริยสัง ๔ หลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรมสำหรับการแก้ไขปัญหาด่าง ๆ
- หลักกัทธิบาท ๔ หลักธรรมที่เป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้บรรลุความสำเร็จตามที่ตนได้ประสงค์ไว้
- หลักโลกบาลธรรม (หิริ - โอตตัปปะ) เป็นหลักธรรมคุ้มครองโลกให้สงบสุข หรือหลักธรรมมนุษย์ทุกคนที่พึงปฏิบัติเพื่อการดำรงชีวิตที่ปกติสุขทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ตลอดจนสังคมไทยและสังคมโลก
- หลักอปริหานิยธรรม ๗ หลักธรรมสำหรับใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การบริหารหมู่คณะเสื่อมถอย

ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรในองค์กรต่าง ๆ นั้น ไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก และในองค์กรต่าง ๆ นั้นให้ความสำคัญกับการครองตน ครองคน และครองงาน เพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจได้ตั้งเป้าหมายไว้

๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ในระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยในขั้นต้น ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งเน้นศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งค้นหาข้อเท็จจริงหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบันว่า มีสภาพความเป็นจริงอย่างไร หลังจากนั้น จึงนำข้อมูลที่ค้นพบได้มาศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งค้นหาข้อเท็จจริงโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณมีตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยมีกระบวนการและขั้นตอนในการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑.๗.๑ การศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ

(๑) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จำนวน ๒๕ คน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมือง หนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน

กลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คน

(๒) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าพุทธธรรมจากพระไตรปิฎก และอรรถกถา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การค้นคว้าจากกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ เอกสารทางราชการ ตำรา วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้น จึงนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ

(๓) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ตามขั้นตอนกระบวนการดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ผู้ศึกษาวิจัยจะได้กำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ ๒ ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาและความสมบูรณ์ข้อคำถาม เพื่อรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำนั้น ๆ จนกระทั่งแบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ ๓ ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว ไปปรึกษากิจกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ ๔ ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

(๔) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ขออนุญาตหมาย และเข้าพบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามกำหนด จากนั้นจึงอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ และเริ่มสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ และเนื่องจากแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด จึงสามารถที่จะตั้งคำถามที่มีลักษณะเจาะลึกลงไปในเรื่องละเอียดต่าง ๆ ได้อีก ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้ใช้ทั้งวิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

(๕) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นสำคัญ โดยอาศัยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลด้วยมือ และจดบันทึกลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการจำแนกข้อมูล ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม สังเคราะห์ วิเคราะห์ สรุปประเด็นสำคัญ และอธิบายความเชื่อมโยงกัน

๑.๗.๒ การศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ

(๑) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามโดยคำนวณจากสูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ นัยสำคัญ ๐.๐๕ ความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๕^{๓๖} จากจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๗๗,๐๑๔ คน^{๓๗} ด้วยสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n	คือ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	คือ	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
e	คือ	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้จากการสุ่มตัวอย่าง (ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕)

แทนค่าในสูตรฯ

$$n = \frac{77,014}{1 + 77,014(0.05)^2}$$

$$= \frac{77,014}{34.97} = 2200$$

^{๓๖}Yamane Taro, *Statistics an introduction analysis*, (New York: Harper & Row Publisher, ๑๙๗๓), pp. ๘๘๖ – ๘๘๗.

^{๓๗}เทศบาลเมืองหนองปรือ, *ข้อมูลพื้นฐาน: สภาพทั่วไป*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/general๑.php> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

ได้จำนวนตัวแทนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน ๔๐๐ ตัวอย่าง

(๒) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพมา ประมวลผล และสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยมีตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ

(๓) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ตาม ขั้นตอนกระบวนการดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ผู้ศึกษาวิจัยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่ง ประกอบด้วยข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาประมวล และวิเคราะห์ผล หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ ๒ ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาและความสมบูรณ์ข้อคำถาม เพื่อรับคำแนะนำและ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำนั้น ๆ จนกระทั่งแบบสอบถามมีความถูกต้องและสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ ๓ ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขตาม คำแนะนำของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่านแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านฉาง จำนวน ๓๐ คน

ขั้นตอนที่ ๔ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการทดลองใช้ (Try out) มา วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficients) และ แบบสอบถามที่ดีจะต้องมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า ๐.๗ ขึ้นไป และสำหรับผลการหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๗๘

(๔) การเก็บรวบรวมข้อมูล

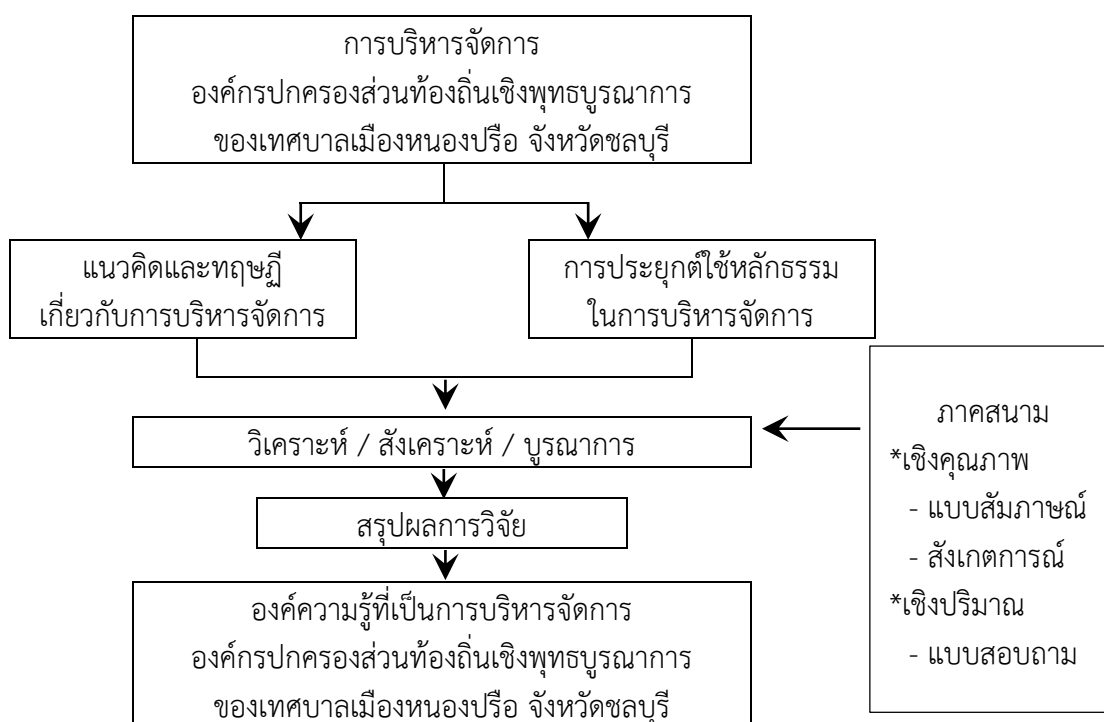
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัย ดำเนินการอบรมทีมงานผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของการศึกษาวิจัย รายละเอียดของข้อคำถามและคำตอบในแบบสอบถาม และขั้นตอนในการตอบ แบบสอบถาม เพื่อให้สามารถชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ตอบแบบสอบถามในกรณีที่ผู้ตอบ แบบสอบถามไม่เข้าใจในข้อคำถามและคำตอบในแต่ละข้อ หลังจากนั้น ผู้ศึกษาวิจัยและทีมงานผู้แจก แบบสอบถามได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๐ ฉบับ แล้ว รวบรวมแบบสอบถามกลับ เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้กรอกข้อมูลครบถ้วนแล้ว

(๕) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เริ่มจากตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้น จึงบันทึกข้อมูลที่ลงทะเบียนลงในแบบบันทึกข้อมูล และบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ตามลำดับ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์อีกครั้ง แล้วจึงประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย โดยผู้ศึกษาวิจัยได้เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๑.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษาวิจัยได้แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาวิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงตามภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑.๑ กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๙.๑ ได้ทราบสภาพการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๙.๒ ได้ทราบการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๙.๓ ได้ทราบการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๑.๙.๔ ได้นำองค์ความรู้ที่เป็นการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

บทที่ ๒

สภาพการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลเมืองหนองปรือ

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในบทที่ ๒ นี้ จะเป็นการกล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะประกอบไปด้วยความเป็นมาของเทศบาลเมืองหนองปรือ หลักการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองหนองปรือ พร้อมด้วยปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ความเป็นมาของเทศบาลเมืองหนองปรือ

๒.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองหนองปรือ

เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ประเภทเทศบาลเมือง ตั้งอยู่กลางพื้นที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (เฉพาะพื้นที่นอกเขตเมืองพัทยา) ได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตำบลหนองปรือเป็นตำบลหนึ่งในแปดตำบลของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ ๔๕.๕๔ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางละมุง ๙ กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดชลบุรีเป็นระยะทางประมาณ ๗๐ กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร

สภาพพื้นที่ทั่วไป ส่วนใหญ่ดินมีลักษณะเป็นดินทราย มีอุณหภูมิสูงสุด ๔๐ องศาเซลเซียส และต่ำสุด ๑๖ องศาเซลเซียส มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำมาบประชัน พื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ ๑๖.๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และอ่างเก็บน้ำชาคนอก พื้นที่กักเก็บน้ำประมาณ ๗.๐๓ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีคลอง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ คลองหนองปรือ คลองหนองไม้แก่น คลองหนองสมอ และคลองมาบตาไถ่

ด้านการเมืองการปกครอง เทศบาลเมืองหนองปรือมีอาณาเขตการปกครอง ดังนี้

- อาณาเขตด้านทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลหนองปลาไหล
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- อาณาเขตด้านทิศใต้	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลห้วยใหญ่
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- อาณาเขตด้านทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลโป่ง
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- อาณาเขตด้านทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เมืองพัทยา
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๔๔ ชุมชน ได้แก่

๑. ชุมชนหนองปรือ ๑	๒๓. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๑
๒. ชุมชนหนองปรือ ๒	๒๔. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๒
๓. ชุมชนหนองปรือ ๓	๒๕. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๓
๔. ชุมชนหนองปรือ ๔	๒๖. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๔
๕. ชุมชนชัยพรรราชา	๒๗. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๕
๖. ชุมชนมิตรสัมพันธ์	๒๘. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๖
๗. ชุมชนหนองใหญ่	๒๙. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๗
๘. ชุมชนมาบสอง - ค่ายมวย	๓๐. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๘
๙. ชุมชนหลังเนิน	๓๑. ชุมชนบ้านเนินพลับหวาน ๙
๑๐. ชุมชนบ้านกลาง	๓๒. ชุมชนพิทยารุ่งเรือง
๑๑. ชุมชนห้วยร่วม	๓๓. ชุมชนทุ่งกลม - บ้านกลาง
๑๒. ชุมชนท่าอิเตอร์	๓๔. ชุมชนเขาน้อย ๑
๑๓. ชุมชนเขาโพธิ์ทอง	๓๕. ชุมชนเขาน้อย ๒
๑๔. ชุมชนมาบหนึ่ง	๓๖. ชุมชนเขาน้อย ๓
๑๕. ชุมชนบ้านล่าง - หนองสมอ	๓๗. ชุมชนเขาน้อย ๔
๑๖. ชุมชนหนองไม้แก่น	๓๘. ชุมชนเขาตาโล ๑
๑๗. ชุมชนหนองสมอ	๓๙. ชุมชนเขาตาโล ๒
๑๘. ชุมชนมาบยายเลีย	๔๐. ชุมชนหนองกระบอก
๑๙. ชุมชนมาบตาใต้ ๑	๔๑. ชุมชนบ้านหัวโกรก
๒๐. ชุมชนมาบตาใต้ ๒	๔๒. ชุมชนตาลหมัน
๒๑. ชุมชนวัดสุทธาวาส	๔๓. ชุมชนหนองหิน
๒๒. ชุมชนบ้านทุ่งกลม	๔๔. ชุมชนเอื้ออาทรชลบุรี (นาเกลือ)

ด้านข้อมูลประชากรในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๓,๐๒๔ คน เป็นชาย ๓๒,๓๐๓ คน และหญิง ๔๐,๗๒๑ คน มีประชากรแฝงประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน เป็นประชากรที่พิการหรือทุพพลภาพหรือป่วยเรื้อรัง จำนวน ๖๗๑ คน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ ๓,๑๔๐ คนต่อตารางกิโลเมตร มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรร้อยละ ๓.๕๖ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรร้อยละ ๕.๐๗ และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรร้อยละ ๔.๖๘

ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือ มีจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาลถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รวมทั้งสิ้น ๒๐ แห่ง เป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑ แห่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๓ จำนวน ๑๒ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๖ แห่ง และศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยาศัย จำนวน ๑ แห่ง มีศาสนสถาน ได้แก่ วัด จำนวน ๗ แห่ง มัสยิด จำนวน ๖ แห่ง และโบสถ์ จำนวน ๑ แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๗๒.๔๐ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๒๗.๓๐ นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๐.๑๕ ตามลำดับ ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ๕ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ งานแข่งขันเรือยาวประเพณีพื้พญาและเรือนานาชาติ จัดขึ้นในเดือน พฤศจิกายนของทุกปี ลำดับที่ ๒ ประเพณีลอยกระทง จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ลำดับที่ ๓ ประเพณีการแข่งขันวิ่งควาย จัดขึ้นในเดือนธันวาคม ลำดับที่ ๔ ประเพณีกินข้าวปุ้นบุญผะเหวดเทศน์ มหาชาติ จัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ และลำดับที่ ๕ ประเพณีงานกองข้าว จัดขึ้นในเดือนเมษายน

ด้านการสาธารณสุข

ศูนย์บริการสาธารณสุข และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ เทศบาลเมืองหนองปรือ มีศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง และมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จำนวน ๓ แห่ง โดยสาเหตุที่ประชาชนเข้ารับการรักษาสถานพยาบาลของรัฐ ได้แก่ เกิดจาก อุบัติเหตุ จำนวน ๖๙ รายต่อปี และสาเหตุอื่น ๆ จำนวน ๕,๑๕๗ รายต่อปี ประเภทของการเจ็บป่วย ที่ประชาชนเข้ารับการรักษาสถานพยาบาลของรัฐ ๕ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ โรคระบบทางเดิน หายใจ ลำดับที่ ๒ โรคระบบกล้ามเนื้อ ลำดับที่ ๓ โรคระบบย่อยอาหาร ลำดับที่ ๔ โรคระบบไหลเวียน โลหิต และลำดับที่ ๕ โรคเรื้อรัง

ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือใช้พื้นที่ในการประกอบ เกษตรกรรม จำนวน ๔,๓๕๕ ไร่ พื้นที่ปศุสัตว์ ประมาณ ๓ ตารางกิโลเมตร มีสถานประกอบการด้าน การบริการ ได้แก่ โรงแรม ๒ แห่ง และธนาคาร ๙ แห่ง มีแหล่งท่องเที่ยว จำนวน ๑๐ แห่ง มีจำนวน นักท่องเที่ยว ๗๘,๘๓๖ คนต่อปี ส่งผลให้มีรายได้จากการท่องเที่ยว ประมาณ ๒๓ ล้านบาทต่อปี มี โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๑๘ แห่ง ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการส่งเสริมองค์กรชุมชนให้ จัดทำผลิตภัณฑ์ชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จนสามารถจัดจำหน่ายเป็นสินค้า พื้นเมืองและของที่ระลึกผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน ๔๘ ผลผลิต จาก ๔๔ ชุมชน^๑

๒.๑.๒ โครงสร้างการบริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลนั้น มีโครงสร้างการบริหารงานของ เทศบาล สรุปความว่าตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด ๓ ประเภท อันได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาล เมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป ดังมีรายละเอียดดังนี้ เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมี รายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลนคร โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ ๒๔ คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๔ คน ส่วนเทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลา กลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะ

^๑เทศบาลเมืองหนองปรือ, แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) เทศบาลเมืองหนองปรือ, (ชลบุรี: กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๕๙), (อัดสำเนา), หน้า ๑ - ๑๔.

ปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมือง การจัดตั้งเทศบาลเมืองจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกอบไปด้วย สมาชิกสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ ๑๘ คน และมีรองนายกเทศมนตรี ได้ไม่เกิน ๓ คน เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรในพื้นที่ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร) เทศบาลตำบลประกอบไปด้วยสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ ๑๒ คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๒ คน^๒

เทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้แบ่งโครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร^๓ ดังนี้

(๑) ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาเทศบาลเมืองหนองปรือ ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบ และควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารตามที่กฎหมายให้อำนาจ ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน จำนวน ๑๘ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จำนวน ๓ เขต เลือกตั้ง เขตละ ๖ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ทั้งนี้ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหนองปรือได้ดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาเทศบาลเมืองหนองปรือ รองประธานสภาเทศบาลเมืองหนองปรือ และเลขานุการสภาเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๒) ฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ ปฏิบัติหน้าที่บริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย โดยได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ทั้งนี้ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือได้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ จำนวน ๒ คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ จำนวน ๒ คน และเลขานุการนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ จำนวน ๑ คน

๒.๑.๓ การแบ่งส่วนราชการภายในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือ

เทศบาลเมืองหนองปรือ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙ และหน้าที่อื่นใดตามที่มิคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล^๔ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล

^๒ นายมรุต วันทนกร และนางสาวดรุณี หมั่นสมักร, โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?> [๕ มีนาคม ๒๕๖๒].

^๓เทศบาลเมืองหนองปรือ, รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๖๐ (Annual Report Nongprue Municipality ๒๐๑๖) เทศบาลเมืองหนองปรือ, (ชลบุรี: สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๖๑), หน้า ๑๔.

^๔เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘.

ดังต่อไปนี้ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน จัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ จัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล มาตรา ๕๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ จัดให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา จัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ จัดให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ จัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ จัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ จัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น จัดให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น และมาตรา ๕๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลอาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ จัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม จัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร จัดให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก จัดให้มีและบำรุงโรงพยาบาล จัดให้มีการสาธารณูปการ จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา จัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น และเทศพาณิชย์

(๒) อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙ หมวด ๒ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ การสาธารณูปการ การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การบำรุงรักษา ศิลปะจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และกิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือ จึงได้กำหนดการบริหารงานภายในของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยแบ่งออกเป็น ๙ ส่วนราชการ^๕ คือ

(๑) สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาลเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล

(๒) กองคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำปีและประจำปี และงานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาล รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๓) กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรมการจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบการก่อสร้าง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติการก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การควบคุม การบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงาน ควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ อะไหล่ และน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสาธารณสุข ชุมชน ส่งเสริมสุขภาพและอนามัย ป้องกันโรคติดต่อ งานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุข งานสัตวแพทย์ ในกรณีที่ยังไม่ได้จัดกองแพทย์ จะมีงานด้านการรักษาพยาบาลในเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์บริการสาธารณสุขและงานทันตสาธารณสุข

(๕) กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผน ซึ่งมีลักษณะเพื่อประกอบการกำหนดนโยบายจัดทำแผนหรือโครงการติดตามประเมินการดำเนินงานตามแผนโครงการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นนโยบายแผนงานและโครงการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร หรือความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ อาจเป็นนโยบายแผนงานของเทศบาลหรือเมืองพัทยา และโครงการระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม หรือระดับจังหวัด แล้วแต่กรณี รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กองการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารศึกษา และพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา โดย

^๕เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔.

ให้มีการรื้อการ งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน งานศึกษานิเทศก์ งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานขยายโอกาสทางการศึกษา งานฝึกและส่งเสริมอาชีพ งานห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษา งานกิจการศาสนา ส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกีฬา และนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กเยาวชน และการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๓) กองช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านวัสดุที่ใช้แล้ว (ขยะ) การจัดการคุณภาพน้ำ การควบคุม ออกแบบ และก่อสร้างอาคารโรงงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การควบคุมดูแลรักษาตรวจสอบระบบน้ำเสีย และมลพิษในด้านอื่น ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน การพัฒนาชุมชน การจัดระเบียบชุมชนหนาแน่น และชุมชนแออัด การจัดให้มีและสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชน การส่งเสริมงานประเพณีท้องถิ่น และงานสาธารณะ การให้คำปรึกษา แนะนำ หรือตรวจสอบเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

(๕) หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี เอกสารการเบิกจ่าย เอกสารรับเงินทุกประเภท งานตรวจสอบทรัพย์สิน และการทำประโยชน์จากทรัพย์สินของเทศบาล รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๑.๔ ผลงานและรางวัลที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๐

๒.๑.๔.๑. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการจัดสวัสดิการเพื่อคนพิการในชุมชน ประจำปี ๒๕๕๑ ได้รับโล่เกียรติคุณพร้อมเงินรางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากสำนักงานส่งเสริมคุณภาพคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๑.๔.๒. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๕ ด้านมรดกภูมิปัญญาทางสังคม สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล จากโครงการแข่งขันเรือยาวประเพณีพิทยา และเรือนานาชาติชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และถ้วยพระราชทานพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานวัฒนธรรมของท้องถิ่น^๖ โดยแต่เดิมนั้น พื้นที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ อ่างเก็บน้ำมาบประชัน ซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๓ ของจังหวัดชลบุรี เป็นแหล่งเก็บน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภคของประชาชนในพื้นที่ และเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพิทยา โดย

^๖จังหวัดชลบุรี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด, ประกาศผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๕๕, ที่ ขบ ๐๐๓๑/ว ๓๕๓๔, ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕.

พื้นที่บริเวณริมอ่างเก็บน้ำมีบรรยากาศร่มรื่นจากต้นไม้ที่เจริญเติบโตจากการที่ประชาชนได้ร่วมกันปลูกและดูแลรักษาให้เจริญเติบโตอย่างอุดมสมบูรณ์ จึงส่งผลให้อ่างเก็บน้ำมาบประชันเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนั้น ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำนานาชนิดที่ประชาชนสามารถนำมาทำเป็นอาหารได้ จนกระทั่ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๒๔ และอ่างเก็บน้ำมาบประชันได้รับเลือกให้เป็นสนามแข่งขันกีฬาทางน้ำ เช่น การแข่งเรือแคนู การแข่งเรือคายัค และการแข่งเรือกรรเชียง เป็นต้น ต่อมาอ่างเก็บน้ำมาบประชันจึงถูกใช้เป็นสนามสำหรับฝึกซ้อมกีฬาทางน้ำของสมาคมกีฬาเรือพายแห่งประเทศไทย และกองทัพเรือมาตลอด ด้วยศักยภาพของพื้นที่ที่มีอยู่ เทศบาลเมืองหนองปรือ และเทศบาลตำบลโป่งซึ่งดูแลพื้นที่อ่างเก็บน้ำมาบประชันได้ปรึกษาร่วมกับกรมชลประทานและการประปาพญาและได้มีมติเห็นชอบให้มีการจัดการแข่งขันเรือยาวขึ้น ซึ่งเป็นกีฬาประจำชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น และให้ยึดถือเป็นประเพณีสืบทอดกันมาช้านาน โดยได้รับความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมืองพญา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพญา ผู้ประกอบการภาคเอกชน กลุ่มมวลชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ประกอบกับได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพเรือ สมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย คณะกรรมการจัดการแข่งขันเรือยาวหลายจังหวัด รวมทั้งประชาชนชาวอำเภอบางละมุง และเมืองพญา ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เทศบาลเมืองหนองปรือได้จัดโครงการแข่งขันเรือยาวประเพณีพญา และเรื่อนานาชาติชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และถ้วยพระราชทานพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ โดยจัดให้มีการแข่งขันเรือยาวทั้งประเภท ๕๕ ฝีพาย จำนวน ๑๒ ลำ และประเภท ๓๐ ฝีพาย จำนวน ๑๖ ลำ ที่เดินทางมาจากทุกภูมิภาคของประเทศไทย และเรือยวนานาชาติ จำนวน ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา สิงคโปร์ และลิทัวเนีย ตัดสินโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากกองทัพเรือ และสมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนจากพลเรือเอกนิพนธ์ จักษุคุณนายกสมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย และพลเรือโทชัยณรงค์ เจริญรักษ์ ผู้บัญชาการฐานทัพเรือสัตหีบและเลขาธิการสมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย^๗

๒.๑.๔.๓. รางวัลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๕๕ จากการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือ^๘ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๖ ระยองได้ร่วมลงนามบันทึกความร่วมมือในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๑ โดยใช้ชื่อกองทุนว่า “ กองทุนหลักประกันสุขภาพ

^๗เทศบาลเมืองหนองปรือ, รายงานผลการปฏิบัติงานเทศบาลเมืองหนองปรือ ประจำปี ๒๕๕๙, (ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๕๙), หน้า ๒๖.

^๘สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๖ ระยอง, ขอเชิญรับโล่รางวัลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นระดับเขต, ที่สปสช.๓๖/ว ๐๑๑๒, ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕.

เทศบาลเมืองหนองปรือ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ หรือสถานบริการ หรือหน่วยงานสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่น หรือสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มหรือองค์กรประชาชนดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพที่มีความเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งมีคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นกลไกสำคัญในการประสานงานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ชมรมต่าง ๆ ชุมชน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มประชาชน และโรงเรียน เป็นต้น ในพื้นที่ร่วมดำเนินการค้นหาปัญหา ความต้องการของประชาชน ร่วมวางแผน จัดทำแผนสุขภาพชุมชน และส่งเสริมให้เกิดการร่วมดำเนินงานกิจกรรมด้านสุขภาพ โดยสามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ประชาชนเกิดความตระหนักต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ สามารถพึ่งพาตนเองและดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัวได้ สำหรับวิธีการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือนั้น จะมุ่งเน้นการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใช้กระบวนการคิดและวิเคราะห์ในการดำเนินการใด ๆ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เช่น กำหนดให้มีการประชุมทุกเดือน อบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานกองทุนฯ ต้นแบบที่มีนวัตกรรมดีเด่นด้านต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนฯ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

(๒) รับผิดชอบการรับเงิน – การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดทำบัญชีทรัพย์สินของกองทุนฯ ให้เป็นไปตามระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้อง และให้มีการรายงานผลการเงินประจำเดือน ประจำไตรมาส และประจำปี

(๓) จัดประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน ๓ ครั้งต่อปี ได้แก่ ไตรมาสที่ ๑ ไตรมาสที่ ๒ และไตรมาสที่ ๓ ส่งผลให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

(๔) จัดทำข้อมูลและแผนดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหาสาธารณสุข กลุ่มเป้าหมาย และหน่วยบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการจัดทำแผนสุขภาพชุมชนภายในเดือนกันยายนของทุกปี ภายใต้การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อาทิ เทศบาลเมืองหนองปรือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางละมุง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงเรียน กลุ่มประชาชน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และชมรมต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสส่วนร่วมในการร่วมค้นหาปัญหา วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ ตลอดจนเขียนแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ

(๕) จัดทำรายงานการสรุปผลการดำเนินงานของกองทุนฯ เมื่อสิ้นปีงบประมาณภายในเดือนธันวาคมของทุกปี และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงินและบัญชี ด้านแผนงาน ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการพิจารณากลับกรองงบประมาณ เป็นต้น

ทั้งนี้ กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือได้บริหารจัดการกองทุนฯ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ มีการทำงานภายในเครือข่ายภายใต้ระบบงานที่ดี มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สามารถติดตามและตรวจสอบความถูกต้องให้ตรงตามมาตรฐาน รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ พร้อมทั้งมีกลไกการสื่อสารทางการตลาดในเชิงรุกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๒.๑.๔.๔. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ประเภทสถานศึกษา จากโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดใช้แผนพัฒนาการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต^๙ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์กระทรวงการคลังให้ใช้ที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียน ขบ ๓๖๕ และ ขบ ๓๖๗ และได้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ จัดการเรียนการสอนในระดับเตรียมอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ – ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ จำนวน ๔๗๘ คน และมีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๔๕๖ คน มีจำนวนครูทั้งหมด ๔๗ คน และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน ๗ คน ประกอบด้วยห้องเรียนจำนวน ๒๒ ห้อง โดยโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือมีความเป็นเลิศทางด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น โดยได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การเกิดธรรมาภิบาลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ พร้อมทั้งได้ให้คำแนะนำ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยมุ่งเน้นกระบวนการจัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและงบประมาณของสถานศึกษา ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่

- (๑) แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) นโยบายด้านการศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น
- (๓) ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ

^๙ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, **แจ้งผลการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖**, ที่ มท ๐๘๙๓.๓/ว ๕๔๓, ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

(๔) การสำรวจปัญหา และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชนในพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๕) ผลการประเมินคุณภาพภายใน

(๖) ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

(๗) ข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ

ต่อจากนั้น จึงนำข้อมูลข้างต้นมาพิจารณาความเชื่อมโยง พร้อมวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน อาทิ ปัญหาที่สำรวจได้มีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการกิจกรรมอย่างไร รวมไปถึงโครงการและกิจกรรมที่กำหนดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาคือตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือได้อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่ เป็นต้น หลังจากนั้น จึงประมวลข้อมูลมาจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา แผนพัฒนาศึกษาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือให้เป็นไปตามระเบียบ และข้อสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๔.๕. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริตประจำปี ๒๕๕๘ จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยเข้ารับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณจากนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ห้องนนทบุรี ๑ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยในปัจจุบันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยถือเป็นปัญหาเรื้อรังที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณและมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงของประเทศของชาติที่เป็นปัญหาในลำดับต้น ๆ ที่ขัดขวางต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ซึ่งประเทศไทยได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปราบปรามและป้องกันการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการเป็นประเทศภาคีภายนอกอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption - UNCAC) พ.ศ. ๒๕๔๖ การจัดตั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาแล้ว ๓ ฉบับ แต่ปัญหาการทุจริตในประเทศไทยก็ไม่ได้มีแนวโน้มที่จะลดน้อยลง ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) จึงมุ่งสู่การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นสังคมมิติใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ ทั้งยังได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” โดยเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส สร้างค่านิยมวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดในสังคมอย่างยั่งยืน จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต และนำไปใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตผ่านโครงการ

กิจกรรม และมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือ และยกระดับจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของสาธารณะของข้าราชการฝ่ายการเมือง ข้าราชการฝ่ายบริหาร บุคลากรของเทศบาล และประชาชนในท้องถิ่น รวมไปถึงเพื่อให้การบริหารราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นไปตามหลักกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สามารถให้ประชาชนมีส่วนร่วม และตรวจสอบการบริหารกิจการของเทศบาลเมืองหนองปรือได้ พร้อมทั้งพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมือง หนองปรือได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต^{๑๐} ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี ๒๕๕๘^{๑๑} มีองค์ประกอบดังนี้

มิติที่ ๑ การปลูกและปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต

๑.๑ การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่บุคลากรทั้งข้าราชการการเมืองฝ่ายบริหาร ข้าราชการการเมืองฝ่ายสภาท้องถิ่น และฝ่ายประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒ การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่ทุกภาคส่วน ทุกเพศ และทุกกลุ่มอาชีพ โดยให้ยึดถือประโยชน์สุขของท้องถิ่นเป็นที่ตั้ง

๑.๒.๑ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒.๒ การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๓ การปลูกฝังจิตสำนึกและความตระหนักแก่เด็กและเยาวชนในความซื่อสัตย์ สุจริต การมีจิตสาธารณะและต่อต้านการทุจริต

มิติที่ ๒ การบริหารราชการเพื่อป้องกันการทุจริต

๒.๑ มาตรการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ

๒.๒ มาตรการการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒.๓ การเชิดชูเกียรติแก่หน่วยงานและหรือบุคคลในการดำเนินกิจการ การประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ประจักษ์ในการให้ความช่วยเหลือสาธารณะ การดำรงตนอยู่ในกรอบของความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม หรือการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๔ มาตรการจัดการในกรณีได้ทราบ รับแจ้งหรือตรวจสอบพบการทุจริต

^{๑๐}เทศบาลเมืองหนองปรือ, แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), (ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๖๐), หน้า ๑ - ๕.

^{๑๑}สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ขอเชิญสมัครเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ปี ๒๕๕๘, ที่ ปช ๐๐๐๔/ว๐๐๐๙, ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

มติที่ ๓ การส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๓.๑ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ การตรวจสอบการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ และการประพฤติปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ กระบวนการรับฟังความคิดเห็น การรับเรื่องร้องเรียน และตอบสนองเรื่องร้องเรียน

๓.๓ การจัดระบบและช่องทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มติที่ ๔ การเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑ จัดวางระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

๔.๒ การสนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

๔.๓ การส่งเสริมบทบาทการตรวจสอบของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๔ การพัฒนาเครือข่ายกับทุกภาคส่วนในการป้องกันการทุจริต

มติที่ ๕ ความพร้อมในการเป็นต้นแบบ

๕.๑ บุคลากร แผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี แผนปฏิบัติการประจำปี และงบประมาณที่แสดงถึงความยั่งยืนและต่อเนื่องในการเป็นต้นแบบ

๕.๒ การแก้ไข ปรับปรุง หรือออกระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ข้อบัญญัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนับสนุนการป้องกันการทุจริต

๕.๓ ข้อมูลและจำนวนเครือข่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะขยายผล

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์ฯ ข้างต้น จึงส่งผลให้ข้าราชการฝ่ายการเมือง ข้าราชการฝ่ายบริหาร บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ รวมไปถึงประชาชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นตนเอง ซึ่งนำไปสู่การสร้างค่านิยมและอุดมการณ์ในการต่อต้านการทุจริต และเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ที่มีความโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการคิด การร่วมทำ การร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบในฐานะพลเมืองที่มีจิตสำนึกรักท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต และเทศบาลเมืองหนองปรือมีแนวทางการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ สามารถเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ซึ่งส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจและให้ความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๒.๑.๔.๖. รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๙ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้จะต้องเคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าในระดับดีเลิศในประเภทเดียวกันมาแล้ว ๒ ครั้งในระยะเวลา ๕ ปี

ย้อนหลัง (ในปี ๒๕๕๙ ใช้ช่วงเวลาปี ๒๕๕๔ ถึงปี ๒๕๕๘) ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือเคยได้รับรางวัล พระปกเกล้าด้านเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ มาแล้ว ทั้งนี้ รางวัลฯ ข้างต้น เป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการและกิจกรรม ที่โดดเด่น ต่อยอด รวมไปถึงโครงการและกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่แสดงถึงความเป็นเลิศตาม เกณฑ์ที่รางวัลพระปกเกล้าทองคำกำหนด^{๑๒} โดยเทศบาลเมืองหนองปรือนำเสนอนวัตกรรมและการ ดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นเลิศในด้านการส่งเสริมเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมของเทศบาลเมืองหนองปรือ^{๑๓} ได้แก่

(๑) เครือข่ายดำเนินงานศูนย์ไตเทียม เทศบาลเมืองหนองปรือ

โรคไตถือเป็นภัยเงียบของสังคมไทย ในปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคไต เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี โดยเฉพาะผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ต้องการฟอกไต และต้องได้รับการ รักษาและฟอกไตอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินกิจกรรมโครงการคัดกรองสุขภาพของประชาชน เทศบาลหนองปรือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่มากกว่า ร้อยละ ๓๐ ที่มีปัญหาโรคภัยที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะไตวาย อาทิ ระดับน้ำตาลในเลือดสูง และความดันโลหิตสูง เป็นต้น ซึ่งในเขตพื้นที่ตำบลหนองปรือมีเพียงสถานพยาบาลของภาคเอกชนเท่านั้น ที่ให้บริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ซึ่งมีค่าใช้จ่ายและค่ารักษาพยาบาลที่สูงเป็นอย่างมาก ประกอบกับในเขตพื้นที่ตำบลหนองปรือไม่มีสถานบริการหรือสถานพยาบาลของภาครัฐที่ให้บริการ ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ประชาชนจึงต้องเดินทางไปรับบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ จังหวัดอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น รวมทั้งเสียเวลา และมีได้รับความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางด้วย จากปัญหาข้างต้น เทศบาลเมืองหนองปรือจึง ได้จัดให้มีโครงการจัดตั้งศูนย์ไตเทียมขึ้นภายในพื้นที่ตำบลหนองปรือ แต่เนื่องจากเทศบาลเมือง หนองปรือมีข้อจำกัด ทั้งงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์ไตเทียม ทรัพยากรบุคคลที่มีความชำนาญในการ ฟอกไต อุปกรณ์ทางการแพทย์ อาคาร และสถานที่ให้บริการทางการแพทย์ ด้วยข้อจำกัดข้างต้น เทศบาลเมืองหนองปรือจึงปรึกษารื้อและระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการจัดโครงการจัดตั้งศูนย์ไตเทียม ซึ่งส่งผลให้เทศบาลเมือง หนองปรือได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน นำไปสู่การดำเนินการ ต่าง ๆ ดังนี้

- การสร้างอาคาร ๓ ชั้น จำนวน ๑ หลัง มูลค่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และ การติดตั้งลิฟท์โดยสาร จำนวน ๑ ตัว โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน อาทิ บริษัท เอสแอนด์เอส ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด, บริษัท จอมเทียน ธาณี, บริษัท รอยัลฮิลล์ รีสอร์ท จำกัด, บริษัท จอมเทียน ฟลาซ่า จำกัด และบริษัทมิตรแก้ว พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

^{๑๒}สถาบันพระปกเกล้า วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น, ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และพิธีมอบรางวัลพระปกเกล้าฯ ประจำปี ๒๕๕๙, ที่ พป ๐๐๐๓/ว ๒๒๐๑, ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓}สุมาลย์ ขาวนา, รางวัลพระปกเกล้า' ๕๙, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๙), หน้า ๑๘๖ - ๑๘๕.

- การจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ การวางระบบ และเตรียมความพร้อมในการให้บริการฟอกไต รวมไปถึงการจัดหาอุปกรณ์ ทีมเจ้าหน้าที่ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลนั้น เทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมมือกับบริษัท อีออนเมด จำกัด ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญแบบมืออาชีพเกี่ยวกับการฟอกไต และทางบริษัทได้ติดตั้งเครื่องไตเทียม จำนวน ๘ ยูนิตพร้อมอุปกรณ์ทางการแพทย์ พร้อมทั้งจัดหาแพทย์และพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก คณะอนุกรรมการตรวจรับรองมาตรฐานการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (ตรต.) มาปฏิบัติงานประจำให้บริการแก่ประชาชนในศูนย์ไตเทียม

- ดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดตั้งศูนย์ไตเทียม เช่น การขอรหัสสถานพยาบาล การขอรับการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ซึ่งได้รับการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลกรุงเทพ – พัทยา และราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทยในการให้คำแนะนำและดำเนินการร่วมกับเทศบาลเมืองหนองปรือด้วยการทุ่มเทแรงกายแรงใจ อย่างเต็มศักยภาพ

- การขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้สร้างความร่วมมือกับสำนักงานประกันสังคมเพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนให้กับผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ

- การเบิกค่าใช้จ่ายในการฟอกเลือดกรณีผู้มีสิทธิประกันตน และจัดทำบันทึกข้อตกลงให้บริการสาธารณสุขตามกิจกรรมการบริการ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือร่วมมือกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำหรับเบิกค่าใช้จ่ายในการฟอกเลือดในกรณีผู้มีสิทธิหลักประกัน

นอกจากได้มีการจัดทำข้อตกลงในการเบิกค่าใช้จ่ายในการฟอกเลือดกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กรณีผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคมโดยขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเพื่อให้ผู้ป่วยที่มารับการรักษามิต้องจ่ายค่าบริการหรือมีค่าบริการอื่นเพิ่มเติมแต่อย่างใด และจะดำเนินการเบิกจ่ายเพื่อชำระค่าใช้จ่ายให้กับบริษัท อีออนเมด จำกัด ต่อไป ศูนย์ไตเทียมยังมีแผนการรักษาพยาบาลสำหรับผู้ป่วยกรณีฉุกเฉินระหว่างการฟอกไต ด้วยการประสานการทำงานร่วมกับเครือข่ายของโรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลกรุงเทพ – พัทยา ในการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อให้ได้รับการรักษาในขั้นตอนต่อไป

ผลงานความสำเร็จและความเป็นเลิศของโครงการฯ ข้างต้น เกิดขึ้นได้เพราะเทศบาลเมืองหนองปรือมีความกล้าหาญที่จะริเริ่มดำเนินการจัดบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขและการแพทย์ได้อย่างสร้างสรรค์เป็นแห่งแรก และถือเป็นเรื่องใหม่ในพื้นที่ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ปฏิบัติตามหลักการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่ดี ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่ส่งผลต่อการสูญเสียชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ผลงานนี้ได้แสดงและสะท้อนให้เห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือได้สร้างจุดเริ่มต้นและจุดประกายในการยกระดับการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นในอนาคตได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลปรากฏว่าในแต่ละวันนั้น มีประชาชนมาใช้

บริการของศูนย์ไต่เทียมเป็นจำนวนมาก บางครั้งจำเป็นต้องจองคิวล่วงหน้าหลายสัปดาห์ โดยในปัจจุบันศูนย์ไต่เทียมสามารถรองรับการให้บริการผู้ป่วยได้วันละ ๒๔ คน โดยในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ มีผู้เข้ารับบริการศูนย์ไต่เทียมถึง ๕๕ ราย และรับบริการฟอกไต จำนวน ๒๕๖ ครั้ง ส่งผลให้ประชาชนไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายใด ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ประหยัดเวลา สะดวกสบายแก่ทั้งผู้ป่วยและครอบครัวที่ต้องมาเฝ้าดูแลผู้ป่วยระหว่างเข้ารับบริการฟอกไต จึงกล่าวได้ว่าศูนย์ไต่เทียมได้สร้างชื่อเสียงให้แก่เครือข่ายที่เข้ามาร่วมดำเนินการและเป็นการยืนยันว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีความสามารถในการเข้าไปดูแลชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับว่าความต้องการของผู้ป่วยที่จะมาใช้บริการศูนย์ไต่เทียมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น ในอนาคต เทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้มีการวางแผนที่จะดำเนินการเพิ่มจำนวนเครื่องไต่เทียม เพื่อให้บริการผู้ป่วยได้มากขึ้นกว่า ๔๐ ยูนิต ซึ่งจะสามารถรับผู้ป่วยได้จำนวน ๑๐๐ – ๒๐๐ คนต่อวัน ส่งผลให้ในอนาคต ศูนย์ไต่เทียมอาจสามารถรองรับผู้ป่วยจากนอกพื้นที่ได้ และนายกเทศบาลเมืองหนองปรือมีแนวคิดที่จะก่อตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่มีฐานะยากจนเพื่อให้ความช่วยเหลือในการรับการรักษาต่อไปด้วย

(๒) โครงการเครือข่ายแก้ไขความขัดแย้งและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือตั้งอยู่ในอำเภอบางละมุงและเป็นทำเลที่อยู่ติดใกล้ชิดกับเมืองพัทยา และได้รับการขนานนามว่าเป็นเสมือน “ห้องนอนและห้องครัวของเมืองพัทยา” ด้วยเป็นพื้นที่ที่ต้องรองรับความเจริญเติบโตของเมืองพัทยา ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองเศรษฐกิจที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีผู้คนหลั่งไหลเข้ามาพักอาศัยและประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้เอง พื้นที่ตำบลหนองปรือจึงประสบกับปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ปัญหาผู้ติดเชื่อเอดส์ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้พบว่าในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือมีผู้ติดเชื่อเอดส์ประมาณ ๕,๐๐๐ คน โดยประมาณร้อยละ ๗๐ ของผู้ติดเชื่อเอดส์ทั้งหมดเป็นประชากรแฝง ซึ่งเป็นวัยแรงงานและมีอาชีพรับจ้างทั่วไป

ทั้งนี้ ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่เริ่มต้นขึ้นจากการที่มีผู้ติดเชื่อเอดส์ท่านหนึ่งได้เข้ามาพักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือและได้ชักชวนเพื่อนที่ติดเชื่อเอดส์ด้วยกันมาพักอาศัยในห้องเช่าเดียวกัน เนื่องจากมีความคิดว่าตนเองสามารถประกอบอาชีพในเมืองพัทยาได้อย่างปกติ รวมทั้งมีร้านอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรอบ สามารถเดินทางไปทำงานได้โดยง่ายและไม่ไกลจากที่พัก ส่งผลให้เพื่อนบ้านในบริเวณใกล้เคียงมีความกังวลใจและไม่ยอมรับต่อการเข้ามาพักอาศัยอยู่อย่างถาวรของกลุ่มผู้ติดเชื่อเอดส์ดังกล่าว จึงกลายเป็นกระแสการต่อต้านผู้ติดเชื่อเอดส์ทางสื่อโทรทัศน์ และวิทยุ เผยแพร่ออกไปหลายช่องทางและกลายเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ นำไปสู่การเกิดกระแสการต่อต้านและขับไล่กลุ่มผู้ติดเชื่อเอดส์ดังกล่าวให้ออกไปจากชุมชนโดยเร็วที่สุด จนในที่สุดได้มีภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดสถานที่พักพิงผู้ติดเชื่อเอดส์ขึ้น คือ มูลนิธิกระท่อมพระสิริ และได้ย้ายกลุ่มผู้ติดเชื่อเอดส์ดังกล่าวมาอยู่ที่ชุมชนหลังเนิน หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง แต่กระนั้น การแก้ไขปัญหาลังช้า ด้วยการจัดสถานที่พักพิงผู้ติดเชื่อเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริไม่ได้ช่วยให้สถานการณ์การต่อต้านและขับไล่ผู้ติดเชื่อเอดส์จากชุมชนดีขึ้นเพราะทัศนคติของประชาชนบริเวณใกล้เคียงได้พูดถึงความเลวร้ายของการมีผู้ติดเชื่อเอดส์ในชุมชนประกอบกับอาคารบ้านพักผู้ป่วยของมูลนิธิมีการวางระบบกำจัดของเสีย การกำจัดขยะไม่ได้มาตรฐาน ประชาชนในชุมชนส่วนหนึ่งได้ลุกฮือต่อต้านขับไล่มูลนิธิกระท่อมพระสิริให้ย้ายออกจาก

พื้นที่ เพราะเกรงกลัวว่าประชาชนในชุมชนจะสับสนเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี มีการรวบรวมรายชื่อประชาชนที่ไม่ต้องการให้มูลนิธิกระท่อมพระสิริย้ายออกจากพื้นที่ และนำเรื่องฯ ข้างต้นร้องเรียนต่อนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ พร้อมแสดงเจตจำนงว่าไม่ต้องการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี และหากเทศบาลเมืองหนองปรือไม่ดำเนินการตามมติประชาคม ประชาชนที่ลงชื่อจะดำเนินการขึ้นเด็ดขาด เทศบาลเมืองหนองปรือจึงดำเนินการเจรจาแก้ไขปัญหา ข้างต้นอย่างเร่งด่วน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างเทศบาลเมืองหนองปรือและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมไปถึงภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้ปัญหา ข้างต้นได้ข้อยุติโดยเร็ว

ความโดดเด่นในโครงการฯ ข้างต้น เกิดขึ้นจากการที่เทศบาลเมืองหนองปรือเป็นองค์กรที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดประชาชน เข้าใจสภาพพื้นที่ รับรู้ถึงสาเหตุของปัญหาได้อย่างแท้จริง และเร่งรีบดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายในการยุติปัญหา โดยเทศบาลเมืองหนองปรือและภาคีเครือข่ายได้มีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นไม่ได้มีสาเหตุมาจากการแพร่เชื้อหรือการติดต่อของโรคเอชไอวี แต่สาเหตุที่สำคัญคือ ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งมีทัศนคติด้านลบ ไม่ยอมรับ และไม่ต้องการให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีอาศัยอยู่ในชุมชน ดังนั้น วิธีการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จึงมุ่งเน้นไปที่การสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรคเอชไอวีให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายมุ่งมั่นและเร่งรีบดำเนินการสร้างการยอมรับในเรื่องมนุษยชน ซึ่งนับว่าเป็นการแก้ไขปัญหาคือเป็นเลิศทางความคิด ประกอบกับเทศบาลเมืองหนองปรือต้องเร่งรีบดำเนินการสร้างมาตรฐานทางด้านสาธารณสุข มีระบบการกำจัดขยะ ระบบระบายน้ำ ระบบบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลที่ได้มาตรฐานให้แก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งในท้ายที่สุดแล้ว ทั้งภาคีเครือข่ายของเทศบาลเมืองหนองปรือ คณะกรรมการชุมชนหลังเนิน หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองปรือ และมูลนิธิกระท่อมพระสิริ จึงมีความเห็นร่วมกันว่าชุมชนหลังเนินและผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีสามารถอยู่ด้วยกันในสังคมได้อย่างปลอดภัย โดยปราศจากความวิตกกังวลใด ๆ

นอกจากนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือยังดำเนินการยกระดับและสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในชุมชน ด้วยการจัดหาสถานที่พักพิงแห่งใหม่ที่มีความเหมาะสมมากกว่าชุมชนหลังเนิน หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองปรือ ให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยดำเนินการย้ายสถานที่พักพิงผู้ติดเชื้อเอชไอวีไปอยู่ ณ ที่ตั้งแห่งใหม่ในชุมชนหนองไม้แก่น โดยได้ประสานงานภาคีเครือข่ายให้ร่วมดำเนินการกับเทศบาลเมืองหนองปรืออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีศักยภาพในการระดมทุนจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยพื้นที่ชุมชนหนองไม้แก่นนี้ ประชาชนในชุมชนให้การยอมรับและมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี จึงสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุข

ความเป็นเลิศในโครงการฯ ข้างต้น เกิดขึ้นจากการแบ่งบทบาทหน้าที่การดำเนินการของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันยุติปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ดังนี้

- บทบาทด้านการปรับทัศนคติและสร้างความเข้าใจในเรื่องโรคเอชไอวี ประกอบด้วย สำนักงานควบคุมโรคเอดส์วันโรค ศูนย์คามิลเลียน ศูนย์วิจัยเอคโค (พญา) สำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางละมุง สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๖ จังหวัดชลบุรี ศูนย์พัทยารักษ์ โรงพยาบาลบางละมุง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- บทบาทด้านการเจรจาไกล่เกลี่ย ประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี นายอำเภอบางละมุง นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หลวงพ่ออลองกต วัดพระบาทน้ำพุ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี

- บทบาทด้านการระดมทุน ประกอบด้วย วัดพระบาทน้ำพุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT ช่อง ๑๑) และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรสาธารณสุขประโยชน์ เมืองพัทยา กิ่งกาชาดอำเภอบางละมุง สโมสรไลออนส์ต่าง ๆ สมาคมไว.เอ็ม.ซี.เอ (YWCA) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชน มูลนิธิเอชเอชเอ็นเพื่อเด็กไทย และกลุ่มพัฒนาสตรี

- บทบาทด้านการก่อสร้างสถานพักฟื้น ประกอบด้วย กองช่าง และกองสาธารณสุข เทศบาลเมืองหนองปรือ กรมทางหลวงชนบท องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และผู้ประกอบการพาณิชย์ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ

- บทบาทด้านการบริการสถานพักฟื้น ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่มูลนิธิกระท่อมพระสิริ และคณะกรรมการดูแลกำกับการบริหารงานมูลนิธิกระท่อมพระสิริ

ผลสำเร็จของเทศบาลเมืองหนองปรือ คือ การทำงานเชิงรุกภายใต้สถานการณ์วิกฤต และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับข้อระเบียบและกฎหมายของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยใช้กลยุทธ์ความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายที่ร่วมกันพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยความละเอียดถี่ถ้วน จนสามารถค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาฯ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น และปรากฏเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ และรวดเร็ว โดยดำเนินการทั้งทางด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และการจัดการด้านการสาธารณสุขของสถานที่พักฟื้นให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล จนกระทั่งประชาชนสามารถอาศัยอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ในชุมชนได้อย่างสันติสุข ประชาชนในชุมชนยอมรับกลุ่มผู้ติดเชื้อเอดส์ ไม่หวาดกลัวหรือรังเกียจผู้ติดเชื้อเอดส์ ส่งผลให้ผู้ติดเชื้อเอดส์มีกำลังใจในการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพและไม่ถูกรังเกียจหรือถูกกีดกันจากชุมชนอีกต่อไป

(๓) เครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุภายใต้ความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเดิมที่มีเพียงโรงพยาบาลบางละมุง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางละมุง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหนองปรือเท่านั้น แต่เนื่องจากเทศบาลเมืองหนองปรือ พบว่า จำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือเพิ่มขึ้นเป็น ๔,๒๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๘ ของประชากรทั้งหมดในพื้นที่ และมีแนวโน้มที่ผู้สูงอายุในพื้นที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้แสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายใหม่ ๆ ดังนี้

- หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๖ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี โรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน โรงเรียนวัดสุทธาวาส โรงเรียนบ้านทุ่งกลม โรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์ โรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ โรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมือง หนองปรือ ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

- หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ มิตรไมตรีคลินิกเวชกรรม ตลาดน้ำสีภาคผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่ และบริษัท ไทยธรรม อัลโลแอนซ์ จำกัด

- กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาสังคม ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน วัด มัสยิด และมูลนิธิสว่างบริบูรณ์

ผลงานที่เป็นเลิศของเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุข้างต้น คือ การต่อยอดการดำเนินการด้านการดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยร่วมกันผลักดันให้กลุ่มผู้สูงอายุมีสุขภาพดี มีศักยภาพ สามารถนำภูมิปัญญาและประสบการณ์ต่าง ๆ มาถ่ายทอดสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญที่ได้ดำเนินการมีดังนี้

- จัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งมีเป้าหมายของการดำเนินงานของเครือข่ายฯ เป็นผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม และผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน

- จัดกิจกรรมของเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองหนองปรือ (ชมรมดอกคำดวน) โดยจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุแบบองค์รวม มีเป้าหมายของการดำเนินงานของเครือข่ายฯ เป็นผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม และกลุ่มติดบ้าน ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพและมีความสนใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนผู้สูงอายุ

- จัดกิจกรรมของเครือข่ายอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ มีเป้าหมายของการดำเนินงานของเครือข่ายฯ เป็นกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่ควรพัฒนาศักยภาพให้สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ดี ควรได้รับการอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาเป็น Care Giver ต่อไปในอนาคต

จากการดำเนินงานด้านการดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง เทศบาลเมืองหนองปรือได้ต่อยอดการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายฯ โดยใช้กลไกการประชุม การปรึกษาหารือ และความเป็นหุ้นส่วนมาโดยตลอด เพื่อยกระดับการพัฒนาให้ผู้สูงอายุได้ศึกษาหาความรู้ในการดำรงชีวิตไปพร้อม ๆ กับการดูแลสุขภาพ โดยมีการดำเนินการดังนี้

- โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เขตพื้นที่ ๓ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกับเทศบาลเมืองหนองปรือในการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ และสรรหาคณะกรรมการผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการก่อตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จ

- เทศบาลเมืองหนองปรือร่วมกับเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ชมรมผู้สูงอายุ (ดอกคำวน) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และคณะกรรมการชุมชน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เตรียมความพร้อมการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จำนวน ๒๐ คน สามารถนำแนวคิดมาปรับใช้ในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองหนองปรือ รวมทั้งสามารถประมวลความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนผู้สูงอายุและนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและถ่ายทอดความรู้ให้แก่สังคม

- การจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองหนองปรือร่วมกับคณะกรรมการชุมชนได้คัดเลือกสถานที่ก่อตั้งโรงเรียน ซึ่งได้มีมติร่วมกันเห็นชอบให้ใช้พื้นที่สวนป่าชุมชนบ้านล่างหนองสมอเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหนองปรือ และประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากอำเภอบางละมุง เพื่อปรับปรุงอาคารศาลาชุมชนเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุ

- เมื่อได้มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุแล้ว จึงแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยมีเครือข่ายที่ร่วมกันเข้ามาเป็นคณะกรรมการฯ ได้แก่ ผู้แทนโรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน ผู้แทนโรงเรียนวัดสุทธาวาส ผู้แทนโรงเรียนบ้านทุ่งกลม ผู้แทนโรงเรียนวัดบุญสัมพันธ์ โรงเรียนชุมชนบ้านหนองปรือ ผู้แทนโรงเรียนวัดเขาโพธิ์ทอง และโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ

๒.๑.๔.๗. รางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ รางวัลที่ ๓ โดยได้รับเงินรางวัลจำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท^{๑๔} โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้มีนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อช่วยเหลือให้คนพิการมีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้เป็นของตนเอง ไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งได้กำหนดให้สถานประกอบการจ้างงานคนพิการในสัดส่วนลูกจ้าง ๑๐๐ คนขึ้นไป ต้องรับคนพิการทำงาน ๑ คน เทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้จัดทำโครงการสร้างโอกาสและความหวัง เพื่อเสริมพลังคนพิการมีอาชีพมีงานทำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ ได้เข้าใจ เข้าถึงสิทธิสวัสดิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ มากขึ้น รวมไปถึงเพื่อให้คนพิการมีรายได้ สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และไม่เป็นภาระของผู้อื่น โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ใช้กลยุทธ์ในการดำเนินโครงการฯ ด้วยการเชื่อมโยงกับต้นทุนทางสังคมที่เทศบาลเมืองหนองปรือมีอยู่แล้ว ได้แก่

^{๑๔} คณะรัฐมนตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, แจ้งผลการประเมินรางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รอบแรก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. ๒๕๖๐, ที่ บจด. ๕๘๖/๒๕๖๐, ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

อาสาสมัครดูแลคนพิการ ๔๗ คน กลุ่มสถานประกอบการจังหวัดชลบุรีที่มีตำแหน่งสำหรับคนพิการ ๑,๐๐๐ ตำแหน่งต่อปี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชนของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี คนพิการในชุมชน จำนวน ๖๗๐ คน เครือข่าย (Node) ของมูลนิธินวัตกรรมทางสังคม และบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างเทศบาลกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดชลบุรี เรื่องการบริการจัดหางาน ซึ่งเมื่อเทศบาลเมืองหนองปรือดำเนินโครงการฯ จริงนั้น กลับได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเป็นอย่างดี สามารถสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้ จำนวน ๒๗ หน่วยงาน ดังนี้ (๑) องค์กรภาครัฐ จำนวน ๑๑ หน่วยงาน (๒) ภาคเอกชน จำนวน ๑๓ หน่วยงาน และ (๓) ภาคประชาสังคม จำนวน ๓ กลุ่ม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) จัดกิจกรรมอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้แก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และอาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรของสำนักงานจัดหางานจังหวัดชลบุรี และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี

(๒) ให้บริการรับขึ้นทะเบียนคนพิการที่มีความประสงค์ในการยื่นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ โดยมีคนพิการยื่นสิทธิทั้งหมด ๑๙๙ ราย

(๓) การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมบ้านคนพิการ เพื่อประเมินสภาพครอบครัว และประเมินศักยภาพคนพิการ ประเมินความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ อาทิ มีทำเลที่เหมาะสมหรือไม่ มีความรู้ความสามารถหรือไม่ มีข้อจำกัดอะไรบ้าง เป็นต้น หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองหนองปรือและคนพิการจะร่วมกันพิจารณาวางแผนและตัดสินใจว่าจะประกอบอาชีพอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับบริบทและวิถีชีวิตของตน

(๔) จัดสถานที่และติดต่อประสานงานหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีความประสงค์รับคนพิการช่วยเหลือปฏิบัติงานร่วมสัมมาชีพ และประเมินสมรรถนะคนพิการ

(๕) ประชุมคณะกรรมการคัดกรองคนพิการ เพื่อร่วมพิจารณาจัดลำดับคนพิการที่สมควรได้รับการช่วยเหลือประกอบอาชีพอิสระ (มาตรา ๓๕)

(๖) อำนวยความสะดวกด้านเอกสารให้คนพิการทั้ง ๑๑๙ คน โดยได้เป็นผู้จัดทำเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องและจำเป็นจะต้องใช้ในการทำงานในสถานประกอบการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้มีความครบถ้วน และสมบูรณ์ จนกระทั่งคนพิการสามารถทำงานที่สถานประกอบการนั้น ๆ ได้

(๗) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะกิจ หรือเจ้าหน้าที่ประจำตัวคนพิการในการช่วยเหลือฝึกฝน กำกับ ติดตาม ดูแลคนพิการที่ได้รับสิทธิอย่างใกล้ชิด โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ คนพิการที่ทำงานในสถานประกอบการ และกลุ่มที่ ๒ คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระในอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ ๑ คนต่อคนพิการ ๙ คน

(๘) ลงพื้นที่เยี่ยม ติดตาม กำกับดูแล ให้คำปรึกษาแก่คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนประกอบอาชีพอิสระ จำนวน ๖๗ ราย และตรวจเยี่ยม ติดตาม และประเมินคนพิการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๑๒ หน่วยงาน จำนวน ๒๐ คน

ทั้งนี้ การดำเนินการข้างต้นมีการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๓๖,๖๗๐ บาท ผลสำเร็จที่ได้รับ คือ คนพิการในชุมชนได้รู้และเข้าใจในเรื่องสิทธิสวัสดิการที่ได้รับจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑๖๐ คน คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนประกอบอาชีพอิสระ จำนวน ๖๗ ราย มีรายได้จากการประกอบอาชีพรวมทั้งสิ้น ๗,๓๓๖,๕๐๐ บาทต่อปี คนพิการที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๑๒ หน่วยงาน จำนวน ๒๐ คน มีรายได้จากการประกอบอาชีพ ๒,๑๖๐,๐๐๐ บาทต่อปี นอกจากนั้นยังส่งผลให้คนพิการยังมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสุขภาพ และหน่วยงานของรัฐที่มีคนพิการมาช่วยในการปฏิบัติงานมีผลทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริการประชาชนยิ่งขึ้น^{๑๕}

๒.๒ หลักการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองหนองปรือ

ในปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่ล้วนส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น และจะยิ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นในอนาคตอันใกล้ เทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้วิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งจากสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อเทศบาลเมืองหนองปรือ ผ่านกระบวนการประชารัฐ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาเทศบาลเมืองหนองปรือในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔^{๑๖} ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน”

และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนให้เทศบาลเมืองหนองปรือดำเนินงานได้บรรลุวิสัยทัศน์ข้างต้น ดังตารางที่ ๒.๑

^{๑๕}ดูรายละเอียดในเทศบาลเมืองหนองปรือ, “โครงการสร้างโอกาสและความหวังเพื่อเสริมพลังคนพิการมีอาชีพ มีงานทำ”, (ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๖๐), (อัดสำเนา), หน้า ๑ – ๑๙.

^{๑๖}เทศบาลเมืองหนองปรือ, แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) เทศบาลเมืองหนองปรือ, หน้า ๒๙ - ๔๑.

ตารางที่ ๒.๑ แนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองหนองปรือในห้วงระยะเวลาดังแต่
ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์
๑. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐาน	ส่งเสริมพัฒนาให้มี ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ให้สอดคล้องและ เพียงพอต่อความต้องการ ของชุมชน และรองรับ การขยายตัวของเมืองใน อนาคต	ระบบโครงสร้าง พื้นฐาน ระบบการจราจร และผังเมืองมี ประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และครอบคลุมพื้นที่	การพัฒนา ระบบโครงสร้าง พื้นฐาน ระบบ การจราจร และผัง เมือง
๒. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา สาธารณสุข และสวัสดิการ สังคม	ส่งเสริมพัฒนาการ บริหารด้านสาธารณสุข และสวัสดิการสังคมให้แก่ ประชาชนอย่างมี ประสิทธิภาพและทั่วถึง	การให้บริการ สาธารณสุขและสวัสดิการ สังคมแก่ประชาชนอย่าง ทั่วถึงมีประสิทธิภาพ และ เป็นธรรม	การให้บริการ สาธารณสุขและ สวัสดิการสังคมแก่ ประชาชน
๓. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา เศรษฐกิจ	ส่งเสริมพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริม การประกอบอาชีพ และ สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง	ระบบเศรษฐกิจชุมชน มีความเข้มแข็ง และได้รับ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	ระบบเศรษฐกิจ ชุมชนมีความ เข้มแข็ง และได้รับ การพัฒนา
๔. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมพัฒนา ประสิทธิภาพในการ จัดการสิ่งแวดล้อม และ ภูมิทัศน์ของเมือง	จัดการด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน	การบริหาร จัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
๕. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา การบริหาร จัดการตาม หลัก ธรรมาภิบาล	ส่งเสริมพัฒนาระบบ การบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้ประชาชนมีส่วน ร่วม	ประชาชนได้รับการ ที่มีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิผลตามหลักการ บริหารจัดการที่ดี ประชาชนมีความรู้ มี จิตสำนึกและมีส่วนร่วมใน ด้านการเมืองการปกครอง	การบริหาร จัดการที่ดี ส่งเสริม และสนับสนุน การมีส่วนร่วมของ ประชาชน

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์
๖. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา การศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ท้องถิ่น	ส่งเสริมพัฒนา ประสิทธิภาพการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	พัฒนาระบบคุณภาพ การศึกษา เทคโนโลยี สารสนเทศ การอาชีพของ เยาวชนและประชาชน อย่างทั่วถึง ทั้งในระบบ และนอกระบบ สืบทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	พัฒนาระบบ การศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ท้องถิ่น

ทั้งนี้ ด้วยเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นเมืองที่มีความหลากหลาย ทั้งทางด้านศักยภาพ ปัจจัยสนับสนุน ปัจจัยที่บั่นทอนศักยภาพ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคมากมาย ดังนั้นการที่จะพัฒนาหรือดำเนินการกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุและประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องมีกลยุทธ์ หรือกลยุทธ์ในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกลยุทธ์หรือกลยุทธ์ที่กล่าวถึงคือ การส่งเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีการสร้างเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่พร้อมมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นแบบพหุภาคี และพัฒนาให้เป็นจุดแข็งที่ใช้ในการกำจัดจุดอ่อนด้านข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากระบบฯ และข้อกฎหมาย ซึ่งเป็นการหนุนเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีศักยภาพและความสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างหลากหลาย และสามารถก้าวข้ามขีดจำกัดต่าง ๆ ได้ภายใต้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้เทศบาลเมืองหนองปรือสามารถบริหารจัดการได้บรรลุและประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

คณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำต่างก็มุ่งมั่นบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ๑๐ ประการ ซึ่งจำแนกตามแนวคิด ๔ แนวคิด ดังนี้

แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

- (๑) ประสิทธิภาพ (Efficiency)
- (๒) ประสิทธิผล (Effectiveness)
- (๓) การตอบสนอง (Responsiveness)

แนวคิดค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

- (๔) การรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ (Accountability)
- (๕) การเปิดเผยและโปร่งใส (Transparency)
- (๖) นิติธรรม (Rule of Law)

- (๗) ความเสมอภาค (Equity)
- แนวคิดประชารัฐ (Participatory State) ประกอบด้วย
 - (๘) การกระจายอำนาจ (Decentralization)
 - (๙) การมีส่วนร่วมและการแสวงหาฉันทามติ (Participation and Consensus)
- แนวคิดความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย
 - (๑๐) คุณธรรมและจริยธรรม (Morality and Ethics)

สำหรับองค์ประกอบของการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ ๑๐ ประการ จำแนกตามแนวคิดได้ ๔ แนวคิดนั้น เป็นองค์ประกอบของธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการลดการผูกขาดของภาครัฐ โดยเปิดทางเลือกในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยใช้กลไกอื่น ๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน หรือองค์กรประชาสังคม ซึ่งเป็นหลักการและแนวทางที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้ตระหนักในสำคัญและได้นำไปปฏิบัติในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือจนกระทั่งปรากฏผลสำเร็จเป็นรูปธรรม^{๑๗} ดังนี้

(๑) การจัดตั้งเครือข่าย

- เครือข่ายภาครัฐ

เครือข่ายภาครัฐ เป็นเครือข่ายโดยกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม มีอำนาจหน้าที่ซึ่งต้องปฏิบัติงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการใช้ทรัพยากรในทางบริหารราชการเพื่อบำบัดทุกข์ บำบัดสุขกับประชาชน เทศบาลเมืองหนองปรือใช้วิธีการประสานการปฏิบัติกับหน่วยราชการ ทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ มีการประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร หรือผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้การปฏิบัติงานร่วมกันมีความใกล้ชิด มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถเสริมสร้างการปฏิบัติกันได้อย่างรวดเร็ว กลมกลืน และต่อเนื่อง ทั้งนี้ โดยการให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการยกย่องชมเชย ขอบคุณหน่วยงานทุกหน่วยที่ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมในรูปแบบเครือข่ายทุก ๆ ครั้ง

- เครือข่ายภาคเอกชน

เครือข่ายภาคเอกชน มีการดำรงเครือข่ายและประสานความร่วมมือ โดยเชิญเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศลของเทศบาลเมืองหนองปรืออย่างสม่ำเสมอ มีการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลเมืองหนองปรือ และ/หรือมอบหมายภารกิจให้ดำเนินการในกิจกรรมนั้น ๆ และเมื่อเครือข่ายภาคเอกชนใดมีกิจกรรมของเครือข่าย/องค์กร เช่น เปิดสำนักงานใหม่ ทำบุญคล้ายวันเกิดหรือวันก่อตั้งสำนักงาน รวมทั้งการอบรมสัมมนาของเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ เทศบาลเมืองหนองปรือจะเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง

^{๑๗}ดูรายละเอียดใน เทศบาลเมืองหนองปรือ, “เอกสารประกอบการตรวจประเมินรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปี ๒๕๕๙ ประเภทการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม”, (ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๕๙) (อัดสำเนา).

- เครือข่ายภาคประชาสังคม

เครือข่ายภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นองค์กรที่มีการจัดตั้งตามกฎหมาย มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรและมีการบริหารองค์กรที่เป็นทางการ มีกฎหมายรองรับชัดเจน เช่น มูลนิธิ สมาคม ฯลฯ รวมถึงสโมสร ชมรม ที่เป็นองค์กรกึ่งเป็นทางการ เทศบาลเมืองหนองปรือก็ดำเนินการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานเหมือนกับองค์กรที่เป็นภาครัฐด้วยเช่นกัน

เครือข่ายภาคประชาสังคมทั่วไป เทศบาลเมืองหนองปรือได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเครือข่าย โดยเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นผู้ขับเคลื่อนการก่อตั้งในระยะแรก และให้สมาชิกของกลุ่มจัดตั้งประธาน กรรมการ เพื่อบริหารและขับเคลื่อนกลุ่มด้วยพลังของกลุ่มเองต่อไป โดยมีรูปแบบ กติกาของชมรม หรือของกลุ่มตามที่สมาชิกตกลงร่วมกัน วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการก็เป็นไปตามมติของสมาชิก การจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนเหล่านี้ การมีการจัดตั้งทั้งที่เป็นกลุ่มประชาชนที่จัดตั้ง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของท้องถิ่นตามที่กฎหมายให้อำนาจจัดตั้ง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน กลุ่มพัฒนาสตรี อาสาสมัครแรงงาน ฯลฯ และกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ได้วัตถุประสงค์หนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น ชมรมผู้ปกครองเด็กพิเศษ ชมรมผู้สูงอายุ (ชมรมดอกคำดวน) ชมรมคนอีสาน ชมรมวิ่งควาย ชมรมจักรยาน ชมรมผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ เครือข่ายประชาชนต่อต้านคอร์รัปชัน ฯลฯ ดังแสดงในตารางที่ ๒.๒

ตารางที่ ๒.๒ ตารางแสดงเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาสังคม
๑. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัดชลบุรี (พมจ.ชลบุรี)	๑. มูลนิธิบ้านจริงใจ	๑. สภาเด็กและเยาวชน
๒. โรงพยาบาลบางละมุง	๒. มูลนิธิกวนอู	๒. กลุ่มพัฒนาสตรี เทศบาลเมืองหนองปรือ
๓. โรงพยาบาลชลบุรี	๓. ศูนย์เมอร์ซี่ พัทยา	๓. คณะทำงานด้านเด็กในชุมชน
๔. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๔. ศูนย์ธารชีวิต (เด็ก)	๔. กลุ่มกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
๕. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชลบุรี	๕. ศูนย์ธารชีวิต (สตรี)	๕. ชมรมผู้ปกครองเพื่อเด็กพิเศษ
๖. สถานีตำรวจภูธรบางละมุง	๖. สมาคม YWCA (พัทยา)	๖. อาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน
๗. สถานีตำรวจภูธรหนองปรือ	๗. ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กบ้านเอื้ออารี	๗. ชมรมคนรักปลาเสื่อตอ
๘. ศูนย์พิทักษ์เด็กและเยาวชน สตรี และป้องกันการค้ามนุษย์ ตำรวจภูธรภาค ๒ (พตส.ภาค ๒)	๘. ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์และเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ	๘. กลุ่มออมวันละบาท
	๙. มูลนิธิมหาไถ่ (พัทยา)	๙. คณะกรรมการชุมชน ๔๔ ชุมชน
	๑๐. ศูนย์มิตรไมตรีคลินิก	
	๑๑. มูลนิธิเจสเตอร์	
	๑๒. องค์กรภาคธุรกิจ (โลตัส, บิ๊กซี, MK)	

ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาสังคม
๙. สำนักงานอัยการจังหวัด พัตยา ๑๐.สถานสงเคราะห์เด็กชาย บ้านบางละมุง ๑๑.สถานฟื้นฟูเด็กชายชลบุรี ๑๒.โรงเรียน, ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ๑๓.เมืองพัตยา ๑๔.ศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ ๘ ชลบุรี ๑๕.สำนักงานสนับสนุน วิชาการ เขต ๓ ๑๖.องค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรี ๑๗.เทศบาลตำบลโป่ง ๑๘.สำนักงานกองทุน สนับสนุน สร้างเสริม สุขภาพ (สสส.) ๑๙.สำนักงานท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย (พัตยา) ๒๐.สำนักงานประกันสังคม สาขาศรีราชา จ.ชลบุรี ๒๑.สำนักงานจัดหางานชลบุรี ๒๒.องค์การบริหารพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน (อพท.) ๒๓.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์พัตยา) ๒๔.สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น อำเภอบางละมุง	๑๓.สนามยิงปืนพัตยา ๑๔.เครือข่ายสายชล ๑๕.สโมสรไลออนส์ พัตยา ๑๖.สโมสรไลออนส์ พัตยาบาง ละมุง ๑๗.สโมสรไลออนส์ พัตยานา เกลือ ๑๘.สโมสรไลออนส์ พัตยา หนองปรือ ๑๙.สโมสรไลออนส์ พัตยาตาก สิน ๒๐.สโมสรโรตารี พัตยา สปอร์ตคลับ ๒๑.มูลนิธิวิวัฒนาเพื่อช่วยเหลือ เด็กและสตรี ๒๒.สื่อเคเบิลท้องถิ่น ๒๓.วิทยาลัยเทคโนโลยี ไทยอิโตะ ๒๔.ผู้ประกอบการ/ธุรกิจบ้าน จัดสรร ๒๕.สถาบันไฟฟ้า ๒๖.มูลนิธิบ้านพักพิงคุ้มภัย ๒๗.มูลนิธิกระจกเงา ๒๘.มูลนิธิกระท่อมพระสิริ ๒๙.มูลนิธิมือต่อมือ (Hand to Hand) ๓๐.โรงเรียนเอกชนในพื้นที่ ๓๑.บริษัทอออนเมต	๑๐.ชมรมผู้สูงอายุ (ดอก ลำดวน) ๑๑.ชมรมคนอีสาน ๑๒.อาสาสมัครแรงงาน ๑๓.อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่ บ้าน ๑๔.อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน (อปพร.) ๑๕.กลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ๑๖.อาสาสมัครตำรวจ ท่องเที่ยว ๑๗.ชมรมวิ่งควายชลบุรี ๑๘.คณะกรรมการหมู่บ้าน ๑๙.เครือข่ายประชาชนด้าน คอร์รัปชั่น ๒๐.สภาวัฒนธรรมตำบล หนองปรือ ๒๑.เครือข่ายกองทุน หลักประกันสุขภาพ ๒๒.อาสาสมัครฝนหลวง ๒๓.ชมรมจักรยานเทศบาล เมืองหนองปรือ ๒๔.ชมรมคณะกรรมการ ชุมชน ทม.หนองปรือ ๒๕.ชมรมผู้ปกครองโรงเรียน อนุบาล ทม.หนองปรือ ๒๖. Child Protection ๒๗.วัดพระบาทน้ำพุ

(๒) การสนับสนุนงบประมาณให้กับเครือข่าย

เทศบาลเมืองหนองปรือได้สนับสนุนงบประมาณให้กับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ สำหรับ
ใช้ในงานกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งหากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง

จะส่งผลภาคีเครือข่ายสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองหนองปรือได้อีกทางหนึ่งด้วย ดังตารางที่ ๒.๓

ตารางที่ ๒.๓ ตารางแสดงรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมของภาคีเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลเมืองหนองปรือ

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี ของการจัด กิจกรรม	กลุ่ม/เครือข่าย	จำนวน (คน)	กิจกรรม	งบประมาณ สนับสนุน (บาท)
๑	วันที่ ๑ ของทุกเดือน	อาสาสมัคร ป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	๑๕๐	ประชุม/อบรม พัฒนาศักยภาพ	๒๐๐,๐๐๐
๒	วันที่ ๕ ของทุกเดือน	กลุ่มพัฒนาสตรี	๓๑๔	ประชุม/อบรม กิจกรรม ออมทรัพย์สัจจะ	๕๐๐,๐๐๐
๓	วันที่ ๑๐ ของทุกเดือน	คณะกรรมการ ชุมชน	๓๙๖	ประชุม/อบรม เสนอปัญหาที่พบ ในชุมชน	๒,๐๐๐,๐๐๐
๔	วันที่ ๑๕ ของทุกเดือน	อาสาสมัคร สาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน	๔๐๐	ประชุม/อบรม ให้ความรู้ การปฏิบัติงาน ด้านสาธารณสุข	๕๐๐,๐๐๐
๕	วันที่ ๒๐ ของทุกเดือน	กลุ่มออมวันละบาท	๒๐	ประชุม กรรมการฯ	๓๐,๐๐๐
๖	วันที่ ๒๐ ของทุกเดือน	กลุ่มรับนม ของเด็กพิเศษ	๗๐	รับนมเพื่อสุขภาพ	๑๐๐,๐๐๐
๗	๒ เดือน/๑ ครั้ง	เครือข่ายสหวิชาชีพ เด็กและสตรี	๒๐	ประชุม Case Conference	๑๐๐,๐๐๐
๘	วันที่ ๒๕ ของทุกเดือน	กลุ่มกองทุนพัฒนา บทบาทของสตรี	๓๐	ประชุมพิจารณา ติดตามโครงการ เงินกู้ของสตรี	๓๐,๐๐๐

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี ของการจัด กิจกรรม	กลุ่ม/เครือข่าย	จำนวน (คน)	กิจกรรม	งบประมาณ สนับสนุน (บาท)
๙	ทุกวันพุธ	ชมรมดอกกล่ำดวน	๕๕๓	ประชุม/ ออกกำลังกาย ตรวจสอบสุขภาพ	๓๐๐,๐๐๐
๑๐	ทุกวันพฤหัสบดี สุดท้ายของเดือน	กลุ่มอาชาบำบัด	๘๐	ตรวจสอบสุขภาพ อาชาบำบัด	๕๔,๘๐๐
๑๑	๓ เดือน/๑ ครั้ง	อาสาสมัครแรงงาน	๘๐	ประชุม/อบรม ด้านแรงงาน	๑๐๐,๐๐๐

(๓) การประชุมอบรมพัฒนาศักยภาพ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ดำเนินการประชุม/อบรมภาคีเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประชุมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กลุ่มพัฒนาสตรี คณะกรรมการชุมชน ฯลฯ ตามกำหนดการที่แสดงในตารางที่ ๒.๓

(๔) การจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU)

การจัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) กับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เป็นกลไกที่สำคัญกลไกหนึ่งในการดำรงภาคีเครือข่าย ด้วยการร่วมกันปฏิบัติงานหรือกิจกรรมใด ๆ ในรูปแบบของภาคีเครือข่าย ด้วยการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ซึ่งจะส่งผลให้การประสานงานปฏิบัติมีความชัดเจน และคล่องตัวมากยิ่งขึ้น มีการมอบหมายหน้าที่ระหว่างกัน มีการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรทั้งงบประมาณ สถานที่ บุคลากร นำไปสู่การบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายที่ทรงประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังแสดงในตารางที่ ๒.๔

ตารางที่ ๒.๔ ตารางแสดงรายละเอียดการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างเทศบาลเมืองหนองปรือกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/ เครือข่าย	เรื่อง/กิจกรรม จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	ผลประโยชน์ที่ได้รับ
๑	สำนักงานจัดหางาน จังหวัดชลบุรี	การบริการจัดหางานเคลื่อนที่	- ข้อมูลในการสมัครงาน/ บริการด้านแรงงาน - ผู้ประกันตนว่างงานจำนวน ๔,๓๑๘ ราย สามารถมาขึ้นทะเบียนเพื่อรับเงินชดเชยไถ่บ้านได้

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/ เครือข่าย	เรื่อง/กิจกรรม จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	ผลประโยชน์ที่ได้รับ
๒	สำนักงาน ประกันสังคม (สาขา ศรีราชา) จังหวัดชลบุรี	การขยายเครือข่าย ประกันสังคม (มาตรา ๔๐)	- ประชาชน จำนวน ๑,๑๒๐ คน ได้รับสวัสดิการการ ประกันสังคม (มาตรา ๔๐) และการส่งเสริมการออม เพื่อชีวิตและอนาคต
๓	สำนักทะเบียน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	การบริการด้านบัตรประชาชน เคลื่อนที่	- ประชาชน จำนวน ๑๐๐ คน/เดือน มีความสะดวก สามารถทำบัตรประชาชน ใกล้บ้านได้
๔	สำนักงานอัยการ คุ้มครองสิทธิและ ช่วยเหลือทาง กฎหมาย จังหวัด ชลบุรี	การช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิและ ช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ ประชาชน	- ประชาชนที่มีปัญหาทาง กฎหมายได้รับคำปรึกษา - ความช่วยเหลือคุ้มครอง สิทธิทางกฎหมายต่าง ๆ
๕	สำนักงานกองทุน หลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ (สปสช.)	การดำเนินงานกองทุน หลักประกันสุขภาพท้องถิ่น	- ประชาชนในพื้นที่ได้รับการ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ฟื้นฟูสมรรถภาพและการ รักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิ ที่จำเป็นต่อสุขภาพและการ ดำรงชีวิต
๖	วิทยาลัยเทคโนโลยี ไทยโอโตะ	การบริการวิชาการสู่ชุมชน	- ประชาชนได้รับการพัฒนา ศักยภาพทางด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและวิชาการ เพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน
๗	ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๑๒ จังหวัดชลบุรี	การจัดการศึกษาให้แก่เด็ก พิการ โดยองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	- เด็กพิเศษ จำนวน ๑๘ ราย/ เดือน ได้รับการเตรียมความ พร้อมในด้านพัฒนาการทาง สังคม สติปัญญา เพื่อเข้าสู่ การเรียนรู้ในระบบได้
๘	เรือนจำพิเศษ (พญา)	การประสานความร่วมมือ ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด และสร้างเครือข่ายสังคม สงเคราะห์ในงานราชทัณฑ์	- ผู้พ้นโทษจำนวน ๑๐ - ๒๐ คนต่อรุ่นที่พ้นโทษ กลับเข้าสู่ชุมชน ได้รับการดูแล และช่วยเหลือในการตั้งต้น

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน/ เครือข่าย	เรื่อง/กิจกรรม จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	ผลประโยชน์ที่ได้รับ
			ชีวิตใหม่ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๙	มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร กรุงเทพฯ	การร่วมมือทางวิชาการ	- ได้รับการประสานความร่วมมือด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ การวิจัยชุมชน
๑๐	สนามยิงปืนพญา มิตรไมตรีคลินิกเวช กรรม	โครงการอาชาเพื่อพัฒนา สุขภาพเด็กพิเศษ	- เด็กพิเศษและผู้ปกครอง จำนวน ๔๐๐ ราย ได้รับ การดูแลรักษาด้านสุขภาพ และได้รับความสะดวกใน การจัดกิจกรรมอาชาบำบัด
๑๑	สถาบันไฟดี	การแก้ไขปัญหาพัฒนาการ ล่าช้าหรือบกพร่องทาง พัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขต เทศบาลเมืองหนองปรือ	- บุคลากร ได้แก่ ครู อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ผู้ปกครอง จำนวน ๙๐ คน ได้มีความรู้ ทักษะในการประเมิน คัดกรองค้นหาเด็กที่มี พัฒนาการช้าในช่วงปฐมวัย - เด็กที่มีพัฒนาการช้า จำนวน ๔ ราย ได้รับการ บำบัดฟื้นฟู อย่างทันท่วงที
๑๒	สภาเด็กและเยาวชน อำเภอบางละมุง	ความร่วมมือการส่งเสริม สนับสนุนสภาเด็กและเยาวชน	- สภาเด็กและเยาวชน เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๓๐ คน ได้รับการ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และได้รับการขับเคลื่อน อย่างเป็นรูปธรรม

รูปแบบ และวิธีการสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม และวิธีการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เครือข่ายต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง นำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรืออย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ว่า “เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน” บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต

สุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีผลทำให้ประชาชนในชุมชนที่ได้รับจากความเดือดร้อนจากปัญหาด้านต่างๆ ไม่ถูกทอดทิ้ง ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็วและตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตรงตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือและยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ

การบริหารจัดการองค์การภาครัฐของไทยตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการต่าง ๆ อย่างมากมาย ด้วยรูปแบบของการบริหารจัดการภาครัฐไม่สามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของโลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้ประสบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้

๒.๓.๑ ประเด็นปัญหาในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๑) ด้านการบริหารจัดการ โดยส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือมีการปฏิบัติราชการโดยมุ่งเน้นที่ผลสำเร็จของส่วนราชการของตนเองมากกว่าการมุ่งเน้นที่ผลสำเร็จในภาพรวมของเทศบาลเมืองหนองปรือ รวมไปถึงการขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการที่ในมิติเชิงคุณภาพ จึงไม่สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งความล่าช้าในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนอันอยู่นอกเหนือไปจากที่ข้อระเบียบ และข้อกำหนดกำหนด เนื่องจากเทศบาลเมืองหนองปรือต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการกิจและอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบเรื่องนั้น ๆ โดยตรง

(๒) ด้านข้อระเบียบและข้อกำหนด โดยข้อระเบียบและข้อกำหนดในการจัดบริการสาธารณะหรือการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนนั้นไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องและชัดเจน ในขณะที่มีข้อระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการกิจและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมืองบางเรื่องที่มีความซ้ำซ้อนกันหลายฉบับ รวมไปถึงการบังคับใช้ข้อระเบียบและข้อกำหนดที่มีความล่าช้า ไม่สามารถบังคับใช้ได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาในสภาวะการณ์ของโลกปัจจุบัน

(๓) ด้านบุคลากร โดยเทศบาลเมืองหนองปรือมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติราชการในปัจจุบันที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกิจและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการทุกเรื่อง ตั้งแต่ประชาชนเกิดจากครรภ์มารดาจนถึงเชิงตะกอน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ รวมไปถึงพนักงานจ้างของเทศบาลเมืองหนองปรือไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังประสบกับประเด็นปัญหาพนักงานเทศบาลที่ได้รับการบรรจุใหม่ขาดความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งขาดความเข้าใจในบริบทและขอบข่ายของงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอีกด้วย

(๔) ด้านงบประมาณ โดยงบประมาณของเทศบาลเมืองหนองปรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้ทั้งหมด รวมไปถึงการจัดทำงบประมาณด้านการลงทุนในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไม่สอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๕) ด้านการจัดหาพัสดุ โดยในแต่ละส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุที่ปฏิบัติงานด้านการจัดหาพัสดุโดยตรง เนื่องจากบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีไม่เพียงพอ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการจัดหาพัสดุ รวมไปถึงอาจส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดที่ไม่เป็นไปตามที่ข้อระเบียบและข้อกำหนดกำหนด

(๖) ด้านการประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลเมืองหนองปรือ เช่น การประชุมประชาคม ซึ่งรวมถึงประชากรแฝงในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือด้วยเช่นกัน

(๗) ด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ โดยบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือขาดความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง รวมไปถึงการขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงมีอายุการใช้งานค่อนข้างสั้น ส่งผลให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า เทศบาลเมืองหนองปรือประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้ (๑) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ (๒) ปัญหาด้านข้อระเบียบและข้อกำหนด (๓) ปัญหาด้านบุคลากร (๔) ปัญหาด้านงบประมาณ (๕) ปัญหาด้านการจัดหาพัสดุ (๖) ปัญหาด้านการประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (๗) ปัญหาด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์

๒.๓.๒ ประเด็นอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๑) ด้านการเมือง โดยประชากรแฝงที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือไม่มีสิทธิทางการเมือง จึงส่งผลให้มีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อย รวมไปถึงประชากรแฝงไม่ดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่ในระบบทะเบียนราษฎรให้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งส่งผลเสียต่อการบริหารจัดการและการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๒) ด้านเศรษฐกิจ โดยประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือขาดทักษะการพัฒนาด้านการประกอบอาชีพ มีการแปรรูปผลผลิตค่อนข้างน้อย และมีค่านิยมที่ไม่กระตือรือร้นในเรื่องการศึกษาและฝึกฝนการประกอบอาชีพ

(๓) ด้านสังคม โดยในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือเป็นพื้นที่ที่มีประชากรแฝงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก รวมไปถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือมีการศึกษาและการปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมค่อนข้างน้อย รวมไปถึงประชาชนที่ประกอบอาชีพก็มักใช้เวลาในแต่ละวันในการประกอบอาชีพจนกระทั่งไม่มีเวลาสันทนาการ

(๔) ด้านนโยบายรัฐบาลและกฎหมาย โดยรัฐบาลไม่สามารถบังคับใช้ได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาในสภาวะการณ์ของโลกปัจจุบัน

(๕) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างหนาแน่น แต่ในบางพื้นที่กลับยังขาดอุปกรณ์สื่อสาร ส่งผลให้ไม่สามารถใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ในบางพื้นที่ของเทศบาลเมืองหนองปรือ

(๖) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ โดยพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือมีการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชาชนที่เข้ามาอยู่อาศัยและประกอบอาชีพในพื้นที่ ส่งผลให้การบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง เช่น ระบบสาธารณสุขเป็นต้น

สรุปได้ว่า เทศบาลเมืองหนองปรือได้ประสบอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้ (๑) อุปสรรคด้านการเมือง (๒) อุปสรรคด้านเศรษฐกิจ (๓) อุปสรรคด้านสังคม (๔) อุปสรรคด้านนโยบายรัฐบาลและกฎหมาย (๕) อุปสรรคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๖) อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

๒.๔ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือนั้น เทศบาลเมืองหนองปรือได้ใช้กลยุทธ์การส่งเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีการสร้างเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่พร้อมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นแบบพหุภาคี และพัฒนาให้เป็นจุดแข็งที่ใช้ในการกำจัดจุดอ่อนด้านข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากระเบียบฯ และข้อกฎหมาย ซึ่งเป็นการหนุนเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีศักยภาพและความสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างหลากหลาย และสามารถก้าวข้ามขีดจำกัดต่าง ๆ ได้ภายใต้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้เทศบาลเมืองหนองปรือสามารถบริหารจัดการได้บรรลุและประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

ทั้งนี้ กลยุทธ์การสร้างภาคีเครือข่ายของเทศบาลเมืองหนองปรือนั้น ไม่ใช่สิ่งที่องค์การต่าง ๆ จะแสวงหาภาคีเครือข่าย หรือแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้โดยง่าย คณะผู้บริหารทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ รวมไปถึงพนักงานเทศบาลทุกคนต้องแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ ความทุ่มเทแรงกายแรงใจในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และพร้อมรับผิดชอบต่อผลจากการปฏิบัติราชการที่ได้กระทำขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ นั่นคือ “ความเพียร”

อย่างไรก็ตาม ภาคีเครือข่ายที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการสร้างภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนขึ้นมาได้นั้น นอกจากจะส่งผลในการเพิ่มขีด

ความสามารถให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีศักยภาพและสามารถจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ยึดโยงกับข้อระเบียบหรือข้อกฎหมายในแบบเดิม ๆ อีกต่อไปแล้ว ยังให้ผลในการบริหารจัดการองค์การของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือภายใต้ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนนั้น จะส่งผลให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงว่า การปฏิบัติราชการใด ๆ นั้น หากทุกส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันแล้ว จะก่อให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่มีการระดมสมองร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่รากเหง้าของสาเหตุ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนที่สุด หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า และนำไปสู่การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิมนั่นเอง

สรุปได้ว่า เทศบาลเมืองหนองปรือได้ใช้กลยุทธ์การส่งเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีการสร้างเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่พร้อมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นแบบพหุภาคีเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือโดยให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงว่า การปฏิบัติราชการใด ๆ นั้น หากทุกส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันแล้ว จะก่อให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่มีการระดมสมองร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่รากเหง้าของสาเหตุ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนที่สุด หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า และนำไปสู่การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิมนั่นเอง

๒.๕ บทสรุป

การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในบทที่ ๒ นี้ จะเป็นการกล่าวถึงบริบทการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะประกอบไปด้วยความเป็นมาของเทศบาลเมืองหนองปรือ หลักการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองหนองปรือ พร้อมด้วยปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทเทศบาลเมือง ตั้งอยู่กลางพื้นที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (เฉพาะพื้นที่นอกเขตเมืองพัทยา) ได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตำบลหนองปรือเป็นตำบลหนึ่งในแปดตำบลของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ ๔๕.๕๔ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางละมุง ๙ กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดชลบุรีเป็นระยะทางประมาณ ๗๐ กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร โดยเทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้แบ่งโครงสร้างทางการบริหารงานของเทศบาลออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร พร้อม

ทั้งได้กำหนดการบริหารงานภายในของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยแบ่งออกเป็น ๙ ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองวิชาการและแผนงาน กองการศึกษา กองช่างสุขาภิบาล และกองสวัสดิการสังคม สำหรับผลงานและรางวัลที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๐ นั้น ประกอบไปด้วย

๑. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการจัดสวัสดิการเพื่อคนพิการในชุมชน ประจำปี ๒๕๕๑ ได้รับโล่เกียรตินิยมพร้อมเงินรางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากสำนักงานส่งเสริมคุณภาพคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๕ ด้านมรดกภูมิปัญญาทางสังคม สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล จากโครงการแข่งขันเรือยาวประเพณีพิทยานานาชาติ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และถ้วยพระราชทานพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานวัฒนธรรมของท้องถิ่น

๓. รางวัลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๕๕ จากการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือ

๔. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ประเภทสถานศึกษา จากโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดใช้แผนพัฒนาการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

๕. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี ๒๕๕๘ จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยเข้ารับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณจากนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ห้องนันทบุรี ๑ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๖. รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๙ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้จะต้องเคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าในระดับดีเลิศในประเภทเดียวกันมาแล้ว ๒ ครั้งในระยะเวลา ๕ ปีย้อนหลัง (ในปี ๒๕๕๙ ใช้ช่วงเวลาปี ๒๕๕๔ ถึงปี ๒๕๕๘) ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือเคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า ด้านเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ มาแล้ว ทั้งนี้ รางวัลฯ ข้างต้น เป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการและกิจกรรมที่โดดเด่น ต่อยอด รวมไปถึงโครงการและกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่แสดงถึงความเป็นเลิศตามเกณฑ์ที่รางวัลพระปกเกล้าทองคำกำหนด

๗. รางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ รางวัลที่ ๓ โดยได้รับเงินรางวัลจำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักในการบริหารจัดการองค์การ โดยการสร้างภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เครือข่ายต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง นำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรืออย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ว่า “เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน” บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีผลทำให้ประชาชนในชุมชนที่ได้รับจากความเดือดร้อนจากปัญหาด้านต่างๆ ไม่ถูกทอดทิ้ง ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็วและตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตรงตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือและยุทธศาสตร์การพัฒนา

อย่างไรก็ตาม เทศบาลเมืองหนองปรือประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้ (๑) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ (๒) ปัญหาด้านข้อระเบียบและข้อกฎหมาย (๓) ปัญหาด้านบุคลากร (๔) ปัญหาด้านงบประมาณ (๕) ปัญหาด้านการจัดหาพัสดุ (๖) ปัญหาด้านการประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (๗) ปัญหาด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ และประสบอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้ (๑) อุปสรรคด้านการเมือง (๒) อุปสรรคด้านเศรษฐกิจ (๓) อุปสรรคด้านสังคม (๔) อุปสรรคด้านนโยบายรัฐบาลและกฎหมาย (๕) อุปสรรคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๖) อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้ใช้กลยุทธ์การส่งเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีการสร้างเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่พร้อมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นแบบพหุภาคีเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือโดยให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงว่า การปฏิบัติราชการใด ๆ นั้น หากทุกส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันแล้ว จะก่อให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่มีการระดมสมองร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่รากเหง้าของสาเหตุ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนที่สุด หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า และนำไปสู่การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิมนั่นเอง

บทที่ ๓

การบริหารจัดการเชิงพุทธ

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในบทที่ ๓ นี้ จะเป็นการกล่าวถึงการบริหารจัดการเชิงพุทธ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ความหมายของหลักพุทธธรรม พุทธวิธีการบริหาร หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๑.๑ ความหมายของหลักพุทธธรรม

หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา เป็นหลักธรรมที่ใช้เป็นแนวทางหรือสิ่งชี้แนะให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมไปถึงการนำหลักธรรมไปใช้เป็นแนวทางหรือสิ่งชี้แนะในการดำเนินกิจการขององค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเครือข่ายองค์กรประชาสังคม เพื่อให้เกิดความปกติสุขในสังคม ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาหลักพุทธธรรมไม่ได้มีการนำเสนอในรูปแบบของแนวคิดหรือทฤษฎีทางการบริหารจัดการอย่างเช่นในปัจจุบันที่นักวิชาการหลากหลายท่านได้นำหลักพุทธธรรมมาพิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศาสตร์ทางการบริหารจัดการตามแนวคิดหรือทฤษฎีตะวันตก ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าให้หลักพุทธธรรมเป็นที่ยอมรับจากสังคมว่า หลักพุทธธรรมสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทั้งในระดับบุคคล และระดับองค์กรได้^๑ ซึ่งนักวิชาการต่าง ๆ ได้นิยามความหมายของหลักพุทธธรรมไว้ดังนี้

ประเวศ วสี^๒ ได้แสดงทัศนะว่า พุทธธรรม หมายถึง ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ โดย “ธรรม” คือ ธรรมชาติที่เกิดขึ้นก่อนที่พระพุทธเจ้าจะทรงตรัสรู้ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การเรียนรู้ธรรม คือ การรับรู้ธรรมตาของโลก

^๑จิตพล ดวงจิตร์ และประยูร สุขะใจ, “การบูรณาการหลักการบริหารเชิงพุทธในการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนในลุ่มแม่น้ำแม่กลองตอนล่าง”, วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๙): ๖๗.

^๒ประเวศ วสี, ภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: อู่การพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๔.

อรรถนพ โยนิจ^๓ ได้แสดงทัศนะว่า พุทธธรรม หมายถึง เป็นธรรมชาติ หรือเป็นสิ่งที่มียู่แล้ว เมื่อพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ธรรมหรือเข้าถึงหลักธรรมชาติแล้ว พระองค์ก็ทรงนำกฎของธรรมชาติมาตีแผ่ให้เห็นสภาพที่เป็นจริง

นันทวรรณ แดงน้อย^๔ ได้แสดงทัศนะว่า พุทธธรรม หมายถึง คำอธิบาย หรือคำสอนของพุทธศาสนาที่สมบูรณ์และเป็นวิชาการที่สูงสุดในโลก เป็นการรวบรวมคำสอนของพระพุทธศาสนาให้เป็นระบบเพื่อให้เป็นที่เข้าใจได้ง่ายในปัจจุบัน

พระสามารถ อานนโท^๕ (๒๕๔๘ หน้า ๒) ได้แสดงทัศนะว่า พุทธธรรม หรือ พระธรรม หมายถึง ธรรมะของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีจำนวน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ คำว่า “หลักพุทธธรรม” ในที่นี้หมายถึง หลักธรรมคำสอน ที่เป็นผลมาจากการค้นคว้า เป็นภูมิรู้ และภูมิปัญญาของพระพุทธเจ้าที่ได้ถ่ายทอดสืบทอดกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒,๕๐๐ ปี

นันทน์ทนต์ ศรีวิเศษ^๖ ได้แสดงทัศนะว่า หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักธรรมที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ที่มุ่งสั่งสอนให้มนุษย์ประพฤติปฏิบัติชอบ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสังคมมีความสุขด้วยเช่นกัน

มันเกียรติ โกศลนิตติวงศ์^๗ ได้แสดงทัศนะว่า พุทธธรรม เป็นบรมสัจจะหรือความจริงอันประเสริฐเกี่ยวกับโลก และชีวิต ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงค้นพบและนำมาสั่งสอน เพื่อประโยชน์และความสุขของมนุษย์ทุกคน พุทธธรรม เป็นอกาลิก คือ ไม่ขึ้นต่อกาลเวลา มีความทันสมัยอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า หลักพุทธธรรม คือ คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงค้นพบจากภูมิรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความจริงตามธรรมชาติของมนุษย์ และมีความทันสมัยอยู่เสมอ เป็นสิ่งที่เมื่อมนุษย์นำไปปฏิบัติตามแล้วจะพบกับความปิติสุข

^๓อรรถนพ โยนิจ, “การใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๘.

^๔นันทวรรณ แดงน้อย, “ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคมาใช้ในสังคมไทยปัจจุบัน”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๒.

^๕พระสามารถ อานนโท, “ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม”, *วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๒.

^๖นันทน์ทนต์ ศรีวิเศษ, “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๒”, *การค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๕๘), หน้า ๑๐.

^๗มันเกียรติ โกศลนิตติวงศ์, *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาพุทธธรรม*, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๑), หน้า ๒๘ – ๒๙ อ้างในอรรถนพ โยนิจ, “การใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่”, หน้า ๗.

๓.๑.๒ พุทธวิธีการบริหาร

การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมตั้งแต่เดือนที่สองนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือ ในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งส่งผลให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น พระพุทธเจ้าจึงต้องบริหารคณะสงฆ์เหล่านั้น โดยใช้กรอบการพิจารณาจากหน้าที่ของนักบริหาร ซึ่งประกอบด้วยหลักการ ๕ ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษว่า POSDC ดังนี้^๔

- P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

สำหรับพุทธวิธีในการวางแผนนั้น คือ การใช้วิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ และพันธกิจขององค์กร ด้วยวิสัยทัศน์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวาดภาพจุดหมายปลายทางได้อย่างชัดเจน และใช้สื่อสารให้สมาชิกภายในองค์กรยอมรับและดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางนั้น องค์กรทั้งหมดจะถูกขับเคลื่อนไปด้วยวิสัยทัศน์นี้

- O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิก และสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำ และการกระจายอำนาจ

สำหรับพุทธวิธีในการจัดองค์กรนั้น คือ การจัดองค์กร โดยพระพุทธเจ้าทรงจัดองค์กรในพระพุทธศาสนาออกเป็นพุทธบริษัท ๔ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา มีการกำหนดสายการบังคับบัญชาในองค์กร โดยพระพุทธเจ้าทรงกำหนดให้พระภิกษุต้องเคารพกันตามลำดับพรรษา ผู้บวชทีหลังต้องแสดงความเคารพต่อผู้บวชก่อน และมีการกระจายอำนาจ โดยพระพุทธเจ้าทรงมอบความเป็นใหญ่ให้แก่คณะสงฆ์ในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในส่วนของภิกษุบริษัท และภิกษุณีบริษัท

- S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะกับงาน

สำหรับพุทธวิธีในการบริหารงานบุคคลนั้น คือ การพัฒนาบุคลากร และจัดสรรภาระหน้าที่ให้ปฏิบัติงานภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถ มีระบบการให้รางวัลและการลงโทษ ทั้งนี้ พระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีฝึกคน ๓ วิธี โดยใช้วิธีนุ่มนวลกับคนที่ควรให้กำลังใจ ใช้วิธีรุนแรงกับคนที่ควรตำหนิห้ามปราม และใช้วิธีผสมผสานกับคนที่ควรยกย่องเมื่อถึงคราวต้องยกย่อง และตำหนิเมื่อถึงคราวต้องตำหนิ

- D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีภาวะผู้นำ

^๔ดูรายละเอียดใน พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีบริหาร, พิมพ์พิเศษ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓ - ๒๓.

สำหรับพุทธวิธีในการอำนวยการนั้น คือ ผู้บริหารเชิงพุทธต้องมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการจูงใจให้คนเกิดความต้องการอยากปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหาร โดยผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติสำคัญ ๒ ประการ ได้แก่ อัตตหิตสมบัติ ซึ่งหมายถึง ความเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติส่วนตัวที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ โดยอัตตหิตสมบัติที่สำคัญในการบริหารของพระพุทธเจ้า ก็คือ ความสามารถในการสื่อสารกับคนทั่วไป ประกอบด้วยหลัก ๔ ส. ดังนี้

ส. ที่ ๑ : สันทัสสนา (แจ่มแจ้ง) หมายถึง อธิบายขั้นตอนของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง ช่วยให้สมาชิกปฏิบัติตามได้ง่าย

ส. ที่ ๒ : สมาทปนา (จูงใจ) หมายถึง อธิบายให้เข้าใจและเห็นชอบกับวิสัยทัศน์ จนเกิดศรัทธา และความรู้สึกว่าต้องฝ่าฟันให้ไกลและไปให้ถึง

ส. ที่ ๓ : สมุตเตชนา (แก้แค้น) หมายถึง ปลุกใจให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย

ส. ที่ ๔ : สัมปหังสนา (ร่าเริง) หมายถึง สร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร ซึ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกมีความสุขในการปฏิบัติงาน

และปรหิตปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง ความมีน้ำใจในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม และองค์กรของตน

ทั้งนี้ ความสามารถในการจูงใจคนของพระพุทธเจ้าตรงกับพระสมัญญาว่า ตถาคต หมายถึง คนที่พูดอย่างไรแล้วทำอย่างนั้น

- C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของ การปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

สำหรับพุทธวิธีในการกำกับดูแลนั้น คือ การกำกับดูแล ซึ่งเป็นการควบคุมสมาชิกภายในองค์กรให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติพระวินัย เพื่อให้พระสงฆ์ใช้เป็นมาตรฐานควบคุมความประพฤติให้เป็นแบบเดียวกัน มีวินัยในตนเอง และมีเกณฑ์ในการประเมินตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กล่าวโดยสรุป พุทธวิธีการบริหารนั้น ยึดหลักธรรมาธิปไตยเป็นสำคัญ ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้บริหารต้องประพฤติและใช้ธรรมเป็นหลักในการบริหาร พุทธวิธีบริหารจึงไม่เป็นทั้งอัตตาธิปไตย หรือ การบริหารที่คำนึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือความพอใจของตนเป็นที่ตั้ง และโลกาธิปไตย หรือ การบริหารที่พยายามเอาใจทุกคน เพื่อให้ตนเองอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า วิธีบริหารแบบธรรมาธิปไตยนั้น เป็นการบริหารที่ยึดหลักการสร้างประโยชน์สุขเพื่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

๓.๑.๓ หลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด จึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่รับรู้และเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และวิธีการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ๆ รวมไปถึงการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายข้างต้นนั้น ผู้บริหารของท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องมีเทคนิคการบริหารจัดการองค์การที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเทคนิคทางการบริหารจัดการองค์การที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนิยมนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีนั้น คือ “หลักพุทธธรรม” นั่นเอง

โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิจัยหลากหลายท่านที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการองค์การ และได้พบว่า หลักพุทธธรรมที่ได้มีการนำมาปรับใช้เพื่อการบริหารจัดการองค์การนั้น ประกอบด้วย หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอริยสัจ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักโลกบาลธรรม (หิริ - โอตตปปะ) และหลักอปริหานิยธรรม ๗ มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๓.๑ หลักสัปปุริสธรรม ๗^๙ หลักธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตบุรุษ หรือ เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า สัปปุริสธรรม ๗ เป็นธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี หรือธรรมของผู้ดี ซึ่งประกอบด้วย^{๑๐}

(๑) อัมมัญญตา หมายถึง ความรู้จักธรรม รู้หลัก หรือ รู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมตา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล เช่น ฝึกขู้ว่าหลักธรรมข้อนั้น ๆ คืออะไร มีอะไรบ้าง พระมหากษัตริย์ทรงทราบว่าการปกครองตามราชประเพณีเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง รู้ว่าต้องกระทำเหตุอันนี้ ๆ หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ ๆ จึงจะทำให้เกิดผลที่ต้องการอันนั้น ๆ เป็นต้น

(๒) อัตถัญญตา หมายถึง ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย หรือ รู้จักผล คือ รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลัก เช่น รู้ว่าหลักธรรมหรือภาษิตข้อนั้น ๆ มีความหมายว่าอย่างไร หลักนั้น ๆ มีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้หรือพึงปฏิบัติเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนกระทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง เป็นต้น

(๓) อตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักตน คือ รู้ว่า เรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะเพศ กำลังความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

^๙ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๓๑/๒๖๔.

^{๑๐}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๓๔, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพพระธรรมปิฎก, ๒๕๕๙), หน้า ๒๑๐.

(๔) มัตตัญญูตา หมายถึง ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ฝึกขู้รู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ คฤหัสถ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาชญาและในการเก็บภาษี เป็นต้น

(๕) กาลัญญูตา หมายถึง ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่ต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น

(๖) ปริสสัญญูตา หมายถึง ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจที่ประพัตต่อชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา จะต้องทำกิจอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น

(๗) บุคคลัญญูตา หรือ บุคคลปโรปริญญูตา หมายถึง ความรู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอริยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใคร ๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้ จะตำหนิ ยกย่อง และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น

สรุปได้ว่าหลักสัปปุริสธรรม ๗ หรือ ธรรมของสัตบุรุษ คือ วิธีที่ทำให้ตัวเราเป็นคนดี ๗ อย่าง ประกอบด้วย^{๑๑}

- (๑) ธัมมัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักเหตุ
- (๒) อัตถัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักผล
- (๓) อตตัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักตน
- (๔) มัตตัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักประมาณ
- (๕) กาลัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา
- (๖) ปริสสัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักชุมชน
- (๗) บุคคลัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักเลือกบุคคล

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ นั้น เป็นการบริหารจัดการองค์การที่มุ่งเน้นการรู้จักเหตุและการรู้จักผล ภายใต้ปัจจัยแวดล้อมภายในและปัจจัยแวดล้อมภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับเทคนิคการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่เป็นการดำเนินงานภายใต้ศาสตร์และศิลป์ที่ลุ่มลึกและแยบยล เพื่อกำหนดทิศทาง แนวทาง แผนงาน กระบวนการในการดำเนินงาน รวมไปถึงการควบคุม ตรวจสอบ และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ พร้อมทั้งใช้ทรัพยากรที่องค์กรมีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด^{๑๒} กล่าวคือ การบริหารจัดการองค์การใด ๆ นั้น จะเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเป้าหมายในการจัดบริการสาธารณะ

^{๑๑}ดูรายละเอียดใน พระพุทธชิปปปญโญ, ปัญญาอบรมใจ, (ชานพรานซิสโก: วัดชานพรานธัมมาราม, ๒๕๔๑), หน้า ๒๓ – ๖๓.

^{๑๒}วิช วิรัชนิภาวรรณ, ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารยุทธศาสตร์ หน่วยที่ ๑, (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, ๒๕๔๔), หน้า ๒๗.

และมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่นั้น การจัดบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรู้จักเหตุ (อัมมัญญตา) หรือที่มาของการจัดบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนนั้นอย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหา และพิจารณาวิธีการการจัดบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนนั้นอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยต้องคำนึงปัจจัยแวดล้อมภายใน ได้แก่ ศักยภาพขององค์กร (อัตตัญญตา) และบุคคลในองค์กร (ปุคคลัญญตา) รวมถึงปัจจัยแวดล้อมภายนอก ซึ่งได้แก่ ระยะเวลาดำเนินการ (กาลัญญตา) และบริบทของชุมชน (ปรัสญญตา) ซึ่งต้องก่อให้เกิดผล (อถถัญญตา) ที่เหมาะสมหรือพอดี (มัตตัญญตา) หรือก่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุดนั่นเอง

๓.๑.๓.๒ หลักพรหมวิหาร ๔^{๑๓} หลักธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ หรือธรรมสำหรับทุกคนที่ช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า พรหมวิหาร ๔ เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ ซึ่งประกอบด้วย^{๑๔}

(๑) เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดี อยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรี และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

(๒) กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้คนพ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

(๓) มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข มีจิตผ่องใส บันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีความสุข เจริญอกงามยิ่งขึ้นไป

(๔) อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตน ประกอบพร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉย สงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับ ความรับผิดชอบของตน

สรุปได้ว่า หลักพรหมวิหาร ๔ ประกอบด้วย^{๑๕}

(๑) เมตตา – ความรักที่ไม่เจือปนด้วยกาม

(๒) กรุณา – ความรู้สึกสงสาร

^{๑๓}ที.ม. (ไทย) ๑๐/๓๒๗/๒๕๖.

^{๑๔}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๒๔ – ๑๒๗.

^{๑๕}มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, พุทธธรรมทีปนี ๑, (ปทุมธานี: กองวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๖๙.

(๓) มุทิตา – ความรู้สึกชื่นชมยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข

(๔) อุเบกขา – ความรู้สึกวางเฉย เป็นกลาง ไม่เอนเอียง

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร ๔ นั้น เป็นการบริหารจัดการองค์การที่มุ่งเน้นระบบมนุษยสัมพันธ์ในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเอลตัน เมโย (Elton Mayo) และคณะที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยที่โรงงานฮอว์ธอร์น ของบริษัทเวสเทิร์น อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่ผลต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การ ซึ่งคณะนักวิจัยได้สรุปว่า การที่มนุษย์ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดีจะมีผลลัพธ์ในด้านดีต่อการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บังคับบัญชาด้วย ผลการศึกษาข้างต้นนี้ เรียกว่า ผลกระทบของฮอว์ธอร์น (Hawthorne Effect)^{๑๖} กล่าวคือ ในสภาวะการณ์ที่เป็นปกติ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องมีน้ำใจและเกื้อกูลต่อสมาชิกในองค์การด้วยการนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปให้แก่สมาชิกในองค์การ (เมตตา) ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง นำไปสู่การพัฒนาองค์การอย่างยั่งยืน สำหรับในสภาวะการณ์ที่มีปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องไม่นิ่งดูดาย พร้อมใส่ใจในการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในองค์การผู้หนึ่งให้สามารถแก้ไขปัญหามิให้เกิดอุปสรรคนั้นได้อย่างสำเร็จลุล่วง (กรุณา) ซึ่งจะก่อให้เกิดการไม่กล่าวโทษ และการไม่เบียดเบียนกันของสมาชิกในองค์การ นำไปสู่องค์การที่สงบสุข สำหรับในสภาวะการณ์ที่สมาชิกในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องแสดงความยินดี พร้อมชื่นชมสมาชิกในองค์การผู้นั้นอย่างเปิดเผย (มุทิตา) เพื่อให้แบบอย่างที่ดีให้แก่สมาชิกในองค์การอื่น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดวัฒนธรรมสร้างสรรค์ นำไปสู่การที่สมาชิกในองค์การมีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในสภาวะการณ์ที่สมาชิกขององค์การสามารถปฏิบัติงานได้ตามหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องให้ความไว้วางใจ และต้องวางใจเป็นกลาง ไม่แสดงออกให้เห็นถึงความเอนเอียงด้วยรักและชังใด ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกัน (อุเบกขา)

๓.๑.๓.๓ หลักสังคหวัตถุ ๔^{๑๗} หลักธรรมสำหรับที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า สังคหวัตถุ ๔ เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือ ยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ซึ่งประกอบด้วย^{๑๘}

(๑) ทาน หมายถึง การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

^{๑๖}ดูรายละเอียดในเอกวิทย์ มณีธร, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร/การจัดการ (Introduction to Administration/Management), พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม.ที.เพรส., ๒๕๕๒), หน้า ๔๓ – ๔๖.

^{๑๗}อง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๒๕๖/๓๗๓.

^{๑๘}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๔๓.

(๒) ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ หมายถึง วาจาเป็นที่รัก วาจาที่ดูดีมีน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่ นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม

(๓) อตถจริยา หมายถึง การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

(๔) สมานัตตตา หมายถึง ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี

สรุปได้ว่า หลักสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย

(๑) ทาน – การให้

(๒) ปิยวาจา – วาจาไพเราะ

(๓) อตถจริยา – การประพฤติประโยชน์

(๔) สมานัตตตา – ความมีตนเสมอดันเสมอปลาย

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักสังคหวัตถุ ๔ นั้น เป็นการบริหารจัดการองค์การที่มุ่งเน้นระบบการให้ความร่วมมือสมาชิกในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเชสเตอร์ เออร์วิง บาร์นาร์ด (Chester Irving Barnard) ที่ได้นำเสนอว่า สมาชิกในองค์การเป็นระบบที่ต้องผูกสัมพันธ์เข้าด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดระบบความร่วมมือ (Cooperative System) ระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกในองค์การสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จได้ ด้วยสมาชิกในองค์การมีข้อจำกัดด้านกายภาพและชีวภาพที่แตกต่างกัน หากองค์การสามารถหลอมรวมสมาชิกในองค์การเข้าด้วยกันได้ จะเป็นการขจัดข้อจำกัดที่มีอยู่ของสมาชิกในองค์การแต่ละบุคคลออกไปได้ องค์การจึงต้องส่งเสริมให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานขึ้นกับสมาชิกในองค์การ รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์การทุกระดับได้มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการแสดงออกทางความคิด นำไปสู่การเกิดกลุ่มของสมาชิกในองค์การที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันและมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลในการดำเนินกิจกรรมขององค์การต่อไป^{๑๙} กล่าวคือ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ประชาชนในพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นรับผิดชอบนั่นเอง ซึ่งการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้กับทั้งประชาชนในพื้นที่และสมาชิกในองค์การจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีของประชาชนในพื้นที่และสมาชิกในองค์การ นำไปสู่การให้ความร่วมมือร่วมใจในการจัดบริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลนั่นเอง

^{๑๙}อนิวัช แก้วจันทร์, หลักการจัดการ: THE PRINCIPLES OF MANAGEMENT, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (สงขลา: บริษัท นาคิลป์โฆษณา จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๗๘ – ๗๙.

๓.๑.๓.๔ หลักอริยสัจ ๔^{๒๐} หลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรมสำหรับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า อริยสัจ ๔ หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ และความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ ซึ่งประกอบด้วย^{๒๑}

(๑) ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์ สภาพที่ทนได้ยาก สภาวะที่บีบคั้น ชัดแย้ง บกพร่อง ขาดแก่นสารและความเที่ยงแท้ ไม่ให้ความพึงพอใจแท้จริง ได้แก่ ชาติ ชรา มรณะ การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความปรารถนาไม่สมหวัง

(๒) ทุกขสมุทัย หมายถึง เหตุเกิดแห่งทุกข์ สาเหตุให้ทุกข์เกิด ได้แก่ ตัณหา ๓ คือ กามตัณหา ภวตัณหา และ วิภวตัณหา

(๓) ทุกขนิโรธ หมายถึง ความดับทุกข์ ได้แก่ ภาวะที่ตัณหาดับสิ้นไป ภาวะที่เข้าถึงเมื่อกำจัดอวิชชา สำรอกตัณหาสิ้นแล้ว ไม่ถูกย้อม ไม่ติดข้อง หลุดพ้น สงบ ปลอดภัย เป็นอิสระ คือ นิพพาน

(๔) ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา หมายถึง ปฏิปทาที่นำไปสู่ความดับแห่งทุกข์ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ อริยอัฏฐังคิกมรรค หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า “ทางสายกลาง” หรืออริยมรรคมืองค์ ๘

ทั้งนี้ กิจในอริยสัจ ๔ หมายถึง หน้าที่อันจะพึงทำต่ออริยสัจ ๔ แต่ละอย่าง หรือข้อที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและเสร็จสิ้นในอริยสัจ ๔ แต่ละอย่าง จึงจะชื่อว่ารู้หรือเป็นผู้ตรัสรู้แล้ว ประกอบด้วย

(๑) ปริณญา หมายถึง การกำหนดรู้ เป็นกิจในทุกข์ ตามหลักว่า ทุกข์ อริยสัจจ์ ปริณญะยํ ทุกข์ควรกำหนดรู้ คือ ควรศึกษาให้รู้จักให้เข้าใจชัดตามสภาพที่เป็นจริง ได้แก่ การทำความเข้าใจและกำหนดขอบเขตของปัญหา

(๒) ปหานะ หมายถึง การละ เป็นกิจในสมุทัย ตามหลักว่า ทุกขสมุทัยอริยสัจจ์ ปหาตพฺพํ สมุทัยควรละ คือ กำจัด ทำให้หมดสิ้นไป ได้แก่การแก้ไขกำจัดต้นตอของปัญหา

(๓) สัจฉิกิริยา หมายถึง การทำให้แจ้ง เป็นกิจในนิโรธ ตามหลักว่า ทุกขนิโรธอริยสัจจ์ สจฺฉิกาตพฺพํ นิโรธควรทำให้แจ้ง คือ เข้าถึง หรือบรรลุ ได้แก่การเข้าถึงภาวะที่ปราศจากปัญหา บรรลุจุดหมายที่ต้องการ

(๔) ภาวนา หมายถึง การเจริญ เป็นกิจในมรรค ตามหลักว่า ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสัจจ์ ภาเวตพฺพํ มรรคควรเจริญ คือ ควรฝึกอบรม ลงมือปฏิบัติ กระทำตามวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมาย ได้แก่ การลงมือแก้ไขปัญหา

อย่างไรก็ตาม ในการแสดงอริยสัจก็ดี ในการปฏิบัติธรรมตามหลักอริยสัจก็ดี จะต้องให้อริยสัจแต่ละข้อ สัมพันธ์ตรงกันกับกิจแต่ละอย่าง จึงจะเป็นการแสดงและเป็นการปฏิบัติโดยชอบ ซึ่งได้วางเป็นหัวข้อได้ดังนี้

^{๒๐} ชู.เถรี. (ไทย) ๒๖/๒๕๕/๕๙๐.

^{๒๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๕๕ – ๑๕๖.

(๑) ทุกข์ เป็นชั้นแกลงปัญหาที่จะต้องทำความเข้าใจและรู้ขอบเขต (ปริณญา)

(๒) สมุทัย เป็นชั้นวิเคราะห์และวินิจฉัยมูลเหตุของปัญหา ซึ่งจะต้องแก้ไข กำจัดให้หมดสิ้นไป (ปหานะ)

(๓) นิโรธ เป็นชั้นข้อบกพร่องปราศจากปัญหา อันเป็นจุดหมายที่ต้องการ ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาเป็นไปได้ และจุดหมายนั้นควรเข้าถึง ซึ่งจะต้องทำให้สำเร็จ (สัจฉิกิริยา)

(๔) มรรค เป็นชั้นกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติ ในการลงมือแก้ปัญหา (ภาวนา)

สรุปได้ว่า อริยสัจ ๔ ประกอบด้วย^{๒๒}

(๑) ทุกข์ – ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ

(๒) สมุทัย – สาเหตุของทุกข์ คือ ตัณหา หรือความอยาก

(๓) นิโรธ – ภาวะที่ปราศจากปัญหา หรือ นิพพาน

(๔) มรรค – วิธีดับทุกข์ หรือวิธีแก้ปัญหา ได้แก่ อริยมรรคมีองค์ ๘ หรือ เรียกสั้น ๆ ว่า มรรคมีองค์ ๘ ประกอบด้วย สัมมาทิฐิ (เห็นชอบ) สัมมาสังกัปปะ (คิดชอบ) สัมมาวาจา (พูดชอบ) สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ) สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีวิตชอบ) สัมมาวายามะ (เพียรชอบ) สัมมาสติ (ระลึกชอบ) และสัมมาสมาธิ (ตั้งจิตมั่นชอบ)

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอริยสัจ ๔ นั้น เป็นการบริหารจัดการองค์กรที่มุ่งเน้นการแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคนั้น ซึ่งสอดคล้องกับเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร หรือที่เรียกว่า Root Cause Analysis ซึ่งในปัจจุบัน เครื่องมือที่นำมาใช้ในการค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรนั้น ได้แก่ แผนผังก้างปลา (Fish Bone Diagram) หรือ แผนผังอิชิกะวะ (Ishikawa diagram) ซึ่งมีลักษณะเป็นแผนผังก้างปลาที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา (Problem) กับสาเหตุทั้งหมดที่เป็นไปได้ที่อาจก่อให้เกิดปัญหานั้น (Possible Cause) บางครั้ง จึงนิยมเรียก แผนผังก้างปลาว่า แผนผังสาเหตุและผล (Cause and Effect Diagram) เพื่อองค์กรจะได้จัดสาเหตุที่แท้จริงให้หมดไป^{๒๓} กล่าวคือ ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น (ทุกข์) เป็นสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือและดำเนินการใด ๆ เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนนั้น ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง (สมุทัย) ของปัญหาความเดือดร้อนนั้น ๆ ให้ปรากฏชัดเจนขึ้น และต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาความ

^{๒๒} ว.วชิรเมธี, อริยสัจ TODAY, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิมุตตยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๒ - ๓.

^{๒๓} เมธิศา จุ่งลก, "การศึกษาปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัด กรีน เดลิฟิวส์", การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ๒๕๕๕), หน้า ๘.

เดือดร้อนนั้น ๆ ที่สาเหตุของปัญหาวัยวิธีการที่เหมาะสม (มรรค) ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้รับปัญหาความเดือดร้อนซ้ำ ๆ แบบเดิมอีกต่อไป (นิโรธ)

๓.๑.๓.๕ หลักอิทธิบาท ๔^{๒๔} หลักธรรมที่เป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้บรรลุความสำเร็จตามที่ตนได้ประสงค์ไว้ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง เครื่องมือที่ทำให้ถึงความสำเร็จคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วย^{๒๕}

(๑) ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ไฟใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

(๒) วิริยะ หมายถึง ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง

(๓) จิตตะ หมายถึง ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝนไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป

(๔) วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ยังหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น

สรุปได้ว่า หลักอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย

(๑) ฉันทะ – ความพอใจรัก

(๒) วิริยะ – ความเพียร

(๓) จิตตะ – ความคิด

(๔) วิมังสา – ความไตร่ตรอง

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอิทธิบาท ๔ นั้น เป็นการบริหารจัดการองค์การที่มุ่งเน้นการแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคนั้น ซึ่งสอดคล้องกับเทคนิคการบริหารจัดการตามแนวคิดของดักลาส แมคเกรเกอร์ (Douglas Mc.Gregor) ที่ได้นำเสนอว่า องค์การใด ๆ ก็ตาม จะประสบผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การไม่ได้ หากไม่มีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นสมาชิกในองค์การ เนื่องจากแรงจูงใจจะเป็นสิ่งที่สามารถกระตุ้นให้สมาชิกในองค์การปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทแรงกายและแรงใจอย่างเต็มศักยภาพที่มีอยู่เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นประสบผลสำเร็จตามที่องค์การต้องการหรือกำหนดไว้^{๒๖} โดยดักลาส แมคเกรเกอร์ (Douglas Mc.Gregor) ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของมนุษย์ไว้ ๒ ด้าน ซึ่งมีทัศนะที่ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิง คือ ด้านลบ (Negative) คือ ทฤษฎี X และด้านบวก (Positive) คือ ทฤษฎี Y โดยมีรายละเอียดดังนี้^{๒๗}

^{๒๔} ส.ม. (ไทย) ๑๙/๘๑๓/๓๗๗.

^{๒๕} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๖๐.

^{๒๖} อนิวัช แก้วจำนงค์, หลักการจัดการ: THE PRINCIPLES OF MANAGEMENT, หน้า ๖๙.

^{๒๗} วิเชียร วิทย์อุดม, องค์การและการจัดการ: Organization & Management, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนจักรการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๑๙๐ - ๑๙๑.

(๑) ทฤษฎี X มีข้อสมมติฐาน ๔ ข้อ ได้แก่

- สมาชิกในองค์การส่วนใหญ่ไม่ชอบทำงาน และจะพยายามหลีกเลี่ยง หากสามารถหลีกเลี่ยงได้
- สมาชิกในองค์การไม่ชอบปฏิบัติงาน โดยจะปฏิบัติงานก็ต่อเมื่อได้รับการบังคับ ช่มชู้ ลงโทษ และต้องดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้บังคับบัญชาที่เข้มงวด
- สมาชิกในองค์การจะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ และแสวงหาวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ต้องรับผิดชอบ
- สมาชิกในองค์การส่วนใหญ่จะพยายามไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับงาน และมีความทะเยอทะยานน้อยมาก จึงต้องมีการควบคุมและสั่งการอย่างใกล้ชิด

(๒) ทฤษฎี Y มีข้อสมมติฐาน ๔ ข้อ ได้แก่

- สมาชิกในองค์การมีความพอใจในการปฏิบัติงาน รู้จักผ่อนคลายหรือทำให้การปฏิบัติงานเป็นเรื่องสนุก เพลิดเพลิน ให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุน เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ
- สมาชิกในองค์การจะสามารถตัดสินใจและควบคุมตนเองได้ รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้
- สมาชิกในองค์การจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ แสวงหาความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น และมักจะปฏิบัติงานมากกว่าที่ได้กำหนดไว้
- สมาชิกในองค์การจะมีความคิดสร้างสรรค์ และมีความคิดที่กว้างไกล รวมไปถึงมีความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารองค์การ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าสมาชิกในองค์การที่มีลักษณะของทฤษฎี Y ตามแนวคิดของดักลาส แมคเกรเกอร์ (Douglas Mc.Gregor) ข้างต้น จะมีลักษณะที่ตรงกับสมาชิกในองค์การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นสมาชิกในองค์การ ซึ่งแรงจูงใจดังกล่าว อาจอยู่ในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น การเลื่อนระดับในกรณีพิเศษ เป็นต้น สำหรับแรงจูงใจที่อยู่ในรูปแบบที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความภาคภูมิใจในการที่ได้เห็นประชาชนอยู่ดีมีสุข หรือรางวัลเชิดชูเกียรติในการเป็นข้าราชการตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นต้น ซึ่งในที่สุดแล้ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างวัฒนธรรมองค์การสร้างสรรค์ให้สมาชิกในองค์การมีความพอใจและรักในอาชีพข้าราชการ (ฉันทะ) พร้อมขยันหมั่นเพียรปฏิบัติราชการด้วยความอุตสาหะ (วิริยะ) และปฏิบัติราชการด้วยการมีสติอยู่ตลอดเวลา ระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ (จิตตะ) รวมไปถึงหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (วิมังสา)

๓.๑.๓.๖ หลักโลกบาลธรรม^{๒๘} (หิริ - โอตตปปะ) เป็นหลักธรรมคุ้มครองโลกให้สงบสุข หรือหลักธรรมมนุษย์ทุกคนที่พึงปฏิบัติเพื่อการดำรงชีวิตที่ปกติสุขทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน

^{๒๘} อก.พูก. (ไทย) ๒๐/๙๔/๑๐๘.

ตลอดจนสังคมไทยและสังคมโลก หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ธรรมคัมภีร์โลก ๒ หมายถึง ธรรมที่ช่วยให้โลกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและสับสนวุ่นวาย ซึ่งประกอบด้วย^{๒๙}

(๑) หิริ หมายถึง ความละอายบาป และละอายใจต่อการทำความชั่ว

(๒) โอตตปปะ หมายถึง ความกลัวบาป และเกรงกลัวต่อความชั่ว

ทั้งนี้ หิริ หมายถึง ความละอายแก่ใจตนเองในการกระทำความผิดต่าง ๆ รวมไปถึงการมีอาการรังเกียจต่อบาปทุจริต เสมือนบุคคลเห็นสิ่งปฏิญ์ต่าง ๆ แล้วไม่เอยากเข้าไปใกล้ไม่เอยากจับต้อง สำหรับโอตตปปะนั้น หมายถึง ความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริต เสมือนคนเห็นงูก็เกรงกลัวต่อพิษของมัน หลีกเลียงเสียให้ห่างไกล ธรรม ๒ อย่างนี้ เรียกว่า กุศลธรรมก็ได้ เทวธรรมก็ได้ เพราะถ้าโลกขาดธรรมสองอย่างนี้ โลกย่อมมีความสับสนวุ่นวาย แต่ถ้ามุขยมีหิริและโอตตปปะไม่ทำบาปทั้งในที่ลับและที่แจ้ง โลกก็จะสงบร่มเย็น มุขยดำรงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข^{๓๐}

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักโลกบาลธรรมนั้น เป็นการบริหารจัดการองค์การที่มุ่งเน้นการจัดการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance สำหรับการบริหารจัดการที่ดี หมายถึง การใช้อำนาจ ตำแหน่ง และหน้าที่ที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง และหรือผู้อื่น รวมไปถึงการตัดสินใจบน ข้อราชูร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์ และความไม่เป็นธรรมอื่น ๆ โดยการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สั่งสมมานาน และส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของประเทศ รวมไปถึงภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในทัศนคติของประชาคมโลก^{๓๑} รัฐบาลไทยจึงได้นำแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance มาใช้ในการบริหารจัดการประเทศไทย ด้วยแนวคิดการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance นั้น จะเป็นปัจจัยที่เสริมสร้างให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะเป็นระบบเปิด ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนทางความคิดอย่างกว้างขวาง นำไปสู่กระบวนการรวมกลุ่มกันของภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม ส่งผลให้มีค่านิยมใหม่ ๆ เกิดขึ้น นำไปสู่การพัฒนาที่สร้างความเป็นธรรม สุขสันต์ในสังคม สร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมไทยมีความแข็งแกร่ง พร้อมรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเวทีโลก ซึ่งเป็นการวางรากฐานสังคมไทยไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน^{๓๒} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องนำหลักโลกบาลธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นในองค์การ ด้วยข้าราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำต่างก็มีความละอายใจต่อการทำความชั่ว (หิริ) และเกรงกลัวต่อความชั่ว (โอตตปปะ) ประกอบกับในปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับการตรวจสอบจากหน่วยงาน

^{๒๙} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๖๕.

^{๓๐} มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, พุทธธรรมที่ป็น ๑, หน้า ๓๙.

^{๓๑} พรเทพ จันทรนิค, “การพัฒนาแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐเพื่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย”, วารสารเกษมบัณฑิต, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๘): ๘๘ – ๑๐๑.

^{๓๒} สุเมธ ตันติเวชกุล, “ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการประเทศ”, จดหมายข่าวพุทธศาสตร์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗ (มิถุนายน ๒๕๕๙): ๑ – ๔.

ต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น การนำหลักโลกบาลธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ต่อไป ประกอบกับการบริหารจัดการที่ดีนั้น จะนำมาซึ่งความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญอย่างยั่งยืนต่อไป

๓.๑.๓.๗ หลักอภิธานิยธรรม ๗^{๓๓} หลักธรรมสำหรับใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การบริหารหมู่คณะเสื่อมถอย หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า อภิธานิยธรรม ๗ หมายถึง ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม และเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง ซึ่งประกอบด้วย^{๓๔}

(๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์
(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ข้อนี้แปลอีกอย่างหนึ่งว่า : พร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย

(๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ (อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ (ตามหลักการเดิม) ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม (หลักการ) ตามที่วางไว้เดิม

(๔) ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชี เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง

(๕) บรรดากุลสตรีกุลมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรืออุคคร่าขึ้นใจ

(๖) เคารพสักการบูชาเจดีย์ ปุชนียสถานและปุชนียวัตถุ ตลอดจนอนุสาวรีย์ต่างๆ ของวัชชี (ประจำชาติ) ทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอก ไม่ปล่อยให้ธรรมิกพลีที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป

(๗) จัดให้ความอารักขา คุ่มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย (ในที่นี้กินความกว้าง หมายถึงบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป) ตั้งใจว่าขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังมีได้มา พึงมาสู่แคว้นแคว้น ที่มาแล้วพึงอยู่ในแคว้นแคว้นโดยผาสุก

ทั้งนี้ หลักอภิธานิยธรรม ๗ เป็นหลักธรรมที่สอนให้มนุษย์รู้จักหลักการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างชุมชน องค์กร หรือสถาบันให้เข้มแข็ง สามารถนำไปใช้ได้ทั้งหมู่ชนกับผู้บริหารบ้านเมือง และคณะพระภิกษุสงฆ์ โดยพระพุทธองค์ได้ตรัสถึงองค์ประกอบของอภิธานิยธรรมไว้ ๗ ประการ สำหรับคฤหัสถ์^{๓๕} ดังนี้

^{๓๓} อ.ส.ต.ด. (ไทย) ๒๓/๒๓-๒๗/๓๗-๔๑.

^{๓๔} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๒๑๑ - ๒๑๒.

^{๓๕} มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, พุทธธรรม ๒, (ปทุมธานี: กองวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, ๒๕๕๕), หน้า ๙๑ - ๙๕.

(๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ หมายถึง การประชุมพบปะ และปรึกษาหารือกันในงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยการประชุมนั้น หมายความว่ารวมถึง การพบปะสนทนา การรับประทานอาหาร การเล่นเกม การทำกิจกรรมกลุ่มย่อยด้วยกัน เพื่อแก้ปัญหาในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และพิจารณาค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่วมกัน และการประชุมนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องมีสติกำกับ และควบคุมอารมณ์ให้อยู่ตลอดเวลา มิเช่นนั้นแล้วการประชุมก็จะไม่สัมฤทธิ์ผล โดยการประชุมร่วมกันบ่อย ๆ หรือการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ่อย ๆ นั้น เป็นการระดมสมองรวมความสามารถของสมาชิกในองค์กร เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ส่งเสริมและพัฒนาให้คณะมีความเจริญในด้านต่าง ๆ เช่น ในสถานที่ทำงาน หากผู้บริหารมีการประชุมปรึกษากับผู้ร่วมงานทุกครั้ง งานก็จะราบรื่น หากมีข้อผิดพลาด ทุกคนก็จะยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันดำเนินกิจกรรมที่ควรทำ หมายถึง การเข้าประชุม การเลิกประชุม และการดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายตามมติที่ประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ป้องกันไม่ให้เกิดความหวาดระแวงหรือการไม่เชื่อใจกัน และต้องให้ความสำคัญกับการประชุม ต้องปฏิบัติงานของส่วนรวมให้ดี และพร้อมเพรียงกันป้องกันหมู่คณะเมื่อมีภัย

ทั้งนี้ การเริ่มและเลิกประชุมโดยพร้อมเพรียงกันนั้น เป็นสิ่งที่ชี้วัดว่าสมาชิกในองค์กรมีความพร้อมหรือไม่ ซึ่งรวมไปถึงการตรงต่อเวลาเป็นเสียสละ เป็นการแสดงน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และเป็นการให้ความสำคัญกับคำว่า “ทีม” ผู้บริหารที่ดีจึงต้องรักษาเวลาทั้งการเริ่มและเลิกประชุม อย่างไรก็ตาม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามมติที่ประชุม เป็นการเสียสละ การยอมรับ และอดทนอดกลั้น พร้อมทั้งการจัดทำเอกสาร และการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานก็เป็นการวางระบบการปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานได้พร้อมเพรียงกันอย่างหนึ่งเช่นกัน

(๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว ประพฤติมั่นอยู่ในธรรมของชุมชนครั้งโบราณ หมายถึง ไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ หรือล้มเลิกสิ่งที่บัญญัติไว้เดิมตามความพอใจ โดยไม่เป็นไปตามหลักการเดิมที่หมู่คณะได้กำหนดไว้ โดยจะต้องถือปฏิบัติมั่นคงตามหลักการเดิมของหมู่คณะ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ตามกติกาและข้อบังคับ ตามหลักเกณฑ์ของหมู่คณะเพื่อความเสมอภาคกัน อันเป็นเหตุส่งเสริมให้การปกครองการบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ไม่ปฏิบัตินอกเหนือจากกฎระเบียบ กติกา ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ที่หมู่คณะกำหนดไว้ เนื่องจากจะกลายเป็นการสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นตามมาภายหลัง อย่างไรก็ตาม วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ฯลฯ เป็นสิ่งที่องค์กรบัญญัติขึ้น สมาชิกในองค์กรจึงต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ไม่ล้มเลิก หรือเพิ่มเติมตามความพอใจส่วนบุคคล

(๔) สักการะ เคารพ นับถือ และบูชาท่านผู้ใหญ่อันทั้งหลาย มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง หมายถึง ให้ความสำคัญและรับฟังความคิดเห็น หรือคำแนะนำของผู้ใหญ่ โดยผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ยาวนาน ดังนั้น สมาชิกในองค์กรจะต้องให้เกียรติ ให้ความสำคัญ นับถือ และรับฟังความคิดเห็นของท่าน ในฐานะที่เป็นผู้รู้และมีประสบการณ์มาก การอยู่ร่วมกันในหมู่มุนีนั้น จำเป็นจะต้องมีผู้นำและผู้ตาม สมาชิกในองค์กรจึง

ต้องเคารพ และนับถือผู้เป็นใหญ่เป็นประธาน เคารพผู้บริหารของหมู่คณะ หากสมาชิกในองค์การให้ความเคารพและเชื่อฟังผู้นำ หมู่คณะหรือสังคมก็จะปราศจากความวุ่นวาย อย่างไรก็ตาม จุดตั้งต้นของการนำทีมจะอยู่ที่ผู้ใหญ่หรือผู้บริหารในองค์การที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจการเคารพ และนับถือด้วยเช่นกัน

(๕) ไม่ข่มขืนและบังคับปกครองหญิงในสกุล หมายถึง ให้เกียรติ และคุ้มครองสตรี และกุมารีทั้งหลายให้อยู่ดี มิให้ถูกล่วงเกิน ข่มเหง รังแก หรือถูกขูดคร่ำขึ้นใจ โดยสตรีนั้น ถือได้ว่าเป็นเพศแม่ เป็นเพศที่อ่อนแอ บุรุษควรให้เกียรติ ให้การยกย่อง ปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิ หรือข่มเหงรังแกได้

(๖) สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจตียสถานในชุมชน ทั้งภายในและภายนอก และไม่ลบล้างพิธีกรรมอันชอบธรรม ซึ่งเคยให้เคยดำเนินการแก่เจตียสถานเหล่านั้น หมายถึง ให้การสักการะ เคารพ นับถือ บูชา ปกป้อง และรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชนนั้น ๆ โดยทั่วถึงทั้งหมด เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ที่เตือนความทรงจำ เป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมใจของหมู่ชน เราให้ดำเนินแต่กรรมดี และไม่บั่นทอนผลประโยชน์ที่เคยอุทิศบำรุงเจตียหรือปูชนียสถานเหล่านั้น ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงกระทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณีที่ดงาม เป็นการแสดงถึงความเป็นผู้มีนิตยัตติ รักสันติภาพ ชัดเกลาลจิตใจอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะปฏิบัติดีโดยไม่ประมาท การที่สมาชิกของสังคมเป็นคนดี ย่อมเป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรี และเป็นเครื่องยืนยันความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ศูนย์รวมจิตใจขององค์การนั้น บางองค์การเคารพบูชาอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญหรือบรรพบุรุษ หรือผู้มีพระคุณ ขอให้หาศูนย์รวมจิตใจในองค์การนั้น ๆ ให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นเจตีย อนุสาวรีย์ ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ หรือรูปเคารพต่าง ๆ ก็จะสามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในชุมชนหรือสมาชิกในองค์การนั้น ๆ เพื่อสร้างความสามัคคีที่ดีต่อกันได้

(๗) ถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดี ด้วยหวังว่า โฉนพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่มา พึงมาสู่แว่นแคว้น และที่มาแล้ว พึงอยู่เป็นสุข หมายถึง จัดการให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอาศัยอยู่อย่างมีความสุข รวมไปถึงการตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมีความสามารถ มีคุณธรรมเข้าร่วมเป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตน และการทำนุบำรุงคุ้มครองบรรพชิต ซึ่งเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไปนั้น สามารถดำเนินการได้โดยการทำบุญด้วยปัจจัย ๔ แต่ท่านเป็นประจักษ์

การบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักอภิธานิธรรม ๗ นั้น เป็นการบริหารจัดการองค์การที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับเทคนิคการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์การ หรือทีมงานมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ นำความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญมาใช้ในการบริหารจัดการงานที่ได้รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการ

บริหารจัดการงานต่าง ๆ ภายในองค์การ โดยมีเครื่องมือที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม^{๓๖} ดังนี้

(๑) การประชุมระดมความคิด การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการประชุมปรึกษาหารือ

(๒) การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management By Objective) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน ทบทวนเป้าหมาย หรือพิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์การ โดยวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การเป็นสำคัญ

(๓) การจัดเวทีประชาคม เพื่อให้สมาชิกในองค์การได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรืออาจเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกขององค์การสององค์การก็ได้เช่นเดียวกัน

(๔) การใช้ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจและการวางแผนร่วมกัน โดยกำหนดให้สมาชิกในองค์การสามารถใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลฯ ข้างต้นให้ได้มากที่สุด

ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกิจและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก และหลากหลายประเภท ได้แก่ ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เป็นต้น การดำเนินการใด ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เนื่องจาก การดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง อาจก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหนึ่ง แต่อาจก่อให้เกิดผลเสียกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกกลุ่มหนึ่งก็เป็นไปได้ การดำเนินการกิจกรรมใด ๆ จึงจำเป็นต้องเป็นไปภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และร่วมกันระดมสมองเพื่อดำเนินการกิจกรรมนั้น ๆ ให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด และเกิดผลเสียน้อยที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งในบางครั้ง อาจจะต้องคุกโลบายโดยการนำสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในชุมชนมาเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะนั้น ๆ ด้วย

๓.๒ การนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีนั้น ประกอบด้วย ประกอบด้วย หลักอริยสัจ ๔ หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักโลกบาลธรรม (หิริ - โอตตัปปะ) และ หลักอปริหานิยธรรม ๗ มีรายละเอียดดังนี้

๓.๒.๑ หลักสัปปุริสธรรม ๗

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้

^{๓๖}ดูรายละเอียดใน สุเทพ เชาวลิท, การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่: NEW PUBLIC MANAGEMENT, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมารธรรม, ๒๕๕๕), หน้า ๑๕๗ - ๑๕๘.

(๑) ธรรมนูญ - ความเป็นผู้รู้จักเหตุ และ (๒) อัตถัญญตา - ความเป็นผู้รู้จักผล โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำปัญหา (ธรรมนูญ) และความต้องการ (อัตถัญญตา) ของประชาชนในพื้นที่มา รวบรวม และวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยจำแนกเป็นประเด็น ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ปัญหาและความเดือดร้อนที่ประชาชนนำเสนอ นั้น มีสาเหตุที่ แท้จริงมาจากอะไร และมีสาเหตุหลายสาเหตุ หรือมีสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว ยกตัวอย่างเช่น หากมี ประชาชนมาแจ้งข้อมูลว่าพบบนขำรด เป็นหลุม เป็นบ่อ อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนผู้ใช้ เส้นทางนั้นสัญจรไปมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาและวิเคราะห์หาสาเหตุของการที่ ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อให้ชัดเจนเสียก่อน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากหลากหลายสาเหตุด้วยกัน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ควรตัดสาเหตุหนึ่งสาเหตุใดทิ้งไป เนื่องจากทุกสาเหตุอาจเป็นปัจจัยที่มีความ เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน สำหรับในกรณีนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาและวิเคราะห์สาเหตุ ของการที่ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อแล้วพบว่า มีสาเหตุมาจากถนนมีพื้นผิวการจราจรไม่เรียบแต่เดิมแล้ว เมื่อถึงฤดูฝนปรากฏว่ามีน้ำขังในบริเวณที่มีพื้นผิวการจราจรที่ไม่เรียบ ประกอบกับมีรถบรรทุกกวาด หิน ดิน และทรายใช้เส้นทางดังกล่าว เนื่องจากการปลูกสร้างอาคารในบริเวณใกล้เคียง และถนนนั้นอยู่ใน ที่ต่ำ เมื่อถึงฤดูฝน น้ำจะท่วมเป็นประจำทุกปี เป็นต้น

ประเด็นที่ ๒ ความต้องการที่ประชาชนนำเสนอ นั้น สามารถแก้ไขหรือ บรรเทาปัญหาและความเดือดร้อนได้จริงหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ประชาชนร้องขอให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อในประเด็นที่ ๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ดำเนินการ ซ่อมแซมถนนข้างต้นให้ใช้งานได้เป็นปกติ แต่ไม่ได้ดำเนินการติดตั้งป้ายจำกัดน้ำหนักบรรทุกของรถที่ ใช้ถนนเส้นนั้นสัญจรไปมาแต่อย่างใด และไม่ได้มีการปรับปรุงถนนให้สูงขึ้น เมื่อถึงฤดูฝน ถนนเส้น ดังกล่าวก็จะถูกน้ำท่วม และเป็นหลุมเป็นบ่อเช่นเดิม เป็นต้น

ทั้งนี้ การรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนให้ประจักษ์ซึ่งเหตุและผล ข้างต้น จะนำไปสู่การกำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่สามารถนำไปใช้ในการ แก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล นั้นเอง

(๓) อัตถัญญตา - ความเป็นผู้รู้จักตน และ (๔) มัตถัญญตา - ความเป็นผู้รู้จัก ประमाण โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปีที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลได้แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาต่อไปว่า หน่วยงาน ของตนมีศักยภาพเท่าใด (อัตถัญญตา) และสามารถดำเนินโครงการพัฒนาใดได้บ้าง (มัตถัญญตา) รวมไปถึงมีโครงการพัฒนาใดที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ด้วย เช่นเดียวกัน

(๕) กาลัญญตา - ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ กำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเรียบร้อยแล้ว ก็จะต้องกำหนดระยะเวลา การดำเนินโครงการพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะของโครงการพัฒนาที่กำหนดขึ้น เช่น หากเป็น

โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ก็ไม่ควรกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้อยู่ในห้วงฤดูฝน เป็นต้น

(๖) ปริสัณญูตา – ความเป็นผู้รู้จักชุมชน และ (๗) ปุคคัลลัญญูตา – เป็นผู้รู้จักเลือกบุคคล โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบแล้วว่า มีโครงการพัฒนาใดบ้างที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ ก็จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทราบว่าหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดหรือบุคคลภายนอกบุคคลใดที่สามารถดำเนินการโครงการพัฒนาที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ หรือหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดหรือบุคคลภายนอกบุคคลใดที่สามารถให้การสนับสนุนให้หน่วยงานของตนเองสามารถดำเนินการโครงการพัฒนาที่เกินศักยภาพเหล่านั้นได้ (ปริสัณญูตา และปุคคัลลัญญูตา)

ทั้งนี้ หากนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นการวางแผนเชิงกลยุทธ์นั้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อค้นหาจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ของหน่วยงาน สอดคล้องกับ (๑) ัมมัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักเหตุ (๓) อัตตัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักตน และ (๔) มัตตัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักประมาณ

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อค้นหาโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threat) ของหน่วยงาน สอดคล้องกับ (๖) ปริสัณญูตา – ความเป็นผู้รู้จักชุมชน และ (๗) ปุคคัลลัญญูตา – เป็นผู้รู้จักเลือกบุคคล

ขั้นตอนที่ ๓ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ สอดคล้องกับ (๒) อัตตัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักผล และ (๕) กาลัญญูตา – ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา

๓.๒.๒ หลักพรหมวิหาร ๔

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักพรหมวิหาร ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยอาจจัดในรูปแบบของโครงการพัฒนาที่ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการตลอดทั้งปีงบประมาณ และต่อเนื่องไปยังปีงบประมาณต่อ ๆ ไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้มีโครงการยิ่งให้ยิ่งได้ หรือ The more you give, The more you get Project ซึ่งเป็นกำหนดให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานต้องนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปยึดถือและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน และทุกครั้งที่มีโอกาส โดยอาจแสดงออกด้วยการนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปให้แก่บุคลากรทุกคนในหน่วยงานตามสมควร ซึ่งสิ่งที่เป็นประโยชน์ในข้างต้นนั้น อาจอยู่ในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น หนังสือ ขนม หรือผลไม้เล็ก ๆ น้อย ๆ และสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความรู้ หรือเทคนิคในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นต้น (เมตตา) รวมไปถึงการสังเกต ไม่นิ่งดูตาย พร้อมใส่ใจในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนในหน่วยงานให้สามารถแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างสำเร็จลุล่วง โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการร้องขอจากบุคลากรผู้นั้น (กรุณา) พร้อมทั้งจะต้องแสดงความยินดีและชื่นชมบุคลากรในหน่วยงานที่สามารถปฏิบัติได้บรรลุผลสำเร็จตามที่องค์กรได้กำหนดไว้ อย่าง

เปิดเผย (มุทิตา) และท้ายที่สุด จะต้องกำหนดให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานวางใจเป็นกลาง ไม่แสดงออกให้เห็นถึงความเอนเอียงด้วยรักหรือชังใด ๆ (อุเบกขา) หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า เป็นการไม่เลือกที่รักมักที่ชังนั่นเอง สำหรับกระบวนการที่จะสร้างเสริมและพัฒนาให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้ยึดถือและนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องเริ่มจากการให้ความรู้ และอาจจะต้องมีกิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อบุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันบ้างในระยะแรก ๆ พร้อมทั้งต้องมีการนำเสนอภาพลักษณ์หรือบรรยากาศของหน่วยงานที่ได้มีการนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการได้เป็นผลสำเร็จ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกคนให้ความสำคัญและตระหนัก พร้อมนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจน

ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านดีต่อการปฏิบัติงาน และสมาชิกในองค์กรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นพลวัตร ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก นำไปสู่การร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้

๓.๒.๓ หลักสังคหัตถ์ ๔

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักสังคหัตถ์ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ด้วยการเพิ่มมูลค่าการให้บริการ โดย “ลูกค้า” ในที่นี้ ประกอบด้วย ลูกค้าภายในหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน และลูกค้าภายนอกหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรประชาชนที่ไม่มีการแสวงหากำไรต่าง ๆ ที่มีการติดต่อขอรับบริการใด ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้มีโครงการ อปท. เปี่ยมยิ้ม ซึ่งกำหนดให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานต้องนำหลักสังคหัตถ์ ๔ ไปใช้ในการให้บริการทั้งกับลูกค้าภายในและลูกค้าภายนอกหน่วยงาน โดยต้องให้บริการด้วยจิตใจที่เสียสละ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสุขและรักในงานบริการ พร้อมเต็มใจให้บริการ และเปิดใจรับฟังความต้องการของลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าได้รับบริการที่ดีที่สุด (เมตตา) สอบถามหรือเจรจาปราศรัยกับลูกค้าด้วยถ้อยคำที่สุภาพอ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักควบคุมอารมณ์ ใช้ถ้อยคำหรือประโยคที่ก่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคี แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ และเหตุผล จูงใจให้ลูกค้ามีความคิดเห็นคล้อยตามหรือยินยอมตาม (ปิยวาจา) นอกจากนี้ ยังต้องแสดงพฤติกรรมขวนขวายที่จะให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการด้วยความกระตือรือร้น ยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงมารยาทอันงดงาม (อิตถจริยา) และท้ายที่สุดต้องแต่งกายให้สะอาด สุภาพ และเหมาะสมกับกาลเทศะ ให้บริการลูกค้าอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันทุกคน ไม่แบ่งแยกหรือเลือกที่รักมักที่ชัง ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายกับลูกค้าทุกคน (สมานัตตตา)

ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักสังคหัตถ์ ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดี อันจะนำไปสู่การได้รับความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ การได้รับการสนับสนุน และการได้รับความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรประชาชนที่ไม่มีการแสวงหากำไรต่าง ๆ อย่างเต็มที่

๓.๒.๔ หลักอริยสัจ ๔

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักอริยสัจ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ และอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในหน่วยงานอย่างเคร่งครัด ด้วยการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงนั้น จะส่งผลให้ปัญหาและอุปสรรคนั้นหมดไป ไม่เกิดขึ้นมาอีก ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้มีโครงการปัญหาแก้ได้ โดยใช้วิธีพุทธ ซึ่งกำหนดให้มีกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยการให้ความรู้ในรูปแบบของการรับฟังการบรรยายจากวิทยากร และให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้ลงมือฝึกปฏิบัตินำหลักอริยสัจ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ หรืออาจมาประยุกต์ใช้ในการขจัดอุปสรรคในการปฏิบัติงานของตนเองให้หมดไป โดยเริ่มต้นจากการเขียนแผนภาพหรือแผนผังความคิดแสดงรายละเอียดของปัญหาหรือความเดือดร้อนหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นให้ครอบคลุมถึงขอบเขต และผลกระทบที่เกิดขึ้นด้วย (ทุกข์) หลังจากนั้น จึงร่วมกันวิเคราะห์และวินิจฉัยมูลเหตุของปัญหา ซึ่งก็คือ สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาและอุปสรรคนั้น ๆ นั้นเอง โดยปัญหาที่เกิดขึ้นปัญหาเดียว อาจมีสาเหตุของปัญหามาจากหลายสาเหตุก็เป็นได้ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับสาเหตุทุกสาเหตุที่เกิดขึ้น เนื่องจากสาเหตุเล็กน้อยอาจก่อให้เกิดเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อไปได้ (สมุทัย) ต่อจากนั้น ต้องมาร่วมกันพิจารณาว่าสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการหรือสิ่งที่ประชาชนต้องการนั้น เป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนหรือไม่ หากไม่ใช่ สิ่งใดเป็นจุดหมายที่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน ก่อให้เกิดประโยชน์สุขที่แท้จริงกับประชาชนส่วนใหญ่หรือไม่ รวมไปถึงสามารถดำเนินการให้สำเร็จได้หรือไม่ (นิโรธ) และท้ายที่สุด จึงเป็นการกำหนดขั้นตอนวิธีการและกระบวนการดำเนินการ โดยต้องระบุรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติและทรัพยากรที่ต้องใช้สนับสนุนการปฏิบัตินั้น ๆ ด้วย (มรรค)

ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอริยสัจ ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานด้วยวิธีพุทธที่มุ่งเน้นกระบวนการคิดและวิเคราะห์ภายใต้กฎและหลักการของธรรมชาติ

๓.๒.๕ หลักอิทธิบาท ๔

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการกำหนดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ สร้างความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของการเป็นข้าราชการ เป็นข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยวัฒนธรรมองค์กร เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมของบุคลากรในหน่วยงานนั้น ซึ่งได้รับการยอมรับ และนำไปปฏิบัติจนกระทั่งเป็นพฤติกรรมที่มีแบบแผน และมีลักษณะสืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดวัฒนธรรมองค์กร AEAI (เอไอ)

A = Aspiration (ฉันทะ) ความใฝ่ใจรักในการเป็นข้าราชการ และปรารถนาที่จะดำรงตนเป็นข้าราชการตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

E = Effort (วิริยะ) ความเพียรในการปฏิบัติกิจการงานราชการให้สำเร็จลุล่วง เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

A = Active thought (จิตตะ) ความตั้งมั่น และมีสติกับทุกการกระทำ ไม่กระทำการใด ๆ ด้วยความคิดฟุ้งซ่านเลื่อนลอย พึงระลึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นข้าราชการมีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน

I = Investigation (วิมังสา) ความหมั่นตรวจสอบ และคิดค้นวิธีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานภายใต้แนวคิดทำน้อย ได้มาก

วัฒนธรรมองค์กรควรเป็นคำสั้น ๆ ที่เข้าใจง่าย แต่สามารถสื่อความหมายได้อย่างกว้างไกล และสาระสำคัญของคำสำคัญในแต่ละคำจะต้องมีความเชื่อมโยงหรือสอดคล้องประสานกัน เมื่อสรุปความแล้วมีนัยสำคัญหรือมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว สำหรับ AEAI (เอไอ) นี้ เมื่อสรุปนัยสำคัญหรือใจความสำคัญจะมีเพียงใจความเดียวที่สามารถสื่อได้ทั้งหมด นั่นคือ การเป็นข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หรืออาจเรียกสั้น ๆ ว่า ข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาทฯ ก็ได้เช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ให้เกิดข้าราชการที่ดีที่มีความภาคภูมิใจและดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดีมีความเพียรในการปฏิบัติและพัฒนากิจการงานราชการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๓.๒.๖ หลักโลกบาลธรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักโลกบาลธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำหลักการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance มาปรับใช้ในการจัดบริการสาธารณะ และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการจากรัฐบาลไทยอย่างมากมาย ยกตัวอย่างเช่น การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ซึ่งเป็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชั้นพื้นฐานเป็นประจำทุกปีงบประมาณ โดยจำแนกการประเมินออกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการบริหารจัดการ (๒) ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา (๓) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง (๔) ด้านการบริการสาธารณะ และ (๕) ด้านธรรมาภิบาล รวมไปถึงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) โดยกำหนดกรอบการประเมินฯ แบ่งออกเป็น ๕ ดัชนี ดังนี้ (๑) ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index) (๒) ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index) (๓) ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption – Free Index) (๔) ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (Integrity Culture Index) และ (๕) ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ รวมไปถึงภาคเอกชน และภาคประชาชน ประกอบกับเป็นยุคที่มีการส่งผ่านและเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรทุกในหน่วยงานให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในการที่ละอายใจต่อการทำบาป ทำชั่ว หรือทำการทุจริตคอร์รัปชัน (หิริ) พร้อมทั้งแสดงให้เห็นโทษที่จะได้รับจากการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งในปัจจุบันมีการกำหนดอัตราการลงโทษไว้ค่อนข้างสูง เพื่อก่อให้ความเกรงกลัวต่อการทำบาป ทำชั่ว หรือทำการทุจริตคอร์รัปชัน (โอตตปปะ)

ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักโลกบาลธรรมไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ต่อไป ประกอบกับการบริหารจัดการที่ดีนั้น จะนำมาซึ่งความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญอย่างยั่งยืนต่อไป

๓.๒.๗ หลักอภิธานิยธรรม ๗

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำหลักอภิธานิยธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างเสริมให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์กร ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้บุคคลผู้นั้นทุ่มเทแรงกายแรงใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่องค์กรได้กำหนดไว้ ด้วยรู้สึกว่าจะตนเองจะประสบผลสำเร็จตามไปด้วยนั่นเอง ยกตัวอย่างเช่น กำหนดให้มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง อาจตั้งชื่อการประชุมให้รู้สึกถึงความสนุกสนาน ความกระตือรือร้น เช่น Meeting Month = มิตรตั้งมั่นสัมพันธ์ เป็นต้น โดยอาจจำแนกกลุ่มเป้าหมายของผู้ร่วมเข้าประชุมออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ กลุ่มบุคคลภายนอก ซึ่งได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้นำชุมชน เป็นต้น และกลุ่มบุคคลภายใน ซึ่งได้แก่ กลุ่มข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำฝ่ายบริหาร และกลุ่มข้าราชการการเมืองฝ่ายนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีการประชุมขึ้นเป็นประจำทุกเดือนแล้ว ควรนัดหมายประธานและเลขานุการการประชุม เพื่อจัดเตรียมระเบียบวาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นต้องนำเสนอในที่ประชุม รวมไปถึงการจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุม ประธานการประชุมควรกำกับการประชุมให้เริ่มประชุมและเลิกประชุมได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุมอาจมีภารกิจอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องหลังจากที่การประชุมได้เสร็จสิ้นลงแล้ว การตรงต่อวินัยวินัยขั้นต้นที่ประชาชนทุกคนพึงมี นอกจากนั้น การเริ่มประชุมและเลิกประชุมได้ตรงต่อเวลา ยังเป็นการแสดงออกถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่นในอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ในการประชุมแต่ละครั้ง นอกจากจะเป็นการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และระดมสมองเพื่อดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้วนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสอดแทรกสาระหรือความรู้ที่เป็นประโยชน์ในระเบียบวาระการประชุมเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ทราบและได้มีการเพิ่มพูนความรู้ในอีกทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้ ในการประชุมคราวหนึ่ง ๆ นั้น กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุมควรแสดงความเคารพ และให้เกียรติประธานการประชุม ซึ่งมักจะเป็นบุคคลที่มีความอาวุโสพอสมควร กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุมจึงควรตระหนักว่าการประชุมที่เกิดขึ้นเป็นไปเพื่อหาข้อยุติในประเด็นใด ๆ ที่ไม่ใช่เป็นการถกเถียง หรือกล่าวโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากเกิดความรู้สึกไม่พอใจ ต้องสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ได้ รวมไปถึงต้องมีสติ ตั้งใจฟังการอภิปราย หรือการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปสรุปเป็นมติที่ประชุม ซึ่งเป็นการค้นหาข้อยุติร่วมกันนั่นเอง และเมื่อที่ประชุมได้มีการลงมติที่ประชุมร่วมกันแล้ว กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุมอาจไม่เห็นด้วย แต่ก็ต้องเคารพและปฏิบัติตามมติที่ประชุม ซึ่งถือได้ว่าเป็นความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่นั้นเอง แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่ประเด็นที่ไม่ควรนำไปปรึกษาหารือในที่ประชุม ได้แก่ การกำหนดและยกเลิกหลักเกณฑ์หรือข้อบังคับใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชนบธรรมเนียม ประเพณี และแบบแผนทางสังคมที่เป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปยึดถือและปฏิบัติมาเป็นระยะเวลานาน โดยไม่มีเหตุอันควร หรือไม่จำเป็น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายในภายหลังได้

นอกจากนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังควรดำรงและรักษาขนบธรรมเนียมที่แสดงถึงภูมิหลัง หรือความเป็นมา หรือรากเหง้า หรืออัตลักษณ์ของชุมชนไว้ พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคนรุ่นหลังได้รับทราบถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งได้แก่ โบราณวัตถุต่าง ๆ หรือประเพณีใด ๆ ที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล ด้วยเป็นสิ่งที่สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในชุมชนให้มีความสมัครสมานสามัคคีที่ดีต่อกันได้ พร้อมทั้งให้เกียรติสตรี ให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ทั้งหลาย และให้การทำนุบำรุงคุ้มครองบรรพชิตด้วย

ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอปธานิธรรม ๗ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพลังอันยิ่งใหญ่ จะดำเนินการใด ๆ ก็จะสามารถสำเร็จด้วยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม สามารถรวมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ไม่มีปัญหาความขัดแย้งใด ๆ สามารถดำเนินการในเชิงรุกได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน

๓.๓ บทสรุป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด จึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่รับรู้และเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และวิธีการที่จะสามารถแก้ไขปัญหานั้น ๆ รวมไปถึงการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายข้างต้นนั้น ผู้บริหารของท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำจะต้องมีเทคนิคการบริหารจัดการองค์การที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเทคนิคทางการบริหารจัดการองค์การที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนิยมนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีนั้น คือ “หลักพุทธธรรม” นั่นเอง โดยหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักอริยสัจ ๔

หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักโลกบาลธรรม (hiri - โอตตัปปะ) และ หลักอภิธานิยธรรม ๗ มีรายละเอียดดังนี้

การนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้ โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำปัญหา (อัมมัญญตา) และความต้องการ (อัตถัญญตา) ของประชาชนในพื้นที่มารวบรวม และวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลได้แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาต่อไปว่า หน่วยงานของตนมีศักยภาพเท่าใด (อัตถัญญตา) และสามารถดำเนินโครงการพัฒนาใดได้บ้าง (มัตถัญญตา) รวมไปถึงมีโครงการพัฒนาใดที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ด้วยเช่นเดียวกัน เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเรียบร้อยแล้ว ก็จะต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินโครงการพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะของโครงการพัฒนาที่กำหนดขึ้น เช่น หากเป็นโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ก็ไม่ควรกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้อยู่ในห้วงฤดูฝน เป็นต้น (กาลัญญตา) โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบแล้วว่า มีโครงการพัฒนาใดบ้างที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ ก็จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทราบว่าหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดหรือบุคคลภายนอกบุคคลใดที่สามารถดำเนินการโครงการพัฒนาที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ หรือหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดหรือบุคคลภายนอกบุคคลใดที่สามารถให้การสนับสนุนให้หน่วยงานของตนเองสามารถดำเนินการโครงการพัฒนาที่เกินศักยภาพเหล่านั้นได้ (ปริสัญญตา และบุคคลัญญตา)

การนำหลักพรหมวิหาร ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยอาจจัดในรูปแบบของโครงการพัฒนาที่ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการตลอดทั้งปีงบประมาณ และต่อเนื่องไปยังปีงบประมาณต่อ ๆ ไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้มีโครงการยิ่งให้ยิ่งได้ หรือ The more you give, The more you get Project ซึ่งเป็นกำหนดให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานต้องนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปยึดถือและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน สำหรับกระบวนการที่จะสร้างเสริมและพัฒนาให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้ยึดถือและนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องเริ่มจากการให้ความรู้ และอาจจะต้องมีกิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อบุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันบ้างในระยะแรก ๆ พร้อมทั้งต้องมีการนำเสนอภาพลักษณ์หรือบรรยากาศของหน่วยงานที่ได้มีการนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการได้เป็นผลสำเร็จ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกคนให้ความสำคัญและตระหนัก พร้อมนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านดีต่อการปฏิบัติงาน และ

สมาชิกในองค์การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นพลวัตร ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก นำไปสู่การร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้

การนำหลักสังคหวัตถุ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ด้วยการเพิ่มมูลค่าการให้บริการ โดย “ลูกค้า” ในที่นี้ ประกอบด้วย ลูกค้าภายในหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน และลูกค้าภายนอกหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรประชาชน ที่ไม่มีการแสวงหากำไรต่าง ๆ ที่มีการติดต่อขอรับบริการใด ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเอง ได้นั้น จะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดี อันจะนำไปสู่การได้รับความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ การได้รับการสนับสนุน และการได้รับความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรประชาชนที่ไม่มีการแสวงหากำไรต่าง ๆ อย่างเต็มที่

การนำหลักอริยสัจ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ และอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในหน่วยงานอย่างเคร่งครัด ด้วยการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงนั้น จะส่งผลให้ปัญหาและอุปสรรคนั้นหมดไป ไม่เกิดขึ้นมาอีก ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอริยสัจ ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานด้วยวิพัสสนาที่มุ่งเน้นกระบวนการคิดและวิเคราะห์ ภายใต้กฎและหลักการของธรรมชาติ

การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการกำหนดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ สร้างความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของการเป็นข้าราชการ เป็นข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยวัฒนธรรมองค์กร เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมของบุคลากรในหน่วยงานนั้น ซึ่งได้รับการยอมรับ และนำไปปฏิบัติจนกระทั่งเป็นพฤติกรรมที่มีแบบแผน และมีลักษณะสืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ให้เกิดข้าราชการที่ดีที่มีความภาคภูมิใจและดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดีมีความเพียรในการปฏิบัติและพัฒนากิจการงานราชการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

การนำหลักโลกบาลธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรทุกในหน่วยงานให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในการที่ละอายใจต่อการทำบาป ทำชั่ว หรือทำการทุจริตคอร์รัปชัน (หิริ) พร้อมทั้งแสดงให้เห็นโทษที่จะได้รับจากการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งในปัจจุบันมีการกำหนดอัตราค่าลงโทษไว้ค่อนข้างสูง เพื่อก่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการทำบาป ทำชั่ว หรือทำการทุจริตคอร์รัปชัน (โอตตปปะ) ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักโลกบาลธรรมไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะ

ก่อให้เกิดเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ต่อไป ประกอบกับการบริหารจัดการที่ดีนั้น จะนำมาซึ่งความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญอย่างยั่งยืนต่อไป

การนำหลักการบริหารนิยธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างเสริมให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์การ ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้บุคคลผู้นั้นทุ่มเทแรงกายแรงใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่องค์การได้กำหนดไว้ ด้วยรู้สึกว่าจะตนเองจะประสบผลสำเร็จตามไปด้วยนั่นเอง หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพลังอันยิ่งใหญ่ จะดำเนินการใด ๆ ก็จะสามารถประสบความสำเร็จด้วยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม สามารถรวมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ไม่มีปัญหาความขัดแย้งใด ๆ สามารถดำเนินการในเชิงรุกได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน

บทที่ ๔

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในบทที่ ๔ นี้ จะเป็นการกล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี และบทสรุป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ การวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

สภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในทรรชนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักหัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น ผลการศึกษาพบว่า

๔.๑.๑ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

กล่าวคือ ผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือทั้งฝ่ายผู้บริหารฝ่ายการเมือง อันได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ อันได้แก่ ปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือ ต่างเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม โดยได้แสดงออกด้วยการประพฤติและปฏิบัติตนดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างชัดเจน และเสมอต้นเสมอปลาย จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับข้าราชการฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำในระดับที่รองลงมาได้ ซึ่งตรงกับคำกล่าวที่ว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน” การยึดมั่นและประพฤติปฏิบัติตนดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมของทั้งนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือนั้น ส่งผลให้ข้าราชการฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำในระดับที่รองลงมา อันได้แก่ รองนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ เลขานุการนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ รองปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือ

ผู้อำนวยการสำนักและกองต่าง ๆ ตลอดจนพนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือทุกคนได้เกิดความรู้สึกประทับใจในเบื้องต้น ก่อให้เกิดเป็นความสนใจ และเข้าใจในคุณค่าที่แฝงอยู่ในการกระทำนั้น จนเกิดเป็นพฤติกรรมกระทำตามในที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้น้อมนำหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมมาเชื่อมโยงเข้ากับความคิดและการกระทำที่มุ่งสู่เป้าหมาย นั่นก็คือ การพัฒนาให้เขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นเมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้ยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี ดังนี้

(๑) การประกาศมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับความประพฤติของข้าราชการที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล โดยยึดถือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นหลักการและแนวทางการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับองค์กร และระดับบุคคล เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดี อันเป็นที่ยอมรับ และมีความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมไปถึงก่อให้เกิดพันธะความผูกพันระหว่างองค์กรกับข้าราชการในทุกระดับ โดยกำหนดให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจภายในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ สร้างระบบความรับผิดชอบต่อข้าราชการทั้งต่อตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อองค์กร ต่อประชาชน และต่อสังคมตามลำดับ ตลอดจนป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้น

(๒) โครงการไฝ่ธรรมะนำองค์กรเป็นสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีในการให้พนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือนำหลักธรรม จริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติราชการประจำวัน ส่งผลให้พนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือมีพลังในการปฏิบัติราชการ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อประชาชนผู้มารับบริการ พร้อมทั้งมีความสามัคคีในองค์กร และมีความสุขในการปฏิบัติราชการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๖๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เป็นระยะเวลา ๕ วัน

(๓) โครงการสร้างเครือข่ายโปร่งใส หัวใจคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาการทุจริต นำไปสู่การปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต พร้อมให้ความร่วมมือระหว่างองค์กร และภาคีเครือข่ายในการป้องกันการทุจริต ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และตรวจสอบการทุจริตในทุกภาคส่วน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๑๐๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต อาทิเช่น แนวทางการป้องกันการ

ทูลจรีตในองค์การ การแยกแยะความคิดระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม กรณีสึกษาและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น และกิจกรรมแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นพร้อมนำเสนอผลงานในหัวข้อ “การประเมินความเสี่ยงในองค์การด้านผลประโยชน์ทับซ้อน” เป็นระยะเวลา ๑ วัน

(๔) โครงการอบรมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือได้ให้ความสำคัญกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแก่ประชาชน โดยเฉพาะหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์การ ส่งผลให้การปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบฯ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ลดความเสียหาย และความไม่เชื่อมั่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๕๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นระยะเวลา ๑ วัน

(๕) โครงการสร้างสุข สวดมนต์ รักษาศีล ๕ มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการสวดมนต์บทสวดสรรเสริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ สมาทานศีล ๕ แผ่เมตตา และนั่งสมาธิ ซึ่งอานิสงส์ของการสวดมนต์ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติเกิดสติปัญญา และความสงบสุขขึ้นในจิตใจ และมีการดำเนินโครงการฯ ทุกวันพระ

(๖) กิจกรรมทำบุญตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรฯ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมรำลึกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้ ตลอดระยะเวลาที่พระองค์ทรงครองราชย์ ๗๐ ปี ที่ทรงปกครองไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ ด้วยพระปัญญาคุณ พระเมตตาคุณ พระบริสุทธิ์คุณ พระราชทานโครงการพระราชดำริ ๔,๔๔๗ โครงการ พระมหากรุณาธิคุณถวายความอาลัยในฐานะพสกนิกรคนไทยได้ร่วมพระบารมีของพระองค์ท่านมาอย่างยาวนาน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง สมาชิกสภาเทศบาล ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สมาคมกลุ่มพลังมวลชน และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง ถวายแด่พระสงฆ์ จำนวน ๙๐ รูป จากวัดต่าง ๆ ในเขตอำเภอบางละมุง เป็นระยะเวลา ๑ วัน

(๗) กิจกรรมการจัดเจ้าหน้าที่สำหรับให้บริการแก่ประชาชน มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการที่สำนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้บริการประชาชน ตลอดทั้งวัน ไม่เว้นแม้กระทั่งเวลาพักกลางวัน

ภายใต้นโยบายการให้บริการที่ว่า “บริการด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยดี และไม่เลือกปฏิบัติ” มีการดำเนินกิจกรรมในวัน และเวลาราชการ

(๘) โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และสำนึกความรับผิดชอบ ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติราชการได้ตามเป้าหมายของกระทรวงมหาดไทย และเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ (๑) – (๔) ที่กำหนดให้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น พร้อมทั้งให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับรู้และทราบแนวนโยบายการปฏิบัติราชการของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือ นำไปสู่การปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อประชาชน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๕๐๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น การปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนาและหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาเทศบาลเมืองหนองปรือตามนโยบาย Thailand ๔.๐ เป็นต้น เป็นระยะเวลา ๑ วัน

สำหรับโครงการและกิจกรรมข้างต้นนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือเท่านั้น ดังคำกล่าวของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

“ความสำเร็จของเทศบาลเมืองหนองปรือเนี่ย บอกได้เลยว่ามีปัจจัยที่สำคัญมาจาก “คน” โดยเริ่มตั้งแต่นายกฯ ปลัดฯ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรมในจิตใจ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกน้อง เด็ก ๆ ในเทศบาลก็ทำตาม ก็กลายเป็นว่า บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นผู้มีหลักธรรมประจำใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ก็ทำงานราชการด้วยความโปร่งใส ประโยชน์ก็เลยตกอยู่ที่ประชาชน และส่งผลให้องค์กรได้รับรางวัลอย่างมากมาย”^๑

“ทั้งผู้นำที่เป็นฝ่ายการเมือง ซึ่งหมายถึง ตัวท่านนายกเทศมนตรีเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความทุ่มเทเอาใจใส่ ต่อปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน ในขณะที่ผู้นำทางฝ่ายข้าราชการประจำ (ปลัดเทศบาล) ก็เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดีในการประพฤติ ปฏิบัติงาน ทั้งในเรื่องส่วนตัว และในเรื่องของหน้าที่การงาน ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักพุทธธรรม คุณธรรม จริยธรรม และตามระเบียบ

^๑ สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

กฎหมาย ซึ่งความโดดเด่นของผู้นำที่ได้กล่าวข้างต้น ต้องถือว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีความโชคดีเป็นอย่างยิ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นอื่น ๆ”^๒

“เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายข้าราชการประจำ องค์กรหนองปรือมีการปลูกฝังและส่งเสริมให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในหลักของธรรมะ มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับธรรมะหลาย ๆ ของโครงการ อาทิ โครงการปฏิบัติธรรมนอกสถานที่ โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งระดับหัวหน้าส่วนราชการ และระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทั้งที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลและลูกจ้างโครงการทางด้านธรรมะอีกหนึ่งโครงการก็คือ โครงการสวดมนต์รักษาศีลในวันพระ ซึ่งโครงการลักษณะนี้ในหน่วยงานท้องถิ่นอื่นๆ นั้นแทบจะไม่มีที่ได้ดำเนินการ”^๓

๔.๑.๒ การบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

กล่าวคือ เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาปรับใช้ในการบริหารจัดการองค์การ โดยมุ่งเน้นให้การบริหารราชการ ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินนโยบายสาธารณะและการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยการให้ความสำคัญกับการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนท่ามกลางการตัดสินใจที่รอบคอบ เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือโดยรวม ทั้งนี้ ในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมนั้น การที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการได้นั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการจัดระบบและกำหนดแนวทางที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ พร้อมทั้งต้องสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับข้าราชการให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมด้วย นอกจากนั้น สิ่งที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าประเด็นข้างต้น นั่นคือ การพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ เทศบาลเมืองหนองปรือก็เช่นกัน ได้พัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการด้วยการกำหนดให้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ ในคราวหนึ่ง ๆ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือจะเชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนที่เข้าร่วมประชุมอีกทางหนึ่งด้วย

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้พัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ด้วยการกำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ ดังนี้

^๒ สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๓ สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

(๑) การประชุมหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน ในวันอังคารแรกของทุกเดือน

(๒) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุมและอบรมพัฒนาศักยภาพให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน ๑๕๐ คน ในวันที่ ๑ ของทุกเดือน

(๓) โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มพัฒนาสตรีเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม การอบรมพัฒนาศักยภาพ และกิจกรรมอ้อมทรัพย์สินจะให้แก่กลุ่มพัฒนาสตรี จำนวน ๓๑๕ คน ในวันที่ ๕ ของทุกเดือน

(๔) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชุมชน เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่คณะกรรมการชุมชน จำนวน ๓๙๖ คน ในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

(๕) โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ การดำเนินงานด้านการสาธารณสุขระหว่างพื้นที่ และการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการสาธารณสุขให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน ๔๐๐ คน ในวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน

(๖) การประชุมกลุ่มออมวันละบาท โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการกลุ่มออมวันละบาท จำนวน ๒๐ คน ในวันที่ ๒๐ ของทุกเดือน

(๗) โครงการส่งเสริมการดื่มนมเพื่อสุขภาพเด็กพิเศษ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กพิเศษดื่มนม และกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มรับนมของเด็กพิเศษ จำนวน ๗๐ คน ในวันที่ ๒๐ ของทุกเดือน

(๘) การจัดประชุมกลุ่มกองทุนพัฒนาบทบาทของสตรี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุมพิจารณาและติดตามโครงการเงินกู้ของสตรี จำนวน ๓๐ คน ในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน

(๙) โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตั้งแต่รุ่นที่ ๒ – รุ่นที่ ๔ เช่น การออกกำลังกายของผู้สูงอายุ และโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น และกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานโรงเรียนผู้สูงอายุ (ชมรมดอกคำวน) จำนวน ๕๕๓ คน ในทุกวันพุธ

(๑๐) โครงการอาชาเพื่อพัฒนาสุขภาพเด็กพิเศษ (อาชาบำบัด) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการกลุ่มผู้ปกครองเพื่อลูกพิเศษ กิจกรรมการประเมินเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอาชาบำบัด และกิจกรรมอาชาบำบัด จำนวน ๘๐ คน ในวันพฤหัสบดีสุดท้ายของทุกเดือน

(๑๑) โครงการอาสาสมัครดูแลเด็กในชุมชน (อดช.) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมอาสาปกป้องเด็ก และเฝ้าระวังช่วยเหลือเด็กในชุมชน และกิจกรรมประชุมเครือข่ายสหวิชาชีพด้านเด็ก สตรี และครอบครัว จำนวน ๒๐ คน จำนวน ๒ เดือนต่อ ๑ ครั้ง (ปีละ ๖ ครั้ง)

(๑๒) การประชุมอาสาสมัครแรงงาน โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม และการอบรมให้ความรู้ด้านแรงงานให้แก่อาสาสมัครแรงงาน จำนวน ๘๐ คน จำนวน ๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง (ปีละ ๔ ครั้ง)

(๑๓) การประชุมหมู่บ้านจัดสรร โดยเมื่อเทศบาลเมืองหนองปรือได้รับการ ร้องเรียนเรื่องใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งมีอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือมากกว่า ๑๐๐ หมู่บ้าน เทศบาลเมืองหนองปรือจะดำเนินการจัดประชาคมหมู่บ้านจัดสรรนั้น ๆ เพื่อรับฟัง ความคิดเห็น และแสวงหาข้อยุติในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนข้างต้น ซึ่งเทศบาล เมืองหนองปรือได้ดำเนินการจัดประชาคมหมู่บ้านจัดสรรประมาณ ๒ ครั้งต่อ ๑ เดือน

สำหรับโครงการและกิจกรรมข้างต้นนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการนำหลัก พุทธธรรมมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือเท่านั้น ดังคำกล่าวของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

“เทศบาลเมืองหนองปรือเป็นตัวอย่างที่ดีของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม มีการ บูรณา การภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มาร่วมกันจัดบริการสาธารณะที่เป็น ประโยชน์กับคนในท้องถิ่น มีการพัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีความรู้ จนเข้าใจ และสามารถ ช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองได้ เหมือนเจตนารมณ์การปกครองท้องถิ่นที่มุ่งให้ เกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นไปตามความต้องการและบริบทของประชาชนในท้องถิ่น”^๔

“นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมของคณะผู้บริหาร มีความพยายามในการ ประสานความร่วมมือ โดยยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และเครือข่ายทุกส่วนของสังคมมาร่วมบูรณาการการทำงาน โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมตั้งแต่ การร่วมคิด ร่วมค้นหาปัญหา ร่วมตัดสินใจ การรับผลประโยชน์ การติดตามและประเมินผล โดยมีกลุ่มองค์กรเครือข่ายมากมาย อาทิเช่น เครือข่ายคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมือง หนองปรือ เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เครือข่ายกลุ่มพัฒนาสตรีเทศบาลเมือง หนองปรือ เครือข่ายอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เครือข่ายอาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน เครือข่ายอาสาสมัครรักษาสันติภาพในท้องถิ่น เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายอาสาสมัคร แรงงาน เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ เครือข่ายอาสาสมัครฝนหลวง เครือข่ายอาสาสมัครป้องกัน ภัยพลเรือน เครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นแกนหลักใน การขับเคลื่อนงานของเทศบาลให้เป็นองคาพยพที่ช่วยเหลือดูแลประชาชนแบบ ๓๖๐ องศา มี ผลทำให้เทศบาลหนองปรือเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเห็นได้ชัด”^๕

“ด้านสตรีมีแนวคิดในการปฏิบัติงาน คือ เสริมพลังสตรีสร้างพลังสังคมที่สร้างสรรค์ สตรีถือ ว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ เช่น สตรีหลาย ๆ คนมีความรู้ความสามารถความรอบคอบและ ละเอียดย่อน เทศบาลเมืองหนองปรือจึงดึงพลังสตรี เพื่อมาร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวไกลโดยมี กิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น การจัดตั้งกลุ่มพัฒนาสตรีเทศบาลเมืองหนองปรือซึ่งจะมีการ

^๔ สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๕ สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ประชุมสตรียุคใหม่ 5 ของเดือน ทำให้สตรีได้มี ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องสุขภาพ อนามัย เรื่อง สังคม เศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย รู้เท่าทัน ข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง”^๖

“ตั้งแต่ข้าพเจ้าได้ย้ายมาร่วมงานที่เทศบาลเมืองหนองปรือ ได้สังเกตเห็นว่าเทศบาลเมือง หนองปรือใช้ หลักการบริหารแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารมีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็น สภา ชุมชน วัด โรงเรียน และ ผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องที่สำคัญต่างๆที่ทุกคนต้องรู้ รับทราบและช่วยร่วมคิดร่วม ทำ ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมกับการใช้ การบริหารแบบพี่น้อง มีปัญหาหรือมีอะไรที่สำคัญก็จะปรึกษาผู้อาวุโสหรือผู้หลักผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นที่เคารพของ ทุกคน มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและ กัน เคารพซึ่งกันและกัน โดยมีมุ่งเน้นถึงความสำเร็จและ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปราศจาก การขัดแย้ง”^๗

๔.๑.๓ การบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการ สอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม

กล่าวคือ เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความ เหมาะสม อาทิเช่น กำหนดให้พิธีเปิดโครงการฯ ของเทศบาลเมืองหนองปรือทุกโครงการฯ จะต้องให้ ประธานในพิธีฯ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ขับร้องเพลงชาติ ท่องบทสวดมนต์ และขับร้องเพลง สรรเสริญพระบารมี เป็นต้น ซึ่งการกระทำข้างต้น เป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเทศบาลเมือง หนองปรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่าง ๆ ได้เห็นได้ด้วยตาและ สัมผัสได้ด้วยหัวใจ ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์สำคัญที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้ปลูกฝังจิตสำนึกความ จงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองหนองปรือ สำหรับการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความ เหมาะสมนั้น จะส่งผลให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้ อย่างไม่รู้ตัว ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการ สอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่ บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ดังนี้

^๖ สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^๗ สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

(๑) การกำหนดรายละเอียดให้โครงการฯ ไต ๆ ที่ต้องมีพิธีเปิดโครงการฯ ต้องให้ประธานในพิธีฯ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ขับร้องเพลงชาติ ท่องบทสวดมนต์ และขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีด้วยเป็นส่วนใหญ่

(๒) การกำหนดรายละเอียดให้โครงการฯ ไต ๆ ที่มีการทำบุญตักบาตร หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฯ จะต้องนำอาหารที่ประชาชนนำมาร่วมทำบุญตักบาตรนั้น จัดสรรและแบ่งปันให้สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ

(๓) โครงการรวมพลังน้ำใจเพื่อบ้านหลังใหม่ผู้ป่วยเอดส์ บ้านพักรักษาเพื่อนมูลนิธิกระท่อมพระสิริ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้ป่วยเอดส์ และระดมทุนในการจัดหาสถานที่พักอาศัยแห่งใหม่ให้กับผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริให้ดีขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ และภาคีเครือข่ายได้มีส่วนร่วมในการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริให้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม เป็นสังคมที่สงบ เกิดความสันติสุข โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการระดมทุนในการจัดหาสถานที่พักอาศัยแห่งใหม่ให้กับผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนรวมพลังน้ำใจสนับสนุนเทศบาลเมืองหนองปรือ สงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนวันเอดส์โลก ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนรวมพลังน้ำใจสนับสนุนเทศบาลเมืองหนองปรือ สงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ติดเชื้อเอดส์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันศุกร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ จัดกิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศลในการจัดซื้อที่ดิน ณ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับพระราชวิสุทธิประชานาถ (อลงกต ติกขปัญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี เพื่อจัดซื้อที่ดินจำนวน ๒ ไร่ ๒ งาน ๕.๙ ตารางวา

ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศลในการจัดซื้อที่ดิน ณ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับพระราชวิสุทธิ

ประชาชน (อลงกต ดิกขปญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี เพื่อสร้างสถานที่พักฟื้นผู้ป่วยเอดส์ที่ไร้คนดูแล และถูกทอดทิ้ง

ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศลในการจัดซื้อที่ดิน ณ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับพระราชวิสุทธิประชาชน (อลงกต ดิกขปญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี เพื่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ และอาคารประกอบอาหาร

ครั้งที่ ๗ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนรวมน้ำใจสำหรับบ้านพักโรคเอดส์เพื่อในมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ทั้งนี้ จากการรับบริจาคทั้งหมด ๗ ครั้ง เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๒ ไร่ ๒ งาน ๕.๙ ตารางวา งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๓๑๓,๐๐๐ บาท และก่อสร้างอาคารสถานพักฟื้น กับผู้ป่วยเอดส์ มูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งประกอบด้วย อาคารสถานพักฟื้นผู้ป่วยโรคเอดส์ “อาคารรวมน้ำใจ บ้านรักเพื่อน” จำนวน ๑ หลัง และอาคารอเนกประสงค์ “อาคารประกอบอาหาร” และที่พักเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑ หลัง พร้อมระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา และระบบบำบัดน้ำเสีย งบประมาณทั้งสิ้น ๑๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

สำหรับโครงการและกิจกรรมข้างต้นนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการนำหลักพุทธธรรมมาสอดแทรกไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสมเท่านั้น ดังคำกล่าวของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

“บางทีนะ เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่หากเราทำบ่อย ๆ ทำทุกวันเนี่ย มันซึมซับเข้าไปในจิตวิญญาณของเราได้อย่างไม่รู้ตัวนะ อย่างเวลาผมไปเปิดงานโครงการที่เทศบาลเมืองหนองปรือเนี่ย จะมีพิธีการที่มากกว่าที่อื่น ๆ มีการร้องเพลงชาติ สวดมนต์ แล้วก็ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีด้วย อะไรแบบนี้ ผมว่าดีนะ หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ก็ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง”^๘

“แนวคิดชุมชนร่วมใจไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โครงการของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ได้ดำเนินการระดมทุน รวมน้ำใจเพื่อสร้างบ้านหลังใหม่ให้แก่ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ป่วยเอดส์ในพื้นที่อำเภอบางละมุงมีจำนวนถึง ๕,๐๐๐ คน หลายคนเมื่อทราบว่า ตนเองติดเชื้อเอดส์ก็ไม่กล้าที่จะบอกครอบครัวหรือคนรักได้ หลายคนถูกรอคอยรังเกียจ และทอดทิ้ง ทำให้ผู้ป่วยไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้ดูแล ทำให้ในพื้นที่เมืองหนองปรือได้มีมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งเป็นหน่วยงานของเอกชนที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลผู้ป่วยเอดส์ เนื่องจากมูลนิธินี้ได้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างชุมชน เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีความความพยายามแก้ไขปัญหามาช่วยเหลือ ประสานงาน

^๘ สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

หน่วยงานต่าง ๆ จนสามารถก่อตั้งสถานพักฟื้นผู้ป่วยเอดส์ สถานพักฟื้น ผู้ป่วยเอดส์ ได้อย่างเรียบร้อย”^๙

“ประชาชนที่นี้มีความใกล้ชิดกับเทศบาลมาก จึงไม่แปลกที่หากเทศบาลจะมุ่งเน้นการประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดหลักพุทธธรรมแล้ว ประชาชนจะซึบซับตามไปด้วย อย่างเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เวลาเทศบาลกับประชาชนเจอกับข้าวกับปลาทำบุญร่วมกันแล้ว มีอาหารหวานคาวที่พระฉันไม่หมด ก็เอาไปบริจาคตามสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ต่อ ไม่ได้ห่อแจกจ่ายกันกลับบ้านเหมือนที่อื่น ๆ ซึ่งเรื่องแค่นี้ แต่ได้ใจชาวบ้านนะ เทศบาลนำ ชาวบ้านก็ทำตาม”^{๑๐}

๔.๒ การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ ๔.๑ หลักการบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือ

ในทฤษฎีของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

หลักการบริหารจัดการเชิงพุทธ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
หลักสัปปริสธรรม ๗ ^{๑๑} หลักธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตบุรุษ หรือเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า สัปปริสธรรม ๗ เป็นธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี หรือธรรมของผู้ดี	✓	✓
หลักพรหมวิหาร ๔ ^{๑๒} หลักธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ หรือธรรมสำหรับทุกคนที่ช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า พรหมวิหาร ๔ เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ	✓	✓
หลักสังคหวัตถุ ๔ ^{๑๓} หลักธรรมสำหรับที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็น	✓	✓

^๙ สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๑๑}ที่.ป.า. (ไทย) ๑๑/๓๓๑/๒๖๔.

^{๑๒}ที่.ม. (ไทย) ๑๐/๓๒๗/๒๕๖.

^{๑๓}อง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๒๕๖/๓๗๓.

หลักการบริหารจัดการเชิงพุทธ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
หลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า สังคหัตถ์ ๔ เป็นธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือ ยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี		
หลักอริยสัจ ๔^{๑๔} หลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรมสำหรับการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า อริยสัจ ๔ หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ และความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ	✓	✓
หลักอิทธิบาท ๔^{๑๕} หลักธรรมที่เป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้บรรลุความสำเร็จตามที่ตนได้ประสงค์ไว้ หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า อิทธิบาท ๔ หมายถึง คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย	✓	✓
หลักโลกบาลธรรม^{๑๖} (hiri - โอตตปปะ) เป็นหลักธรรมคุ้มครองโลกให้สงบสุข หรือหลักธรรมมนุษย์ทุกคนที่พึงปฏิบัติเพื่อการดำรงชีวิตที่ปกติสุขทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ตลอดจนสังคมไทยและสังคมโลก หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ธรรมคุ้มครองโลก ๒ หมายถึง ธรรมที่ช่วยให้โลกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและสับสนวุ่นวาย	✓	✓
หลักอปปริหานิยธรรม ๗^{๑๗} หลักธรรมสำหรับใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การบริหารหมู่คณะเสื่อมถอย หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า อปริหานิยธรรม ๗ หมายถึง ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม และเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง	✓	✓

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๑ พบว่า หลักการบริหารจัดการเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือในทัศนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วน

^{๑๔}พ.เถรี. (ไทย) ๒๖/๒๑๕/๕๙๐.

^{๑๕}ส.ม. (ไทย) ๑๙/๘๑๓/๓๓๗.

^{๑๖}อง.ทก. (ไทย) ๒๐/๙๔/๑๐๘.

^{๑๗}อง.สตตก. (ไทย) ๒๓/๒๓-๒๗/๓๗-๔๑.

ภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอ บางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนาจการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๔๐๐ คน ประกอบด้วย

- (๑) หลักสัปปุริสธรรม ๗
- (๒) หลักพรหมวิหาร ๔
- (๓) หลักสังคหวัตถุ ๔
- (๔) หลักอริยสัจ ๔
- (๕) หลักอิทธิบาท ๔
- (๖) หลักโลกบาลธรรม
- (๗) หลักอปริหานิยธรรม ๗

ตั้งคำถามของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

“การบริหารจัดการองค์การของเทศบาลเมืองหนองปรือได้ใช้หลักธรรมหลายหลักธรรมด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น อิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย ฉันทะ รักในสิ่งที่ทำ วิริยะ มีความขยันหมั่นเพียร จิตตะ มีจิตใจจดจ่อฝึกฝนในสิ่งนั้น และวิมังสา มีความพิจารณาไตร่ตรองรอบคอบ นอกจากนี้แล้วยังยึดหลักสัปปุริสธรรม ๗ รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาลเวลา รู้ชุมชนรู้จักเลือกบุคคล”^{๑๘}

“ถ้าพูดถึงหลักธรรมในการบริหารจัดการองค์การที่เทศบาลเมืองหนองปรือนำไปปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ที่เห็นได้ชัด ๆ เลย ก็หลักพรหมวิหาร ๔ นี้แหละ ซึ่งได้แก่ (๑) เมตตา คือ มีความรัก ความหวังดี ประารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ผู้บริหารเทศบาลเป็นผู้มีเมตตาปรารถนาให้พี่น้องประชาชนมีความสุขไม่ว่าจะเป็นความสุขในกาดำรงชีพที่ดี ความสุขทางด้านการบริการสาธารณะในโครงสร้างพื้นฐาน ความสุขในสุขภาพร่างกาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความเมตตาผู้ได้บังคับบัญชาในเทศบาลทุกคน (๒) กรุณา คือ ความสงสารความเห็นใจ ประารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ในธรรมะข้อนี้นั้นผู้บริหารเทศบาลจะใช้ธรรมะข้อนี้กับภาคประชาชนเป็นส่วนใหญ่ โดยมีลักษณะคล้ายกับความมีเมตตา คือ นอกจากปรารถนาให้ประชาชนมีความสุขแล้ว ในกรณีที่มีความทุกข์ทรมานก็พยายามช่วยเหลือให้พ้นจากทุกข์ที่มีด้วย (๓) มุทิตา คือ ความรู้สึกชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีสุข ในข้อนี้ผู้บริหารได้นำธรรมะข้อนี้มาใช้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในเทศบาลฯ ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ที่ผ่านมามีตัวท่าน

^{๑๘} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

นายกเทศมนตรีท่านไม่เคยปิดกั้น หรือไม่อนุญาต ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของเทศบาลจะไปเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ รวมถึงการเลื่อนตำแหน่งที่ก้าวหน้าหรือเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และ (๔) อุเบกขา คือ ความวางเฉยความเป็นกลาง ไม่ลำเอียงเข้าข้างใดหรือคนใดคนหนึ่ง ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือ ที่ความเป็นธรรมให้กับทุก ๆ คน ไม่ว่าจะเป็นกรณีส่วนของประชาชนและส่วนของผู้ได้บังคับบัญชา”^{๑๙}

“สำหรับผมนะ หลักสังคัตถุ ๔ นี่แหละที่ผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือใช้ผูกใจผู้ได้บังคับบัญชาได้ดี ได้แก่ (๑) ทาน คือการให้ ซึ่งมีได้ครอบคลุมแค่การให้ซึ่งเป็นทรัพย์สินเงินทองเพียงอย่างเดียว ผู้บริหารของเทศบาลท่านได้ให้ในทุก ๆ เรื่อง ทั้งตัวผู้ได้บังคับบัญชา ทั้งการให้แก่ประชาชนของชาวหนองปรือให้ได้มีความสุข ปัญหาของประชาชนผู้เดือดร้อน หากเข้ามาขอความช่วยเหลือจากท่านก็จะได้รับการดูแลแก้ไขในทุก ๆ เรื่อง ความเดือดร้อนดังกล่าวจะได้รับการพิจารณาแก้ไข จะสำเร็จทุกเรื่องมากน้อยเพียงใดก็ไม่ถูกมองข้าม ในส่วนนี้จึงเป็นความยั่งยืนในความรักที่ประชาชนชาวหนองปรือมีต่อผู้บริหารของเทศบาล จนทำให้การบริหารงานของท่านจะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งกับงานหรือภารกิจต่าง ๆ ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จากพี่น้องประชาชนชาวหนองปรือ ก่อเกิดเป็นผลสำเร็จของการบริหารงานเทศบาลในภาพรวม (๒) ปิยวาจา คือ การพูดจาไพเราะอ่อนหวาน สุภาพอ่อนโยน ธรรมะข้อนี้เป็นอีกข้อหนึ่งที่ผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือมีอยู่ในตัวของท่าน ท่านเป็นผู้บริหารที่มีความอ่อนโยน ทั้งกับประชาชนและผู้ได้บังคับบัญชาการสั่งการงาน หรือการพูดคุยชี้แจงกับประชาชน ท่านจะไม่พูดจาข่มหรือสั่งการแบบผู้มีอำนาจ จะสื่อสารด้วยความอ่อนโยนทุกครั้ง (๓) อตถจริยา คือ การทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น หรือการช่วยเหลือผู้อื่น ตัวผู้บริหารเทศบาลท่านช่วยเหลือต่อผู้อื่นอย่างแน่อน คงไม่ต้องอธิบายอะไรมากในข้อนี้ ไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือผู้ได้บังคับบัญชา (๔) สมานัตตตา คือ การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย ท่านผู้บริหารเทศบาลท่านไม่เคยทอดทิ้งประชาชนชาวหนองปรือ รวมถึงผู้ได้บังคับบัญชาที่อยู่ในเทศบาล ท่านเป็นผู้ที่กล้ารับผิดชอบในผลที่เกิดจากการตัดสินใจของท่าน”^{๒๐}

“หลักอริยสัจ ๔ เลยค่ะ หลักธรรมนี้เทศบาลเมืองหนองปรือนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนให้ประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาคือสาเหตุ ไม่ได้ทำแบบให้มันพ้น ๆ ผ่าน ๆ ไป แบบลูบหน้าปะจมูก หรือผักชีโรยหน้า หลักอริยสัจ ๔ ก็จะมี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค”^{๒๑}

“หลักธรรมพื้นฐานที่บุคคล และองค์การทั้งหลายต้องมีเพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมก็คือ หิริ – โอตตปปะ นี่แหละ แล้วเทศบาลเมืองหนองปรือเค้าก็มีหลักธรรมข้อนี้นะ เค้าก็เลยปฏิบัติราชการต่าง ๆ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต”^{๒๒}

^{๑๙} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๐} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

“หลักอปริหานิยธรรม ๗ ซึ่งหลักธรรมสำหรับใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การบริหารหมู่คณะเสื่อมถอย มี ๗ ประการด้วยกันคือ (๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ (๒) พร้อมเพรียงกันประชุม (๓) ไม่บัญญัติหรือลัทธิลัทธิข้อบัญญัติต่าง ๆ หรือวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติไว้ (๔) ให้ความเคารพฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่ (๕) ไม่ข่มเหงสตรี (๖) เคารพสักการะเจตีย์ คือ การให้ความเคารพศาสนาปลูกเร้าให้ทำความดี (๗) ให้การอารธนาพระภิกษุสงฆ์ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้จัดให้มีการประชุมระดับกอง ระดับหัวหน้าราชการและคณะผู้บริหารเพื่อถ่ายทอดนโยบาย วางแผน ติดตามผลงาน รายงานปัญหาอุปสรรค และร่วมกันแก้ไขปัญหาอันอยู่เป็นประจำทุกเดือน มีการวางกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน และชักชวนแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อการบริหารงานราชการ มีการเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงานหรือการเคารพผู้บังคับบัญชา ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น เพื่อกระตุ้นให้พนักงานตระหนักรู้ และยกระดับคุณภาพทางจิตใจเพื่อเกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข”^{๒๓}

นอกจากหลักพุทธธรรมข้างต้นแล้ว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญข้างต้นยังได้เสนอหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบรรพชนะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้นำเสนอเพิ่มเติมคือ

(๑) หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า

(๒) ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ คือ ทาน ศีล ปริจจาคะ อาชวชะ มัททวะ ตบะ อโภชะ อวิหิงสา ชันติ และ อวิโรธนะ

(๓) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้คุณธรรม ความรู้ และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร เพื่อป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และสามารถดำรงอยู่ได้ด้วย ความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ดังคำกล่าวของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

“สิ่งที่เทศบาลเมืองหนองปรือยึดมั่นถือนั้นมาตลอด ก็คือหลักธรรมาภิบาล ๖ หลักการอะนะที่มีหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือได้นำมาบริหารจัดการองค์การและปลูกฝังให้

^{๒๓} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

บุคลากรต่าง ๆ มีธรรมาภิบาลด้วย ทั้งนายกฯ และปลัดฯ ก็จะสอนพวกเราด้วยการแสดงออกทางการกระทำ ท่านไม่ได้สอนเราแต่ปาก แต่ท่านประพฤติปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างด้วย”^{๒๔}

“ในทหระณะของข้าพเจ้าเห็นว่าการใช้คุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานในองค์การทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน นอกเหนือจากหลักการบริหารตามทฤษฎี ของนักคิดที่ให้คำนิยามไว้ ซึ่งเป็นการสร้างจิตสำนึก ด้านคุณธรรมจริยธรรมในตัวเจ้าหน้าที่ เพื่อปลูกฝังให้ เจ้าหน้าที่ประพฤติตนในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรมและมีจิตสำนึกที่ดี แต่การที่จะสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในจิตใจได้นั้น เจ้าหน้าที่ต้องตระหนักถึงคุณงามความดี และต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับเทศบาลเมืองหนองปรือนั้นผู้บริหารได้นำหลักคุณธรรมหรือจริยธรรมมาใช้ในการบริหารงานให้สำเร็จ คือ ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับพระมหากษัตริย์จะพึงถือปฏิบัติมาแต่โบราณกาล”^{๒๕}

“การพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน ต้องดูยุทธศาสตร์ชาติด้วย แล้วในวันนีรัฐบาลได้ประกาศวิสัยประเทศไทยว่า มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ท้องถิ่นจะมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนได้อย่างไร ก็ต้องน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือได้นำมาใช้ และเห็นผลงานเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งดูได้จากรางวัลต่าง ๆ ที่ได้รับตลอดมา”^{๒๖}

ทั้งนี้ ผลการศึกษาหลักการบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือข้างต้นนั้น เป็นการศึกษาวิจัยที่มุ่งค้นหาข้อเท็จจริงหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบันว่า มีสภาพความเป็นจริงอย่างไร หลังจากนั้น จึงนำข้อมูลที่ค้นพบได้มาศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งค้นหาข้อเท็จจริงโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณมีตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ และใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยมีรายละเอียดในการศึกษาหลักการบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือในเชิงปริมาณดังนี้

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการเชิงพุทธของเทศบาลเมืองหนองปรือในทหระณะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๔๐๐ คน โดยผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เพิ่มเติมจากหลักพุทธธรรมที่ได้นำเสนอในส่วนที่ ๒)

^{๒๔} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๒๖} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้แบบสอบถามส่วนที่ ๑ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๑๔๖	๓๖.๕๐
หญิง	๒๕๔	๖๓.๕๐
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๐ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๐

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๒๐ ปี	๒	๐.๕๐
ตั้งแต่ ๒๑ – ๓๐ ปี	๒๔	๖.๐๐
ตั้งแต่ ๓๑ – ๔๐ ปี	๕๕	๑๓.๗๕
ตั้งแต่ ๔๑ – ๕๐ ปี	๙๔	๒๓.๕๐
ตั้งแต่ ๕๑ – ๖๐ ปี	๑๐๒	๒๕.๕๐
ตั้งแต่ ๖๑ ปีขึ้นไป	๑๒๓	๓๐.๗๕
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ ๖๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๕ รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ ๕๑ – ๖๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๐ อายุตั้งแต่ ๔๑ – ๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๐ อายุตั้งแต่ ๓๑ – ๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๕ อายุตั้งแต่ ๒๑ – ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๐ และอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	๖๐	๑๕.๐๐
ระดับประถมศึกษา	๑๒๙	๓๒.๒๕
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๕๒	๑๓.๐๐
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า	๕๗	๑๔.๒๕
ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า	๒๙	๗.๒๕
ระดับปริญญาตรี	๔๙	๑๒.๒๕
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	๒๓	๕.๗๕
อื่น ๆ	๑	๐.๒๕
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๕ รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๕ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๐ การศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒๕ การศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๕ การศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๕ และอื่น ๆ คือ ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑๐,๐๐๐ บาท	๒๑๖	๕๔.๐๐
ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๘๙	๒๒.๒๕
ตั้งแต่ ๑๕,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๕๔	๑๓.๕๐
ตั้งแต่ ๒๕,๐๐๑ - ๓๕,๐๐๐ บาท	๒๐	๕.๐๐
ตั้งแต่ ๓๕,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ บาท	๙	๒.๒๕
ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๒	๓.๐๐
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๐ รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๕ รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๑๕,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๐ รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๒๕,๐๐๑ – ๓๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๕๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๐ และรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ ๓๕,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ จำนวนร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน เขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑ ปี	๒๓	๕.๗๕
ตั้งแต่ ๒ – ๔ ปี	๓๐	๗.๕๐
ตั้งแต่ ๕ – ๗ ปี	๕๒	๑๓.๐๐
ตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป	๒๙๕	๗๓.๗๕
รวม	๔๐๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๕ รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือตั้งแต่ ๕ – ๗ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๐ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือตั้งแต่ ๒ – ๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๐ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๕ ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๐ มีอายุตั้งแต่ ๖๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๕ มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๕ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐๐ และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้แบบสอบถามส่วนที่ ๒ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในข้อคำถามแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก ๔ ตัวเลือก ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับการนำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การ	คะแนน
มากที่สุด	๔
มาก	๓
น้อย	๒
น้อยที่สุด	๑

คะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

$$\frac{N-1}{N} = \frac{4-1}{4} = 0.75$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๓.๒๖ – ๔.๐๐	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑ – ๓.๒๕	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๗๖ – ๒.๕๐	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๗๕	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังแสดงในตารางที่ ๔.๗ – ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๗ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักสัปปริสธรรม ๗

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. อัมมัญญตา หมายถึง ความรู้จักเหตุ	๓.๑๗	๐.๕๘	มาก	๗
๒. อตถัญญตา หมายถึง ความรู้จักผล	๓.๑๘	๐.๖๐	มาก	๕
๓. อตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักตน	๓.๒๗	๐.๕๗	มากที่สุด	๓
๔. มัตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักประมาณ	๓.๓๒	๐.๕๘	มากที่สุด	๑
๕. กาลัญญตา หมายถึง ความรู้จักกาล	๓.๒๘	๐.๖๐	มากที่สุด	๒
๖. ปริสัจญตา หมายถึง ความรู้จักบริษัท	๓.๒๐	๐.๖๓	มาก	๔
๗. ปุคคัลญตา หรือ ปุคคัลปโรปรัญญตา	๓.๑๗	๐.๖๔	มาก	๖
หลักสัปปริสธรรม ๗	๓.๒๓	๐.๖๐	มาก	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๗ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ข้อมาตัตถุญดา หรือ ความรู้จักประมาณ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๒ รองลงมามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำข้อกาลัญญา หรือ ความรู้จักกาล ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๘ อันดับถัดมาเป็นข้ออัตถัญญา หรือ ความรู้จักตน มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๗ ข้อปริสัญญา หรือ ความรู้จักบริษัท มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๐ ข้ออัตถัญญา หรือ ความรู้จักผล มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๘ ข้อบุคคลัญญา หรือ บุคคลปโรปรัญญา มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๗ และข้อธัมมัญญา หรือ ความรู้จักเหตุ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักพรหมวิหาร ๔

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดี	๓.๓๗	๐.๕๙	มากที่สุด	๒
๒. กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์	๓.๓๐	๐.๖๒	มากที่สุด	๓
๓. มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข	๓.๔๒	๐.๖๐	มากที่สุด	๑
๔. อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง	๓.๒๓	๐.๖๕	มาก	๔
หลักพรหมวิหาร ๔	๓.๓๓	๐.๖๒	มากที่สุด	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๘ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักพรหมวิหาร ๔ ข้อมุทิตา หรือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๔๒ รองลงมามีความคิดเห็นว่าเทศบาล

เมืองหนองปรือมีการนำข้อเมตตา หรือ ความรักใคร่ ประรณาดิ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๗ อันดับถัดมาเป็นข้อกรุณา หรือ ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๐ และข้ออุเบกขา หรือ ความวางใจ เป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักสังคหวัตถุ ๔

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. ทาน หมายถึง การให้	๓.๓๖	๐.๖๓	มากที่สุด	๑
๒. ปิยวาจา หมายถึง วาจาเป็นที่รัก	๓.๓๒	๐.๖๒	มากที่สุด	๒
๓. อตถจริยา หมายถึง การประพฤติประโยชน์	๓.๒๗	๐.๖๑	มากที่สุด	๔
๔. สมานัตตตา หมายถึง ความมีตนเสมอ	๓.๓๑	๐.๖๒	มากที่สุด	๓
หลักสังคหวัตถุ ๔	๓.๓๒	๐.๖๒	มากที่สุด	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๙ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ข้อทาน หรือ การให้ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๖ รองลงมาความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำข้อปิยวาจา หรือ วาจาเป็นที่รัก ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๒ อันดับถัดมาเป็นข้อสมานัตตตา หรือ ความมีตนเสมอ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๑ และข้ออตถจริยา หรือ การประพฤติประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การ
ให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักอริยสัจ ๔

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์	๓.๑๓	๐.๖๔	มาก	๔
๒. ทุกขสมุทัย หมายถึง เหตุเกิดแห่งทุกข์	๓.๑๔	๐.๖๗	มาก	๒
๓. ทุกขนิโรธ หมายถึง ความดับทุกข์	๓.๑๔	๐.๖๖	มาก	๓
๔. ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา หมายถึง ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์	๓.๑๗	๐.๖๖	มาก	๑
หลักอริยสัจ ๔	๓.๑๔	๐.๖๖	มาก	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักอริยสัจ ๔ ข้อทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา หรือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๗ รองลงมามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำข้อทุกขสมุทัย หรือ เหตุเกิดแห่งทุกข์ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๔ อันดับถัดมาเป็นข้อทุกขนิโรธ หรือ ความดับทุกข์ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๔ และข้อทุกข์ หมายถึง ความทุกข์ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การ
ให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักอิทธิบาท ๔

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ	๓.๒๖	๐.๖๔	มากที่สุด	๒
๒. วิริยะ หมายถึง ความเพียร	๓.๓๗	๐.๖๑	มากที่สุด	๑
๓. จิตตะ หมายถึง ความคิด	๓.๒๐	๐.๖๓	มาก	๔
๔. วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง	๓.๒๕	๐.๖๒	มากที่สุด	๓
หลักอิทธิบาท ๔	๓.๒๗	๐.๖๓	มากที่สุด	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักอิทธิบาท ๔ ข้อวิริยะ หรือ ความเพียร ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๐ รองลงมาคือความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำข้อฉันทะ หรือ ความพอใจไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๖ อันดับถัดมาเป็นข้อวิมังสา หรือ ความไตร่ตรอง มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๕ และข้อจิตตะ หรือ ความคิด มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๒ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักโลกบาลธรรม

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. หิริ หมายถึง ความละอายแก่ใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆ	๓.๓๙	๐.๖๙	มากที่สุด	๒
๒. โอตตัปปะ หมายถึง ความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริต	๓.๔๑	๐.๖๖	มากที่สุด	๑
หลักโลกบาลธรรม	๓.๔๐	๐.๖๘	มากที่สุด	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักโลกบาลธรรม ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักโลกบาลธรรม ข้อโอตตัปปะ หรือ ความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริตไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๔๑ รองลงมาคือความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำข้อหิริ หรือ ความละอายแก่ใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๙

ตารางที่ ๔.๑๓ หลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกตามหลักการบริหารนิยธรรม ๗

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
๑. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	๓.๓๒	๐.๖๘	มากที่สุด	๓
๒. พร้อมเพรียงกันประชุม	๓.๒๗	๐.๖๘	มากที่สุด	๖
๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว	๓.๒๗	๐.๗๐	มากที่สุด	๕
๔. สักการะ เคารพ นบถือ และบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย	๓.๓๐	๐.๖๒	มากที่สุด	๔
๕. ไม่ข่มขืนและบังคับปกครองหญิงในสกุล	๓.๔๖	๐.๖๐	มากที่สุด	๑
๖. สักการะ เคารพ นบถือ บูชาเจติยสถานในชุมชน	๓.๔๖	๐.๕๙	มากที่สุด	๒
๗. ถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดี	๓.๔๖	๐.๖๐	มากที่สุด	๑
หลักการบริหารนิยธรรม ๗	๓.๓๖	๐.๖๔	มากที่สุด	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ข้อไม่ข่มขืนและบังคับปกครองหญิงในสกุลและข้อถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดีไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๔๖ รองลงมา มีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำข้อสักการะ เคารพ นบถือ บูชาเจติยสถานในชุมชนไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๘ อันดับถัดมาเป็นข้อหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๒ ข้อสักการะ เคารพ นบถือ และบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๐ ข้อไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๗ และข้อพร้อมเพรียงกันประชุม มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๔ สรุปภาพรวมของหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้
ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักพุทธธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
หลักสัพปรีธรรม ๗	๓.๒๓	๐.๖๐	มาก	๖
หลักพรหมวิหาร ๔	๓.๓๓	๐.๖๒	มากที่สุด	๓
หลักสังคหวัตถุ ๔	๓.๓๒	๐.๖๒	มากที่สุด	๔
หลักอริยสัจ ๔	๓.๑๔	๐.๖๖	มาก	๗
หลักอิทธิบาท ๔	๓.๒๗	๐.๖๓	มากที่สุด	๕
หลักโลกบาลธรรม	๓.๔๐	๐.๖๘	มากที่สุด	๑
หลักอปริหานิยธรรม ๗	๓.๓๖	๐.๖๔	มากที่สุด	๒
ภาพรวม	๓.๒๙	๐.๖๓	มากที่สุด	-

ข้อมูลจากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีภาพรวมการนำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับของระดับการนำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้ว ได้ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๔๐ รองลงมาคือความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๖ อันดับถัดมาเป็นหลักพรหมวิหาร ๔ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๓ หลักสังคหวัตถุ ๔ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๓๒ หลักอิทธิบาท ๔ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๗ หลักสัพปรีธรรม ๗ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๒๓ และหลักอริยสัจ ๔ มีค่าเฉลี่ยที่ ๓.๑๔ ตามลำดับ

ทั้งนี้ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า ความสำเร็จและรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ ที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับตลอดเวลามากกว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา เกิดขึ้นจากการที่บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักโลกบาลธรรมสูงที่สุด กล่าวคือ การที่บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีการยึดมั่นและดำรงตนอยู่ในหลักโลกบาลธรรมสูงที่สุด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีความละเอียดรอบคอบใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆ และมีความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริตในระดับที่สูงมาก ส่งผลให้การปฏิบัติราชการต่าง ๆ ในเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นไปอย่างสุจริตและโปร่งใส เทศบาลเมืองหนองปรือจึงกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ให้กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนได้รับรู้ และรับทราบ จนกระทั่งเกิดเป็นการแสวงหาหนทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกัน ด้วยการนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ มาใช้ในการบริหารจัดการองค์การ โดยการกำหนดให้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในงาน

ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีระเบียบแบบแผนตามครรลองของวิญญูชนที่ดำรงและยึดมั่นในหลักพรหมวิหาร ๔ ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ผู้เข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ จึงได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว และแผ่กระจายเกิดเป็นพฤติกรรมทำตาม ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือจึงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบและปกติสุข มีความรักใคร่และปรารถนาดีต่อกัน เมื่อเห็นเพื่อนบ้านประสบปัญหาที่มีประชุมร่วมกันคิดหาหนทางแก้ไขปัญหานั้น เมื่อผู้อื่นประสบความสุขก็ยินดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ และปฏิบัติต่อมนุษย์ทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักสังคหวัตถุ ๔ ในระดับที่สูงมาก จึงก่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งความสุข ความเจริญ เป็นเหตุแห่งความสำเร็จในกิจการงานต่าง ๆ อันเกินกำลังที่บุคคลเพียงผู้เดียวจะสามารถกระทำได้ โดยได้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาท ๔ จนกระทั่งเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แม้ว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น จะเป็นไปได้ยากเพียงใด เฉกเช่นเดียวกับการที่เทศบาลเมืองหนองปรือต้องจัดระดมทุนถึง ๗ ครั้ง จึงจะสามารถจัดซื้อที่ดิน และสร้างอาคารสถานพักฟื้นผู้ป่วยโรคเอดส์ได้เป็นผลสำเร็จนั่นเอง อย่างไรก็ตาม นอกจากหลักพุทธธรรมที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือยังได้ดำรงตนและยึดมั่นในหลักสัปปริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นหลักพุทธธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เป็นอย่างดี ด้วยทั้งหลักสัปปริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ นั้น ต่างมุ่งเน้นการคิดและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา รวมไปถึงศักยภาพขององค์การในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้รับการแก้ไขปัญหานั้นที่สาเหตุ ส่งผลให้ไม่เกิดปัญหาเดิม ๆ ขึ้นซ้ำ ๆ อีกต่อไป ก่อให้เกิดเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เทศบาลเมืองหนองปรือจึงประสบผลสำเร็จและได้รับรางวัลเกียรติยศอย่างมากมาย

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เพิ่มเติมจากหลักพุทธธรรมที่ได้นำเสนอในส่วนที่ ๒)

นอกจากหลักพุทธธรรมทั้ง ๗ หลักข้างต้นแล้ว ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีความคิดเห็นว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักพุทธธรรมอื่น ๆ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(๑) หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ ประกอบด้วย

- หลักนิติธรรม คือ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ที่ทันสมัยและเป็นธรรม

- หลักคุณธรรม คือ การยึดถือความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน

- หลักความโปร่งใส คือ การเปิดเผยข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ตรวจสอบได้ โปร่งใส
- หลักความมีส่วนร่วม คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับรู้ข่าวสาร
- หลักความรับผิดชอบ คือ ทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ โดยทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดเอื้อซึ่งกันและกัน
- หลักความคุ้มค่า คือ การที่ผู้บริหารตระหนักและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ทั้งนี้ ในปัจจุบันเทศบาลเมืองหนองปรือได้นำหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การอยู่เป็นนิจ จนกระทั่งเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การได้รับความสำเร็จและรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งสังเกตได้จากการที่เทศบาลเมืองหนองปรือมีการเปิดเผยข้อมูลในการปฏิบัติราชการ และประชาชนสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน การประชุมผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการเป็นประจำทุกเดือน มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการ ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รวมถึงการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติราชการนั้น ๆ ส่งผลให้บุคลากรต่าง ๆ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าขององค์การจึงปฏิบัติราชการด้วยความตั้งใจตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

(๒) ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ คือ ธรรมของนักปกครอง หลักการของนักปกครอง คุณธรรมผู้ปกครองบ้านเมือง กิจวัตรที่นักปกครองควรประพฤติ ประกอบด้วย ทาน ศีล การบริจาค ความซื่อตรง ความอ่อนโยน ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน และความไม่พิโรธ^{๒๗} สรุปได้ดังนี้

- ทาน ได้แก่ การให้ ซึ่งอาจเป็นการให้เพื่อบูชาคุณหรือให้เพื่อเป็นการอนุเคราะห์ เช่น การเสียสละทรัพย์สินส่วนตนเพื่อคนที่ตกทุกข์ได้ยาก การช่วยเหลือให้เขามีฐานะที่ดีขึ้น การบำเพ็ญประโยชน์ที่เป็นสาธารณะ เป็นต้น
- ศีล ได้แก่ การประพฤติดีงามทั้งทางกายและทางวาจา ประกอบการทำงานที่สุจริต ควบคุมการประพฤติของตนเองให้เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชน อย่าให้ใครดูแคลนทางการประพฤติได้
- บริจาคะ ได้แก่ การเสียสละเวลา การเสียสละความสุขสำราญ การเสียสละประโยชน์ของตนเอง เป็นต้น เพื่อประชาชนและเพื่อความสงบสุขของประเทศ
- อาชวะ ได้แก่ ความซื่อตรง กล่าวคือ ปฏิบัติภารกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน ไร้เล่ห์เหลี่ยม ไร้มารยา ปฏิบัติภารกิจอย่างตรงไปตรงมา

^{๒๗} พ.ช. (ไทย) ๒๘/๖๓๕/๘๗.

- มัทวะ ได้แก่ ความอ่อนโยน กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี ไม่เย่อหยิ่ง จองหอง หยาบคาย กระด้าง ถือตัว เป็นต้น แต่ควรเป็นผู้งามสง่า งามอาจด้วยท่าทีสุภาพนุ่มนวล ละมุนละไม และมีท่าทีที่ผู้พบเห็นให้ความยำเกรง

- ตบะ ได้แก่ การบำเพ็ญเพียรเพื่อขจัดหรือทำลายอกุศลกรรมให้สิ้นสูญ ไม่หลงใหลในความสุขสำราญและการปรนเปรอ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจทั้งหลายให้สำเร็จโดยสมบูรณ์

- อโภชะ ได้แก่ ความสามารถระงับหรือขจัดเสียได้ซึ่งความโกรธ ไม่ใช่ความโกรธเป็นอารมณ์ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ หรือวินิจัยงานต่าง ๆ จนเกิดความผิดพลาด และต้องวินิจัยหรือตัดสินความบนพื้นฐานแห่งธรรม

- อวิหิงสา ได้แก่ การไม่เบียดเบียนคนอื่น กล่าวคือ ไม่เบียดเบียนทางกาย เช่น ใช้แรงงานเกินขนาด หาเหตุลงโทษด้วยจิตอาฆาตหรืออคติอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น ไม่เบียดเบียนทางวาจา เช่น พูดคำหยาบ ดุด่า พูดส่อเสียด ยุแหยให้เขาแตกแยกกัน เป็นต้น ไม่เบียดเบียนทางใจ เช่น เก็บภาษีแบบขูดรีด เป็นต้น แต่ต้องดำรงตนอยู่ด้วยเมตตาจิต และกรุณาจิต เพื่อประชาชนจะได้อยู่อย่างมีความสุข

- ชันติ ได้แก่ ความอดทน กล่าวคือ ต้องอดทนต่อความลำบาก ต่อความตรากตรำ ต่อความเจ็บใจ แม้ว่าจะลำบากกายแค่ไหน จะเหนื่อยหน่ายเพียงใด ก็ไม่ท้อถอย หรือจะถูกยั่ววนด้วยคำพูดเสียดสีอย่างไร ก็ไม่หมดกำลังใจ จะต้องอดทนต่อสู้จนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ต้องอดทนอดกลั้นไม่ปล่อยกาย วาจา ใจ ตามอารมณ์หรือกิเลสที่เกิดขึ้นนั้น

- อวิโรธนะ ได้แก่ ความไม่พ้อโรธ กล่าวคือ ไม่คลาดเคลื่อนจากหลักธรรมวางตนให้หนักแน่น เทียงตรงในธรรม ไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง ดำรงตนมั่นในธรรมทั้งที่เป็นนิติธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม รวมถึงการธำรงรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรม

ทั้งนี้ หากเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถนำหลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การแล้วจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านการจัดการตน จัดการคน และจัดการงาน เพื่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลแก่องค์การ และบุคลากรประสบความสำเร็จในการปฏิบัติราชการด้วยการสร้างกลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะการมีส่วนร่วม การมอบหรือกระจายอำนาจ การทำงานเป็นทีม ผ่านกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาให้บุคลากรเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีความสามารถ พร้อมด้วยลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม รู้จักเสียสละ

(๓) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้คุณธรรม ความรู้ และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร เพื่อป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และสามารถดำรงอยู่ได้ด้วย

ความมั่นคง มั่นคั่งและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ^{๒๘} ดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักคุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ่วงถ่วง “รู้จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค” และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ “รู้เขา รู้เรา รู้จักเลือกนำสิ่งที่ดีและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้”

- การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความพอเพียงนั้น จะต้องเสริมสร้างให้คนในสังคมมีพื้นฐานจิตใจในการปฏิบัติตน ดังนี้

- มีคุณธรรม ทั้งนี้ บุคคลครอบครัว องค์กร และชุมชนที่จะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ต้องนำระบบคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมาประพฤติปฏิบัติก่อน โดยเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การศึกษาอบรมในโรงเรียน การสั่งสอนศีลธรรมจากศาสนา ตลอดจนการฝึกจิต ฝึมใจของตนเองใช้หลักวิชาความรู้ โดยนำหลักวิชาและความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ทั้งในขั้นการวางแผนและปฏิบัติ

- มีการดำเนินชีวิตด้วยความเพียร ความอดทน มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ รอบรู้ และระมัดระวังอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ด้วยการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ การจัดประชุมประชาคมรับฟังปัญหาของชุมชน การส่งเสริมอาชีพในชุมชน ส่งเสริมอาชีพคนพิการ โครงการซ้อป ชวน ชิม และการให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

^{๒๘}สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **เรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๒ - ๙.

๔.๓ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในทรรศนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น ผลการศึกษาพบว่า

เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักพุทธธรรม ๗ หลักพุทธธรรมข้างต้น อันได้แก่ (๑) หลักสัปปริสธรรม ๗ (๒) หลักพรหมวิหาร ๔ (๓) หลักสังคหวัตถุ ๔ (๔) หลักอริยสัจ ๔ (๕) หลักอิทธิบาท ๔ (๖) หลักโลกบาลธรรม และ (๗) หลักอภินิหารธรรม ๗ มาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุสู่วิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ว่า “เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน” บนฐานคติที่ว่า “ประโยชน์สุขของประชาชนสำคัญที่สุด” ผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการบริหารจัดการองค์กร ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ การบริหารจัดการองค์กรด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หรือ Learning by Doing อย่างต่อเนื่อง ด้วยศาสนาพุทธมีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ต้องมีการพิสูจน์ หรือทดลองปฏิบัติจริง จึงจะเห็นผลลัพธ์ที่แท้จริง หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า วิธีปฏิบัติของพุทธศาสนาสามารถทำให้ผู้ที่ปฏิบัติได้รู้ความทุกข์ และสามารถดับทุกข์ทางได้จิตใจได้จริง นอกจากนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือยังสร้างบรรยากาศให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือรู้สึกว่าการปฏิบัติศาสนา หรือหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย แม้ว่าจะอยู่ที่สำนักงานก็สามารถประกอบกิจกรรมทางศาสนาหรือปฏิบัติดีปฏิบัติชอบได้ การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักพุทธธรรม หรือตามพุทธศาสนา ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติที่วัดเท่านั้น ซึ่งวิธีการนี้ จะช่วยดึงดูดบุคลากรที่สนใจเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม และพุทธศาสนาให้เข้ามาเรียนรู้ และปฏิบัติดีปฏิบัติชอบร่วมกัน

ทั้งนี้ การที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้บริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่องนั้น เป็นการแสดงออกให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ เห็นว่า ผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือให้ความสำคัญกับการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักพุทธธรรม และพุทธศาสนาอย่างจริงจัง บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือจึงต้องปฏิบัติดีปฏิบัติชอบด้วยเช่นกัน

สำหรับการบริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่องนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอหลักพุทธธรรมที่นำมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการองค์การฯ ข้างต้น ดังนี้

(๑) หลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ประกอบด้วย ทาน หมายถึง การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน ปิยวาจา หมายถึง วาจาเป็นที่รัก คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม อตถจริยา หมายถึง การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริมในทางจริยธรรม และ สมานัตตตา หมายถึง ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี เนื่องจาก การที่บุคคลใด ๆ มาร่วมกันเป็นสังคมนั้น ย่อมต้องมีการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หลักสังคหวัตถุ ๔ จึงเป็นหลักพุทธธรรมที่จะส่งเสริมให้บุคคลต่าง ๆ ในสังคมมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยเมื่อบุคลากรภายในองค์การมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นด้วยสิ่งของ หรือการให้ความรู้ด้วยการแนะนำ หรือการสอนงาน ก็ย่อมต้องมีการสื่อสารทางวาจาระหว่างกัน จึงต้องมีการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ถ้อยคำหยาบคาย หรือดูถูกดูแคลนกันและกัน พร้อมทั้งต้องแสดงออกด้วยการกระตือรือร้นที่จะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่างสม่ำเสมอ การที่บุคลากรภายในองค์การมีการประพฤติปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ๔ นี้ นอกจากจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในองค์การเดียวกันแล้ว ยังก่อให้เกิดเป็นนิสัย และความเคยชินที่จะต้องประพฤติปฏิบัติเช่นนี้กับบุคคลในครอบครัว และบุคคลในสังคมด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“เนื่องจากคณะผู้บริหารได้ใช้หลักธรรมที่เหมาะสมกับการทำงาน คือ สังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ยึดเหนี่ยวนำใจของผู้คนผู้มิตรด้วยความเอื้ออารีย์ อันได้แก่ ทาน คือ การเกื้อกูลด้วยการให้ การเสียสละการเอื้อเฟื้อแบ่งปันเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ยิ่งให้ก็ยิ่งได้รับ ปิยวาจา คือ การ ใช้วาจาประสานไมตรีพูดจาด้วยความจริงใจไม่ก้าวร้าวพูดในสิ่งที่สร้างสรรค์เหมาะสมกับกาลเทศะ รู้จักพูดให้ กำลังใจปรึกษาหารือทำให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นความจริงใจอรรถจริยา คือการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติในสิ่งที่

ประโยชน์ต่อผู้อื่นช่วยเหลือผู้อื่นด้วยเต็มกำลังกายกำลังความคิดกำลังใจ สมานัตตาคือการเป็นผู้นำที่มีความบากบั่นทำงานด้วยความเสมอต้นเสมอปลาย ประพฤติตน วางตัวเป็นที่น่ารักน่าเคารพนับถือ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือมาตลอด”^{๒๙}

“พนักงานของเทศบาลเมืองหนองปรือนี้น่ารักทุกคน แต่งตัวเรียบร้อย มีกิริยามารยาท มีการให้ความเคารพนับถือผู้ที่มีอาวุโสกว่า แล้วเวลาใช้งานก็ไม่มีการปิดหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ของตัวเองดี ไม่เห็นแก่ตัว เวลาประชาชนมารับบริการก็กระตือรือร้นสอบถามหรือแนะนำการให้บริการเป็นอย่างดี”^{๓๐}

(๒) หลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้บรรลุความสำเร็จตามที่ตนได้ประสงค์ไว้ ประกอบด้วย ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป วิริยะ หมายถึง ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง จิตตะ หมายถึง ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป และ วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ยังห้อยในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์แก้ไขปรับปรุง เป็นต้น เนื่องจาก การบริหารจัดการสมัยใหม่ได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก ด้วยทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างไร้ขีดจำกัด การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาบูรณาการร่วมกับการกำหนดให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่องนั้น จะส่งผลให้องค์การมีทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า มีความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไปด้วยความขยันหมั่นเพียร และความพยายามอย่างไม่ย่อท้อ โดยใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานจนกระทั่งประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์การกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือมีอิทธิบาท ๔ การบริหารเทศบาลจึงไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงาน ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจ มีความต้องการที่จะบริหารงานเทศบาลให้มีการพัฒนาตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ปรับปรุงพัฒนางานอยู่เสมอ วิริยะความเพียร ผู้บริหารเทศบาลและพนักงานเทศบาลมีความขยันหมั่นเพียร ไปดูแลประชาชน ร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างจริงจัง ตั้งใจแก้ไขปัญหาอย่างเอาใจจริงเอาใจถึงสถานที่ที่เป็นปัญหาอย่างไม่ย่อท้อ ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย แก้ไขปัญหาอย่างอดทน จิตตะ ความคิด ตั้งใจเอาใจใส่ในการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งในด้านการประชุม ติดตามวางแผน แก้ไขปัญหา ไม่นำปัญหาอื่นมาเกี่ยวข้องกับงานที่พิจารณา เพื่อให้งานหนึ่งงานใดที่พิจารณาไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างดีที่สุด วิมังสา ความไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญา

^{๒๙} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๐} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

พิจารณาหาเหตุผลเพื่อแก้ไขปัญหา จากการ วางแผนที่รอบคอบ และไม่ใช้อารมณ์แก้ไขปัญหา จะเห็นได้ว่า อิทธิบาท ๔ เป็นธรรมสำคัญที่ส่งผลให้ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบและมีแบบแผน จึงเป็นธรรมที่สำคัญในการทำงาน ทำให้เทศบาลเมืองหนองปรือประสบความสำเร็จมากมาอย่างทุกวันนี้”^{๓๑}

“ในทรรศนะของข้าพเจ้า เทศบาลเมืองหนองปรือมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร คือ อิทธิบาท ๔ ซึ่งมีความหมายถึงเป็นธรรมแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจพอใจในงานที่ทำอยู่ รักงานที่ทำอยู่ ศรัทธาในงานที่ทำอยู่ ก็จะทำให้เราทำงาน อย่างเป็นสุข วิริยะ คือ ความเพียร ต้องมีความขยันหมั่นเพียรกับงานที่ทำและฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ งานที่ทำมีประสิทธิภาพ จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ ต้องมีความเอาใจใส่งาน จดจ่ออยู่กับงานที่ทำ อย่างรอบคอบและเต็มกำลังความสามารถ วิมังสา คือ ความหมั่นไตร่ตรอง พิจารณาเหตุผลใน การทำงาน คือการทำงานด้านปัญญาด้านความคิด รวมถึงการเข้าใจในงานที่ทำ หลักธรรมนี้จะ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานที่รับได้มอบหมายให้ทำงานจากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งผู้ปฏิบัติงาน หรือคนทำงานทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานด้วยกันทุกคน”^{๓๒}

(๓) หลักโลกบาลธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมคุ้มครองโลกให้สงบสุขที่ทำให้ทุก คนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ประกอบด้วย หิริ หมายถึง ความละอายแก่ใจตนเองในการ กระทำทุจริตต่าง ๆ รวมไปถึงการมีอาการรังเกียจต่อบาปทุจริต และโอตตปปะ หมายถึง ความเกรง กลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริต เสมือนคนเห็นงูก็เกรงกลัวต่อพิษของมัน หลีกเลี้ยงเสียให้ห่างไกล เนื่องจากในปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ต้องรับการตรวจสอบจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เช่น สำนักตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็น ต้น รวมไปถึงการถูกตรวจสอบจากภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีการส่งต่อข้อมูลต่าง ๆ ไปอย่าง รวดเร็ว ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและถูกพิพากษาจากสังคมไปก่อนที่จะข้อเท็จจริงจะปรากฏ การ ปฏิบัติราชการในปัจจุบันจึงต้องมีความระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต มีความละอายแก่ใจตนเองใน การกระทำทุจริตต่าง ๆ รวมไปถึงการมีความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริตนั้นด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“การอบรมโครงการที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของเทศบาลเมืองหนองปรือเนี่ย ก็จะมี ปลุกฝังหลักธรรมสำคัญ คือ ความละอายและเกรงกลัวต่อการทำบาป การทำทุจริตในเทศบาล เพราะจริง ๆ แล้วเรื่องการทุจริตนี้ เริ่มจากคนจริง ๆ ถ้าคนมีความละอายและเกรงกลัวต่อการ ทำบาป ก็จะไม่มีการทุจริตเกิดขึ้น”^{๓๓}

“การทุจริตคอร์รัปชันที่เทศบาลเมืองหนองปรือนี้ ไม่มีเลยนะ อย่างเวลาบริษัทเอกชนเดิน เข้ามาที่เทศบาล ท่านนายกไม่เคยถามนะว่าจะให้อะไร เท้าใคร ได้แต่ถามว่าจะให้ช่วยอะไร

^{๓๑} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ผู้บริหารเป็นแบบนี้ พนักงานเทศบาลก็ไม่กล้าทุจริตหรอก แบบนี้น่าจะเรียกว่ามี หิริ – โอตตัปปะได้นะ”^{๓๔}

๔.๓.๒ การบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาศักยภาพ และสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการให้บุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคม โดยจัดให้มีโครงการและกิจกรรมการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกัน ในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งวิธีการนี้จะส่งผลให้บุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคมได้ มีส่วนร่วมในการรับรู้ มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ บุคลากรต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดความรู้สึกซาบซึ้งถึงคุณค่า ความรู้ และความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้าง แรงจูงใจ ก่อให้เกิดความทุ่มเท และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญกับองค์กร นอกจากนั้น การประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกัน ในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ นั้น ยังก่อให้เกิดการ ร่วมกันแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ด้วยบุคลากรเหล่านั้นจะรับรู้ และเข้าใจภารกิจและหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอยู่เป็นอย่างดี ซึ่งรวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถ ปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ดีที่สุด จึงควรมีโอกาสได้แสดงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกัน ในกิจการงานต่าง ๆ ในคราวหนึ่ง ๆ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือจะเชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ และความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพและ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมอีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับการบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนา ศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการนี้ ผู้ศึกษาวิจัย ได้นำเสนอหลักพุทธธรรมที่นำมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการองค์การฯ ข้างต้น ดังนี้

(๑) หลักอปริหานิยธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม และเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง ซึ่งประกอบด้วย การหมั่น ประชุมกันเนืองนิตย์ การพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่ พึงทำ การไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ อันขัดต่อหลักการเดิม การเคารพนับถือผู้ใหญ่ และเห็นถ้อยคำ ของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง การไม่ข่มเหงบรรดาภุคสกุลสตรีภุมาริทั้งหลาย การเคารพสักการะบูชา เจตีย์ ปุชนียสถานและปุชนียวัตถุ ตลอดจนอนุสาวรีย์ต่างๆ ของวชิร (ประจำชาติ) ทั้งหลาย และ การ จัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย เนื่องจากการกำหนดให้ มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกัน ในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ นั้น จะเกิดประสิทธิภาพ

^{๓๔} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

และประสิทธิผลได้ บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน พร้อมทั้งต้องยอมรับมติที่ประชุมในคราวนั้น ๆ แม้ว่าจะไม่ตรงกับความคิดของตนเองก็ตาม นอกจากนั้น บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมยังควรให้การเคารพนับถือผู้ที่มีอาวุโสกว่าในการประชุม ไม่ดูถูกดูแคลนบุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมที่เป็นเพศหญิง และไม่ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ ที่ขัดต่อจารีตประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น รวมไปถึงการยกเลิกหลักเกณฑ์ และวิธีการปฏิบัติเดิม ๆ ที่มีมาแต่โบราณ ซึ่งเป็นสิ่งที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาเป็นระยะเวลานาน ควรให้ความเคารพบูชาเจดีย์ ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ ตลอดจนให้ความคุ้มครองและป้องกันแก่พระภิกษุทั้งหลาย ด้วยประเทศไทยเป็นเมืองพุทธ การนำประเด็นเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี หรือความเชื่อด้านศาสนาไปปรึกษาหารือในที่ประชุมจึงเป็นการไม่สมควร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการนำหลักกอธิการนิยธรรม ๗ มาใช้ โดยกำหนดให้มีการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชน และผู้นำชุมชนต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ ชาวบ้านก็ชอบ เพราะได้มีการเพิ่มพูนความรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กันและกัน ซึ่งเป็นการลดความขัดข้องใจและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย”^{๓๕}

“การประชุมอย่างสม่ำเสมอ นั้น จะช่วยให้เกิดการติดตามงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งแนวคิดหรือวิธีการแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน มักจะเกิดขึ้นจากการประชุมร่วมกันนี้แหละ”^{๓๖}

“ที่ปฏิบัติกันอยู่ทุกวันนี้ก็คือ จะมีการประชุมผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ เป็นประจำทุกวันอังคารแรกของเดือน ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้ง ก็จะเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงาน รายงานปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีการคิดค้นหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน รวมไปถึงการแจ้งข้อระเบียบหรือกฎหมายหรือนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือนโยบายของจังหวัดให้ผู้เข้าร่วมได้รับทราบและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง”^{๓๗}

(๒) หลักสัปปุรุษธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตบุรุษ หรือเป็นคนดี ประกอบด้วย ธัมมัญญตา หมายถึง ความรู้จักเหตุ คือ รู้หลักเกณฑ์ รู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล อตถัญญตา หมายถึง ความรู้จักผล คือ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลักการ อตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักตน คือ รู้ว่าเรานั้นมีฐานะ ภาวะ เพศ กำลังความสามารถ ความถนัด และคุณธรรมเป็นเท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป มัตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น การรู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทอง กาลัญญตา หมายถึง ความรู้จักกาล คือ รู้เวลาที่เหมาะสม และระยะเวลาที่

^{๓๕} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๖} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๗} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

จะต้องใช้ในการประกอบกิจต่าง ๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น
 ปรีชาญาณ หมายถึง ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจที่จะประพัตต่อชุมชน
 นั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกิจอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้
 เป็นต้น และบุคคลญาณ หรือ บุคคลปรีชาญาณ หมายถึง ความรู้จักบุคคล คือ รู้จักความแตกต่าง
 ของแต่ละบุคคล หรือรู้ว่าแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างไร และรู้การปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ
 ด้วยดี เช่น ควรจะคบค้าสมาคมด้วยหรือไม่ หรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร เนื่องจากการประชุม
 พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ นั้น มักมีประเด็นหรือระเบียบวาระการประชุมที่เป็น
 ปัญหา และต้องการระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ บุคลากรผู้เข้าร่วม
 ประชุมจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจสาเหตุและสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างถ่องแท้
 หลังจากนั้น จะต้องพิจารณาศักยภาพของหน่วยงานต่าง ๆ ว่ามีศักยภาพในการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ได้
 หรือไม่ ซึ่งในบางครั้ง ต้องใช้ความร่วมมือจากหลากหลายหน่วยงาน จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาที่
 เกิดขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ นอกจากบุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องรู้จักตนเองและรู้จักประมาณตนเอง
 แล้ว ยังจะต้องรู้จักชุมชนและรู้จักบุคคล หรือต้องทราบรายละเอียดและศักยภาพของหน่วยงานอื่น ๆ
 พร้อมทั้งบุคคลที่ติดต่อประสานงานด้วย รวมไปถึงการพิจารณาห้วงระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไข
 ปัญหาให้ถูกต้องและเหมาะสม เช่น ไม่ควรซ่อมแซมรางระบายน้ำในช่วงฤดูฝน เป็นต้น ซึ่ง
 สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“หลักสัปปริสธรรม เป็นหลักความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับคน และ
 สิ่งแวดล้อม โดยการคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่มีคุณค่า รู้จักโลก รู้จักธรรมชาติ เทศบาล
 เมืองหนองปรือได้เข้าใจหลักสัปปริสธรรมและมาบูรณาการให้เข้ากับบริหารงานแนวใหม่ สู่มิติ
 บริหารงานที่ยั่งยืน มั่นคงและนึกถึงความเป็นธรรมต่อบุคคลก็ทำให้เกิดประสิทธิภาพ
 ประสิทธิผลอย่างในปัจจุบัน”^{๓๘}

“นอกจากนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือยังยึดหลัก สัปปริสธรรม ๗ รู้จักเหตุ รู้จักผล จักตน รู้จัก
 ประมาณ รู้จักกาลเวลา รู้ชุมชนรู้จักเลือกบุคคล การดำเนินงานของเทศบาลเมืองหนองปรือได้
 อาศัยพลังของเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคสังคมเป็นอย่างมาก”^{๓๙}

“การบริหารเทศบาลเมืองหนองปรือที่ประสบความสำเร็จได้นั้น เนื่องจากเทศบาลเมือง
 หนองปรือมีการประยุกต์หลักการจัดการสมัยใหม่เข้ารวมกับการจัดการเชิงพุทธศาสตร์ คือนำ
 กระบวนการจัดการ POSDCORB ร่วมกับหลักสัปปริสธรรม ดังนี้ (๑) Planning การวางแผน
 สอดคล้องกับการรู้กาล มีการวางแผนปฏิบัติงานให้เหมาะสม ใช้เวลา อย่างเหมาะสม โดย
 คำนึงถึงวิธีที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม (๒) Organizing การจัดองค์การ สอดคล้อง
 กับการรู้จักเหตุ การจัดเตรียมความสัมพันธ์ของกิจกรรม ในหน่วยงานให้สอดคล้องกัน
 สามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงในสังคม (๓) Staffing การจัดคนเข้าทำงาน สอดคล้องกับ การรู้
 บุคคล การบริหารบุคคลให้เหมาะสมกับงาน รู้จักและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล และรู้จักที่

^{๓๘} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๓๙} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนาจการขึ้นไป, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ (๔) Directing การอำนวยการหรือการสั่งการ สอดคล้องกับ การรู้ตน การกำกับ และรู้จักหลักวิธีการ ซึ่งแนบควบคุมการทำงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาความสามารถ (๕) Coordinating การประสานงาน สอดคล้องกับ การรู้ชุมชน การดำเนินงานให้หน่วยงานย่อยใน องค์การมีการปฏิบัติงานได้อย่างเชื่อมโยงกัน รู้จักถิ่น รู้จักบริบท ของสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการ มีส่วนร่วมจากสังคม”^{๔๐}

(๓) หลักอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรม สำหรับการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ประกอบด้วย ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์ เป็นขั้นแกล้งปัญหาที่จะต้อง ทำความเข้าใจและรู้ขอบเขตของปัญหา ทุกขสมุทัย หมายถึง เหตุเกิดแห่งทุกข์ หรือสาเหตุให้ทุกข์เกิด เป็นขั้นวิเคราะห์และวินิจฉัยมูลเหตุของปัญหา ซึ่งจะต้องแก้ไขกำจัดให้หมดสิ้นไป ทุกขนิโรธ หมายถึง ความดับทุกข์ เป็นขั้นชี้บอกภาวะปราศจากปัญหา อันเป็นจุดหมายที่ต้องการ ให้เห็นว่าการแก้ปัญหานั้น เป็นไปได้ ซึ่งจะต้องทำให้สำเร็จ และทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา หมายถึง ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ เป็นขั้นกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติในการลงมือแก้ปัญหานั้น เนื่องจากหลัก อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรมสำหรับการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่รากเหง้า หรือสาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้น ๆ การแก้ไขปัญหานั้นโดยยึดหลักอริยสัจ ๔ นี้จะเริ่มจากเมื่อปัญหา ปรากฏขึ้น บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันคิด วิเคราะห์ และวินิจฉัยสาเหตุของปัญหานั้น ๆ เมื่อ ทราบสาเหตุที่แท้จริงแล้ว จึงมาพิจารณา และปรึกษาหารือร่วมกันว่าเป้าหมายที่ต้องการคืออะไร แล้วจึงพิจารณา และปรึกษาหารือร่วมกันต่อไปว่าจะต้องกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่ จะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะบรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความยั่งยืน ด้วยหากองค์การสามารถแก้ไขปัญหานั้นที่สาเหตุหรือรากเหง้าของปัญหานั้น ๆ ได้ ปัญหานั้น ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้นอีก การใช้จ่ายงบประมาณจึงเกิดความคุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ ประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“นอกเหนือจากนี้แล้ว เทศบาลเมืองหนองปรือ ยังได้นำหลักธรรมดังต่อไปนี้ มาใช้ในการ บริหารจัดการองค์การ (๑) อริยสัจ ๔ ธรรมที่เป็นจริง (๒) พรหมวิหารธรรม ๔ ธรรมของผู้ใหญ่ (๓) สัมปยุตธรรม ๗ ธรรมของคนดี (๔) อิทธิบาท ๔ ธรรมของความสำเร็จ (๕) สังคหวัตถุ ๔ ธรรมของการสงเคราะห์ช่วยเหลือซึ่งกัน และ (๖) ทศพิธราชธรรม ธรรมของพระราชา ของ ผู้นำ”^{๔๑}

“เวลาที่เรามาประชุมกัน เราจะช่วยกัน Discuss จนทราบว่าปัญหาที่แท้จริงคืออะไร แล้วก็มา ช่วยกันคิดว่าอะไรคือสิ่งที่ชาวบ้านต้องการ แล้วก็กำหนดวิธีการปฏิบัติ เท่านั้น ปัญหาก็จะได้รับการ แก้ไข แล้วก็ถูกใจชาวบ้านด้วย เนี่ยแหละ คือ หลักอริยสัจ ๔”^{๔๒}

^{๔๐} สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๑} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๒} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนวยการขึ้นไป, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๔.๓.๓ การบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม

เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม อาทิเช่น กำหนดให้พิธีเปิดโครงการฯ ของเทศบาลเมืองหนองปรือทุกโครงการฯ จะต้องให้ประธานในพิธีฯ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ขับร้องเพลงชาติ ท่องบทสวดมนต์ และขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นต้น ซึ่งการกระทำข้างต้น เป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่าง ๆ ได้เห็นตามและสัมผัสได้ด้วยหัวใจ ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์สำคัญที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้ปลูกฝังจิตสำนึกความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ

ทั้งนี้ การที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม นั้น จะส่งผลให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา

สำหรับการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอหลักพุทธธรรมที่นำมาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการองค์การฯ ข้างต้น ดังนี้

(๑) หลักพรหมวิหาร ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทำให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ ประกอบด้วย เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดี อยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่เมตตา และคิดทำประโยชน์แก่บุคคล กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใส่ใจในการอันจะช่วยให้บุคคลพ้นความทุกข์ยากเดือดร้อน มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใส บันเทิง พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป และอุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงด้วยรักหรือชัง เนื่องจากการที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขนั้น สังคมนั้น ๆ ต้องเป็นสังคมแห่งการให้ และการแบ่งปันซึ่งกันและกัน โดยการให้หรือการแบ่งปันข้างต้นนั้น ไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น ทรัพย์สินเงินทองเสมอไป แต่อาจเป็นการให้และการแบ่งปันสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความรู้ หรือน้ำใจไมตรี เป็นต้น ซึ่งบุคคลในสังคมจะต้องมีใส่ใจในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลผู้อื่นในสังคม ไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะเป็นใครก็ตาม และให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และร่วมยินดีกับสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม รวมไปถึงต้องมีความสงบของจิตใจ ด้วยการวางใจนิ่งเฉยต่อการทำร้ายจากกาย วาจา ใจ ความสุขหรือความทุกข์ที่ตนหรือผู้อื่นได้รับ ควรวางจิตใจกลาง สงบนิ่งเฉย เพราะคนทำดีย่อมได้ดี ใครทำชั่วย่อมได้ชั่ว ตามกฎแห่งกรรม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า

“โครงการฯ ของเทศบาลเมืองหนองปรือส่วนใหญ่แล้ว จะนำหลักพรหมวิหาร ๔ มาปรับใช้ และสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลอยู่เป็นประจำ อย่างที่เห็นได้ชัดเจนเลย ก็คือ เวลาเทศบาลจัดทำบุญ เมื่อทำบุญเสร็จแล้ว ข้าว ปลา อาหารที่มีอยู่อย่างมากมายนี้ พระ หรือ ชาวบ้านไม่ได้เอากลับวัด หรือกลับบ้านนะ แต่จะถูกจัดสรรแบ่งให้สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ นี่ก็เป็นตัวอย่างดี ๆ ที่ชาวบ้านได้เห็นตรง ๆ เลย ว่าเทศบาลเมืองหนองปรือทำอะไร อย่างไร”^{๔๓}

“เทศบาลเมืองหนองปรือได้สร้าง Connection ไว้อย่างมากมาย มีภาคีเครือข่าย ทั้ง ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนให้เทศบาลเมืองหนองปรือสามารถแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้อย่างมากมาย อย่างเช่น การสร้างที่พักให้ผู้ป่วยเอดส์นี้ ไม่ใช่อำนาจหน้าที่เทศบาลเลย แต่จะไม่ทำก็ไม่ได้ ผู้ป่วยเอดส์เค้าจะไปอยู่ที่ไหน แต่เทศบาลเมืองหนองปรือก็สามารถสร้างที่พักให้ผู้ป่วยเอดส์ได้ โดยไม่ใช้งบประมาณของเทศบาลเลย ใช้แต่เงินบริจาคจากภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐด้วยกัน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เด็ก ๆ ในเทศบาลก็เสียสละ จัดกิจกรรมรับบริจาคเงิน กลุ่มคนนี้นักนี้ต่างมีหลักธรรมประจำใจ นั่นคือ พรหมวิหาร ๔ คือมีความเมตตา มีความกรุณา มีมุทิตา และมีอุเบกขาทั้งนั้นแหละ”^{๔๔}

๔.๔ บทสรุป

สภาพการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในทศวรรษของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการบริหารจัดการองค์การ โดยการกำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้ยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี ผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือทั้งฝ่ายผู้บริหารฝ่ายการเมือง อันได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ อันได้แก่ ปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือ ต่างเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม โดยได้แสดงออกด้วยการประพฤติและปฏิบัติตนดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างชัดเจน และเสมอต้นเสมอปลาย จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับข้าราชการฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำในระดับที่รองลงมาได้ ซึ่งตรงกับคำกล่าวที่ว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน” การยึดมั่นและประพฤติปฏิบัติตนดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม

^{๔๓} สัมภาษณ์ บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ระดับอำนวยการขึ้นไป, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

^{๔๔} สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑.

คุณธรรม และจริยธรรมของทั้งนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือนั้น ส่งผลให้ข้าราชการฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำในระดับที่รองลงมาเกิดความประทับใจในเบื้องต้น ก่อให้เกิดเป็นความสนใจ และเข้าใจในคุณค่าที่แฝงอยู่ในการกระทำนั้น จนเกิดเป็นพฤติกรรมกระทำตามในที่สุด โดยบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้น้อมนำหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมมาเชื่อมโยงเข้ากับความคิดและการกระทำที่มุ่งสู่เป้าหมาย นั่นก็คือ การพัฒนาให้เขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นเมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน นอกจากนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือยังได้นำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาปรับใช้ในการบริหารจัดการองค์การ โดยมุ่งเน้นให้การบริหารราชการ ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินนโยบายสาธารณะ และการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยการให้ความสำคัญกับการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนท่ามกลางการตัดสินใจที่รอบคอบ เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือโดยรวม โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้พัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการด้วยการกำหนดให้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในการกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในการกิจการงานต่าง ๆ ในคราวหนึ่ง ๆ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือจะเชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนที่เข้าร่วมประชุมอีกทางหนึ่งด้วย ประกอบกับเทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครึ่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม อาทิเช่น กำหนดให้พิธีเปิดโครงการฯ ของเทศบาลเมืองหนองปรือทุกโครงการฯ จะต้องให้ประธานในพิธีฯ จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ขับร้องเพลงชาติ ท่องบทสวดมนต์ และขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นต้น ซึ่งการกระทำข้างต้น เป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่าง ๆ ได้เห็นได้ด้วยตาและสัมผัสได้ด้วยหัวใจ ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์สำคัญที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้ปลูกฝังจิตสำนึกความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ สำหรับการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครึ่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสมนั้น จะส่งผลให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา

สำหรับการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีในทศวรรษของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอ

บางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีของของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๔๐๐ คน ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำหลักพุทธธรรม ๗ หลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี โดยมีความเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ รองลงมา มีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลัก อปริหานิยธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ อันดับถัดมาเป็นหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักสัปปุริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นอกจากหลักพุทธธรรมข้างต้นแล้ว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญข้างต้นยังได้เสนอหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีของของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้นำเสนอเพิ่มเติมคือ (๑) หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า (๒) ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ คือ ทาน ศีล บริจาค อาษวะ มัทวะ ตบะ อโหระ อวิหิงสา ขันติ และ อวิโรธนะ และ (๓) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้คุณธรรม ความรู้ และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร เพื่อป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยความมั่นคง มั่นคั่งและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

สำหรับการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีในทฤษฎีของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักพุทธธรรม ๗ หลักพุทธ

ธรรมข้างต้น อันได้แก่ (๑) หลักสัปปริสธรรม ๗ (๒) หลักพรหมวิหาร ๔ (๓) หลักสังคหวัตถุ ๔ (๔) หลักอริยสัจ ๔ (๕) หลักอิทธิบาท ๔ (๖) หลักโลกบาลธรรม และ (๗) หลักอปริหานิยธรรม ๗ มาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ว่า “**เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน**” บนฐานคติที่ว่า “**ประโยชน์สุขของประชาชนสำคัญที่สุด**” ผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการบริหารจัดการองค์การ ดังต่อไปนี้

(๑) การบริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในของหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หรือ Learning by Doing อย่างต่อเนื่อง ด้วยศาสนาพุทธมีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ต้องมีการพิสูจน์ หรือทดลองปฏิบัติจริง จึงจะเห็นผลลัพธ์ที่แท้จริง หรือกล่าวหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า วิธีปฏิบัติของพุทธศาสนาสามารถทำให้ผู้ที่ปฏิบัติได้รู้ความทุกข์ และสามารถดับทุกข์ทางได้จิตใจได้จริง พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือรู้สึกว่าพุทธศาสนา หรือหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี หลักอิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้บรรลุความสำเร็จตามที่ตนได้ประสงค์ไว้ และหลักโลกบาลธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมคุ้มครองโลกให้สงบสุขที่ทำให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

(๒) การบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคมได้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ ในคราวหนึ่ง ๆ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือจะเชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักอปริหานิยธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม และเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง หลักสัปปริสธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตบุรุษ หรือเป็นคนดี และหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรมสำหรับการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ

(๓) การบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม โดยการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสมนั้น จะส่งผลให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ซึมซับหลัก

พุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา จนกระทั่งเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถดำเนินโครงการรวมพลังน้ำใจเพื่อบ้านหลังใหม่ผู้ป่วยเอดส์ บ้านพักรักษาเพื่อนมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมระดมทุนในการจัดซื้อที่ดินและก่อสร้างสถานที่พักอาศัยแห่งใหม่ให้กับผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริ เป็นจำนวนถึง ๗ ครั้ง โครงการฯ ข้างต้นจึงประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพรหมวิหาร ๔

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย สรุปองค์ความรู้ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในบทที่ ๕ นี้ จะเป็นการกล่าวถึงการสรุปผลการศึกษาวิจัย การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี พบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทเทศบาลเมือง ตั้งอยู่กลางพื้นที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (เฉพาะพื้นที่นอกเขตเมืองพัทยา) ได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลเมือง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตำบลหนองปรือเป็นตำบลหนึ่งในแปดตำบลของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ ๔๕.๕๔ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางละมุง ๙ กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดชลบุรีเป็นระยะทางประมาณ ๗๐ กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร โดยเทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้แบ่งโครงสร้างทางการบริหารงานของเทศบาลออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร พร้อมทั้งได้กำหนดการบริหารงานภายในของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยแบ่งออกเป็น ๙ ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองวิชาการและแผนงาน กองการศึกษา กองช่างสุขาภิบาล และกองสวัสดิการสังคม สำหรับผลงานและรางวัลที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๐ นั้น ประกอบไปด้วย

๑. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการจัดสวัสดิการเพื่อคนพิการในชุมชน ประจำปี ๒๕๕๑ ได้รับโล่เกียรตินิยมพร้อมเงินรางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากสำนักงานส่งเสริมคุณภาพคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๕ ด้านมรดกภูมิปัญญาทางสังคม สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาล จากโครงการแข่งขันเรือยาวประเพณีพัทยา และเรื่อนานาชาติ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และถ้วยพระราชทานพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานวัฒนธรรมของท้องถิ่น

๓. รางวัลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๕๕ จากการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองหนองปรือ

๔. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ประเภทสถานศึกษา จากโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ ซึ่งเป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดใช้แผนพัฒนาการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต

๕. รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี ๒๕๕๘ จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยเข้ารับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณจาก นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ห้องนนทบุรี ๑ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๖. รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๙ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้จะต้องเคยได้รับ รางวัลพระปกเกล้าในระดับดีเลิศในประเภทเดียวกันมาแล้ว ๒ ครั้งในระยะเวลา ๕ ปีย้อนหลัง (ในปี ๒๕๕๙ ใช้ช่วงเวลาปี ๒๕๕๔ ถึงปี ๒๕๕๘) ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือเคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า ด้านเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมในปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ มาแล้ว ทั้งนี้ รางวัลฯ ข้างต้น เป็นรางวัลที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการและกิจกรรมที่โดดเด่น ต่อ ยอด รวมไปถึงโครงการและกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่แสดงถึงความเป็นเลิศตามเกณฑ์ที่รางวัล พระปกเกล้าทองคำกำหนด

๗. รางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ รางวัลที่ ๓ โดย ได้รับเงินรางวัลจำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักในการบริหารจัดการองค์การ โดยการสร้างภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เครือข่ายต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง นำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรืออย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ว่า “เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน” บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีผลทำให้ประชาชนในชุมชนที่ได้รับจากความเดือดร้อนจากปัญหาด้านต่างๆ ไม่ถูกทอดทิ้ง ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็วและตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตรงตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือและยุทธศาสตร์การพัฒนา

อย่างไรก็ตาม เทศบาลเมืองหนองปรือประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้ (๑) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ (๒) ปัญหาด้าน

ข้อระเบียบและข้อกฎหมาย (๓) ปัญหาด้านบุคลากร (๔) ปัญหาด้านงบประมาณ (๕) ปัญหาด้านการจัดหาพัสดุ (๖) ปัญหาด้านการประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (๗) ปัญหาด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ และประสบอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ ดังนี้ (๑) อุปสรรคด้านการเมือง (๒) อุปสรรคด้านเศรษฐกิจ (๓) อุปสรรคด้านสังคม (๔) อุปสรรคด้านนโยบายรัฐบาลและกฎหมาย (๕) อุปสรรคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๖) อุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองหนองปรือได้ใช้กลยุทธ์การส่งเสริมให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีการสร้างเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่พร้อมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นแบบพหุภาคีเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือโดยให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงว่า การปฏิบัติราชการใด ๆ นั้น หากทุกส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันแล้ว จะก่อให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่มีการระดมสมองร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่รากเหง้าของสาเหตุ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนที่สุด หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันจะก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า และนำไปสู่การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิมนั่นเอง

สำหรับหลักพุทธธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประกอบด้วย หลักอริยสัจ ๔ หลักสัพปุริสธรรม ๗ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักโลกบาลธรรม (หิริ - โอตตัปปะ) และ หลักอภิธานิยธรรม ๗ มีรายละเอียดดังนี้

การนำหลักสัพปุริสธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ดังนี้ โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำปัญหา (อัมมัญญตา) และความต้องการ (อัตถัญญตา) ของประชาชนในพื้นที่มารวบรวม และวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลได้แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาต่อไปว่า หน่วยงานของตนมีศักยภาพเท่าใด (อัตถัญญตา) และสามารถดำเนินโครงการพัฒนาใดได้บ้าง (มัตถัญญตา) รวมไปถึงมีโครงการพัฒนาใดที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ด้วยเช่นเดียวกัน เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดโครงการพัฒนาเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเรียบร้อยแล้ว ก็จะต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินโครงการพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะของโครงการพัฒนาที่กำหนดขึ้น เช่น หากเป็นโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ก็ไม่ควรกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้อยู่ในห้วงฤดูฝน เป็นต้น (กาลัญญตา) โดยเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบแล้วว่า มีโครงการพัฒนาใดบ้างที่เกินศักยภาพที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ ก็จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทราบว่าหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดหรือบุคคลภายนอกบุคคลใดที่สามารถดำเนินการโครงการพัฒนาที่เกินศักยภาพ

ที่หน่วยงานของตนเองจะสามารถดำเนินการได้ หรือหน่วยงานภายนอกหน่วยงานใดหรือบุคคลภายนอกบุคคลใดที่สามารถให้การสนับสนุนให้หน่วยงานของตนเองสามารถดำเนินการโครงการพัฒนาที่เกินศักยภาพเหล่านั้นได้ (ปรีสัญญา และบุคคลัญญา)

การนำหลักพรหมวิหาร ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยอาจจัดในรูปแบบของโครงการพัฒนาที่ไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการตลอดทั้งปีงบประมาณ และต่อเนื่องไปยังปีงบประมาณต่อ ๆ ไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้มีโครงการยิ่งให้ยิ่งได้ หรือ The more you give, The more you get Project ซึ่งเป็นกำหนดให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานต้องนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปยึดถือและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน สำหรับกระบวนการที่จะสร้างเสริมและพัฒนาให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้ยึดถือและนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องเริ่มจากการให้ความรู้ และอาจจะต้องมีกิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อบุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันบ้างในระยะแรก ๆ พร้อมทั้งต้องมีการนำเสนอภาพลักษณ์หรือบรรยากาศของหน่วยงานที่ได้มีการนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้ในการบริหารจัดการได้เป็นผลสำเร็จ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกคนให้ความสำคัญและตระหนัก พร้อมนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านดีต่อการปฏิบัติงานและสมาชิกในองค์กรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นพลวัตร ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก นำไปสู่การร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้

การนำหลักสังคหัตถ์ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ด้วยการเพิ่มมูลค่าการให้บริการ โดย “ลูกค้า” ในที่นี้ ประกอบด้วย ลูกค้าภายในหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน และลูกค้าภายนอกหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรประชาชน ที่ไม่มีการแสวงหากำไรต่าง ๆ ที่มีการติดต่อขอรับบริการใด ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักสังคหัตถ์ ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดี อันจะนำไปสู่การได้รับความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ การได้รับการสนับสนุน และการได้รับความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และกลุ่มหรือองค์กรประชาชนที่ไม่มีการแสวงหากำไรต่าง ๆ อย่างเต็มที่

การนำหลักอริยสัจ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นของการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ และอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในหน่วยงานอย่างเคร่งครัด ด้วยการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงนั้น จะส่งผลให้ปัญหาและอุปสรรคนั้นหมดไป ไม่เกิดขึ้นมาอีก ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอริยสัจ ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ

ประชาชน และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานด้วยวิธีพุทธที่มุ่งเน้นกระบวนการคิดและวิเคราะห์ ภายใต้กฎและหลักการของธรรมชาติ

การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการกำหนดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ สร้างความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของการเป็นข้าราชการ เป็นข้าราชการที่ดีตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยวัฒนธรรมองค์กร เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อและค่านิยมของบุคลากรในหน่วยงานนั้น ซึ่งได้รับการยอมรับ และนำไปปฏิบัติจนกระทั่งเป็นพฤติกรรมที่มีแบบแผน และมีลักษณะสืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ให้เกิดข้าราชการที่ดีที่มีความภาคภูมิใจและดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดีมีความเพียรในการปฏิบัติและพัฒนากิจการงานราชการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

การนำหลักโลกบาลธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการบริหารจัดการที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรทุกในหน่วยงานให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในการที่ละอายใจต่อการทำบาป ทำชั่ว หรือทำการทุจริตคอร์รัปชัน (หิริ) พร้อมทั้งแสดงให้เห็นโทษที่จะได้รับจากการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งในปัจจุบันมีการกำหนดอัตราการลงโทษไว้ค่อนข้างสูง เพื่อก่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการทำบาป ทำชั่ว หรือทำการทุจริตคอร์รัปชัน (โอตตปปะ) ทั้งนี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักโลกบาลธรรมไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ต่อไป ประกอบกับการบริหารจัดการที่ดีนั้น จะนำมาซึ่งความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญอย่างยั่งยืนต่อไป

การนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นของการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างเสริมให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์กร ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้บุคคลผู้นั้นทุ่มเทแรงกายแรงใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการได้กำหนดไว้ ด้วยรู้สึกว่าจะตนเองจะประสบผลสำเร็จตามไปด้วยนั่นเอง หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ๆ สามารถนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ ไปปฏิบัติในหน่วยงานของตนเองได้นั้น จะก่อให้เกิดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพลังอันยิ่งใหญ่จะดำเนินการใด ๆ ก็จะสามารถประสบความสำเร็จด้วยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม สามารถรวมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ไม่มีปัญหาความขัดแย้งใด ๆ สามารถดำเนินการในเชิงรุกได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืน

สภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี ในทหระณะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัด

ชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการบริหารจัดการองค์การ โดยการกำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้ยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี ผู้บริหารของเทศบาลเมืองหนองปรือทั้งฝ่ายผู้บริหารฝ่ายการเมือง อันได้แก่ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ อันได้แก่ ปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือ ต่างเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม โดยได้แสดงออกด้วยการประพฤติและปฏิบัติตนดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างชัดเจน และเสมอต้นเสมอปลาย จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับข้าราชการฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำในระดับที่รองลงมาได้ ซึ่งตรงกับคำกล่าวที่ว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน” การยึดมั่นและประพฤติปฏิบัติตนดำรงอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมของทั้งนายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือนั้น ส่งผลให้ข้าราชการฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำในระดับที่รองลงมาเกิดความประทับใจในเบื้องต้น ก่อให้เกิดเป็นความสนใจ และเข้าใจในคุณค่าที่แฝงอยู่ในการกระทำนั้น จนเกิดเป็นพฤติกรรมกระทำตามในที่สุด โดยบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้น้อมนำหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรมมาเชื่อมโยงเข้ากับความคิดและการกระทำที่มุ่งสู่เป้าหมาย นั่นก็คือ การพัฒนาให้เขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นเมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน นอกจากนั้น เทศบาลเมืองหนองปรือยังได้นำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาปรับใช้ในการบริหารจัดการองค์การ โดยมุ่งเน้นให้การบริหารราชการ ซึ่งรวมไปถึงการดำเนินนโยบายสาธารณะและการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยการให้ความสำคัญกับการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนท่ามกลางการตัดสินใจที่รอบคอบเป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือโดยรวม โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้พัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการด้วยการกำหนดให้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกัน ในกิจการงานต่าง ๆ ในคราวหนึ่ง ๆ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือจะเชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนที่เข้าร่วมประชุมอีกทางหนึ่งด้วย ประกอบกับเทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม อาทิเช่น กำหนดให้พิธีเปิดโครงการฯ ของเทศบาลเมืองหนองปรือทุกโครงการฯ จะต้องให้ประธานในพิธีฯ จด

รูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ขับร้องเพลงชาติ ท่องบทสวดมนต์ และขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นต้น ซึ่งการกระทำข้างต้น เป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่าง ๆ ได้เห็นได้ด้วยตาและสัมผัสได้ด้วยหัวใจ ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์สำคัญที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้ปลูกฝังจิตสำนึกความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ สำหรับการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครึ่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสมนั้น จะส่งผลให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา

สำหรับการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีในพระศนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนาจการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น สอดคล้องกับพระศนะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๔๐๐ คน ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำหลักพุทธธรรม ๗ หลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี โดยมีความเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๑ รองลงมาที่มีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลัก อปรีหานิยธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับที่ ๒ อันดับถัดมาเป็นหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักสัปปุริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นอกจากหลักพุทธธรรมข้างต้นแล้ว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญข้างต้นยังได้เสนอหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระศนะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้นำเสนอเพิ่มเติมคือ (๑) หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า (๒) ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ คือ ทาน ศีล บริจาคะ อหิงสา มัทวะ ตบะ อโหระ อวิหิงสา ขันติ และ อวิโรธนะ และ (๓) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถ

บพิตรได้พระราชทานแก่งสกลนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้คุณธรรม ความรู้ และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร เพื่อป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยความมั่นคง มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

สำหรับการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีในทศวรรษของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนวยการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน และกลุ่มที่ ๓ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือ จำนวน ๑๐ คนนั้น ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักพุทธธรรม ๗ หลักพุทธธรรมข้างต้น อันได้แก่ (๑) หลักสัปปริสธรรม ๗ (๒) หลักพรหมวิหาร ๔ (๓) หลักสังคหวัตถุ ๔ (๔) หลักอริยสัจ ๔ (๕) หลักอิทธิบาท ๔ (๖) หลักโลกบาลธรรม และ (๗) หลักอภิธานิยธรรม ๗ มาบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ว่า **“เมืองคุณธรรม นำสู่คุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน”** บนฐานคติที่ว่า **“ประโยชน์สุขของประชาชนสำคัญที่สุด”** ผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการบริหารจัดการองค์การ ดังต่อไปนี้

(๑) การบริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในของหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หรือ Learning by Doing อย่างต่อเนื่อง ด้วยศาสนาพุทธมีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ต้องมีการพิสูจน์ หรือทดลองปฏิบัติจริง จึงจะเห็นผลลัพธ์ที่แท้จริง หรือกล่าวหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า วิธีปฏิบัติของพุทธศาสนาสามารถทำให้ผู้ที่ปฏิบัติได้รู้ความทุกข์ และสามารถดับทุกข์ทางได้จิตใจได้จริง พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศให้บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือรู้สึกว่าการปฏิบัติศาสนา หรือหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี หลักอิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้บรรลุความสำเร็จตามที่ตนได้ประสงค์ไว้ และหลักโลกบาลธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมคุ้มครองโลกให้สงบสุขที่ทำให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

(๒) การบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคมได้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ ในคราวหนึ่ง ๆ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือจะเชิญผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรผู้เข้าร่วมประชุมอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม และเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองหลักสัปปุริสธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตบุรุษ หรือเป็นคนดี และหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับการดับทุกข์ หรือหลักธรรมสำหรับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

(๓) การบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครึ่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม โดยที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้กำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครึ่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสมนั้น จะส่งผลให้ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา จนกระทั่งเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถดำเนินโครงการรวมพลังน้ำใจเพื่อบ้านหลังใหม่ผู้ป่วยเอดส์ บ้านพักรักษเพื่อนมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมระดมทุนในการจัดซื้อที่ดินและก่อสร้างสถานที่พักอาศัยแห่งใหม่ให้กับผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริ เป็นจำนวนถึง ๗ ครั้ง โครงการฯ ข้างต้นจึงประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพรหมวิหาร ๔

๕.๒ อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีนั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้ค้นพบว่า การที่บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีการยึดมั่นและดำรงตนอยู่ในหลักโลกบาลธรรมสูงที่สุด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีความละเอียดแก่ใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆ และมีความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริตในระดับที่สูงมาก ส่งผลให้การปฏิบัติราชการต่าง ๆ ในเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นไปอย่างสุจริตและโปร่งใส เทศบาลเมืองหนองปรือจึงกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ให้กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนได้รับรู้ และรับทราบ จนกระทั่งเกิดเป็นการแสวงหาหนทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกัน ด้วยการนำหลักการบริหารนิยธรรม ๗ มาใช้ในการบริหารจัดการองค์การ โดยกำหนดให้มีการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และมีระเบียบแบบแผนตามครรลองของวิญญูชนที่ดำรงและยึดมั่นในหลักพรหมวิหาร ๔ ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้

มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ผู้เข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ จึงได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว และแผ่กระจายเกิดเป็นพฤติกรรมทำตาม ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือจึงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบและปกติสุข มีความรักใคร่และปรารถนาดีต่อกัน เมื่อเห็นเพื่อนบ้านประสบปัญหาที่มีประชุมร่วมกันคิดหาหนทางแก้ไขปัญหานั้น เมื่อผู้อื่นประสบความสุขก็ยินดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ และปฏิบัติต่อมนุษย์ทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักสังคหวัตถุ ๔ ในระดับที่สูงมาก จึงก่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งความสุข ความเจริญ เป็นเหตุแห่งความสำเร็จ ในกิจการงานต่าง ๆ อันเกินกำลังที่บุคคลเพียงผู้เดียวจะสามารถกระทำได้ โดยได้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาท ๔ จนกระทั่งเทศบาลเมืองหนองปรือสามารถจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แม้ว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น จะเป็นไปได้ยากเพียงใด เฉกเช่นเดียวกับการที่เทศบาลเมืองหนองปรือต้องจัดระดมทุนถึง ๗ ครั้ง จึงจะสามารถจัดซื้อที่ดิน และสร้างอาคารสถานพักฟื้นผู้ป่วยโรคเอดส์ได้เป็นผลสำเร็จนั่นเอง อย่างไรก็ตาม นอกจากหลักพุทธธรรมที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือยังได้ดำรงตนและยึดมั่นในหลักสัปปุริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นหลักพุทธธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เป็นอย่างดี ด้วยทั้งหลักสัปปุริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ นั้น ต่างมุ่งเน้นการคิดและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา รวมไปถึงศักยภาพขององค์การในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้รับการแก้ไขปัญหามาที่สาเหตุ ส่งผลให้ไม่เกิดปัญหาเดิม ๆ ขึ้นซ้ำ ๆ อีกต่อไป ก่อให้เกิดเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ การที่เทศบาลเมืองหนองปรือสามารถบริหารจัดการองค์การจนกระทั่งประสบผลสำเร็จและได้รับรางวัลเกียรติยศอย่างมากมายตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา นั้น อาจเป็นเพียงผลผลิตของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือเท่านั้น แต่ผลลัพธ์ที่แท้จริงที่เกิดจากการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มุ่งมั่นในการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา นั้น คือ การที่เทศบาลเมืองหนองปรือสามารถยึดโยงภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้าไว้ด้วยกัน จนก่อให้เกิดเป็นพลังกำลังอันยิ่งใหญ่ที่นำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่นแบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา เปรียบได้กับ ทุกพื้นที่ที่มีก้อนหินอยู่แล้ว หากก้อนหินเหล่านั้นกระจัดกระจายกันอยู่ ก็จะเรียกว่า “ก้อนหิน” แต่หากนำก้อนหินหลาย ๆ ก้อนมารวมกัน ก็จะเรียกว่า “ภูเขา” หรือ “ต้นไม้” หากปลูกอยู่กระจัดกระจายกัน ก็จะเรียกว่า “ต้นไม้” แต่หากสามารถนำต้นไม้หลาย ๆ ต้นมารวมกันได้ ก็จะเรียกว่า “ป่า” นั่นเอง หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีภายใต้การนำของข้าราชการการเมือง คือ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ และผู้บริหารสูงสุดของข้าราชการประจำ คือ ปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือในปัจจุบันนั้น เป็นการสร้างระบบ (System) การบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยได้รวบรวมและประยุกต์ศาสตร์ทางการบริหารจัดการเข้ากับศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนให้หล่อหลอมและสอดประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามหลักเหตุและผลทางวิชาการ โดยได้พิสูจน์ให้เห็นได้อย่างชัดเจนแล้วจากผลสำเร็จและรางวัลเกียรติยศที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับอย่างมากมายตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา ซึ่งหากผู้บริหาร ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำของเทศบาลเมืองหนองปรือในรุ่นต่อ ๆ ไปสามารถกำกับ ควบคุมดูแล และรักษาระบบ (System) การบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือข้างต้นไว้ได้ นอกจากเทศบาลเมืองหนองปรือจะเป็นองค์กรที่มีแต่ความเจริญ ไม่เสื่อมถอยแล้ว ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนต่อไปด้วย และนอกเหนือไปจากนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำระบบ (System) การบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือข้างต้นมากำหนดเป็นตัวแบบในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองได้ ก็จะสามารถส่งผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลาง เกิดประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไปด้วย

๕.๓ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรีนั้น ผู้ศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้เป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม

ดังนั้น องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นและรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ ที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้รับนั้น เป็นผลมาจากการมุ่งมั่นนำหลักพุทธธรรม ๗ หลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการนำหลักโลกบาลธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นอันดับที่ ๑ รองลงมามีความคิดเห็นว่าเทศบาลเมืองหนองปรือมีการนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นอันดับที่ ๒ อันดับถัดมาเป็นหลักพรหมวิหาร ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักอิทธิบาท ๔ หลักสัปปุริสธรรม ๗ และหลักอริยสัจ ๔ ตามลำดับ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) หลักโลกบาลธรรม ประกอบด้วย หิริ หมายถึง ความละอายแก่ใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆ และโอตตปปะ หมายถึง ความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริต โดยการที่บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือมีความละอายแก่ใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆ และมีความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริตในระดับที่สูงมาก ส่งผลให้การปฏิบัติราชการต่าง ๆ ในเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นไปอย่างสุจริตและโปร่งใส เทศบาลเมืองหนองปรือจึงกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ให้กลุ่มหรือองค์กรภาคประชาชนได้รับรู้ และรับทราบ จนกระทั่งเกิดเป็นการแสวงหาหนทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกัน

(๒) หลักอปริหานิยธรรม ๗ ประกอบด้วย การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ การพร้อมเพรียงกันประชุม การไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว การสักการะเคารพ นับถือ และบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย การไม่ข่มขืนและบังคับปกครองหญิงในสกุล การสักการะเคารพ นับถือ บูชาเจตียสถานในชุมชน และการถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดี โดยการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้จัดให้มีโครงการและกิจกรรมการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งวิธีการนี้จะส่งผลให้บุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคมได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ มีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ บุคลากรต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดความรู้สึกซาบซึ้งถึงคุณค่า ความรู้ และความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ ก่อให้เกิดความทุ่มเท และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญกับองค์กร นอกจากนั้น การประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ยังก่อให้เกิดการร่วมกันแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ด้วยบุคลากรเหล่านั้นจะรับรู้และเข้าใจภารกิจและหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอยู่เป็นอย่างดี ซึ่งรวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ดีที่สุด จึงควรมีโอกาสได้แสดงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

(๓) หลักพรหมวิหาร ๔ ประกอบด้วย เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดี อยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรี และคิดทำประโยชน์แก่บุคคล กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใส่ใจในการอันจะช่วยให้บุคคลพ้นความทุกข์ยากเดือดร้อน มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใส บันเทิง พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญอกงามยิ่งขึ้นไป และอุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงด้วยรักหรือชัง โดยการที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม ผู้เข้าร่วมโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ จึงได้ซึมซับหลักพุทธธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นไว้อย่างไม่รู้ตัว และแผ่กระจายเกิดเป็นพฤติกรรมทำตาม ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือจึงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบและปกติสุข มีความรักใคร่ และปรารถนาดีต่อกัน เมื่อเห็นเพื่อนบ้านประสบปัญหาที่มีประชุมร่วมกันคิดหาหนทางแก้ไขปัญหานั้น เมื่อผู้อื่นประสบความสุขก็ยินดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ และปฏิบัติต่อมนุษย์ทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

(๔) หลักสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย ทาน หมายถึง การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน ปิยวาจา หมายถึง วาจาเป็นที่รัก คือ กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม อัถตจริยา หมายถึง การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม และ สมานัตตตา หมายถึง ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตน

เหมาะแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี โดยการที่บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือได้มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะด้วยสิ่งของ หรือการให้ความรู้ด้วยการแนะนำ หรือการสอนงาน ก็ย่อมต้องมีการสื่อสารทางวาจาระหว่างกัน จึงต้องมีการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ถ้อยคำหยาบคาย หรือดูถูกดูแคลนกันและกัน พร้อมทั้งต้องแสดงออกด้วยการกระตือรือร้นที่จะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ นอกจากจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในองค์กรเดียวกันแล้ว ยังก่อให้เกิดเป็นนิสัย และความเคยชินที่จะต้องประพฤติปฏิบัติเช่นนี้กับบุคคลในครอบครัว และบุคคลในสังคมด้วยเช่นกัน

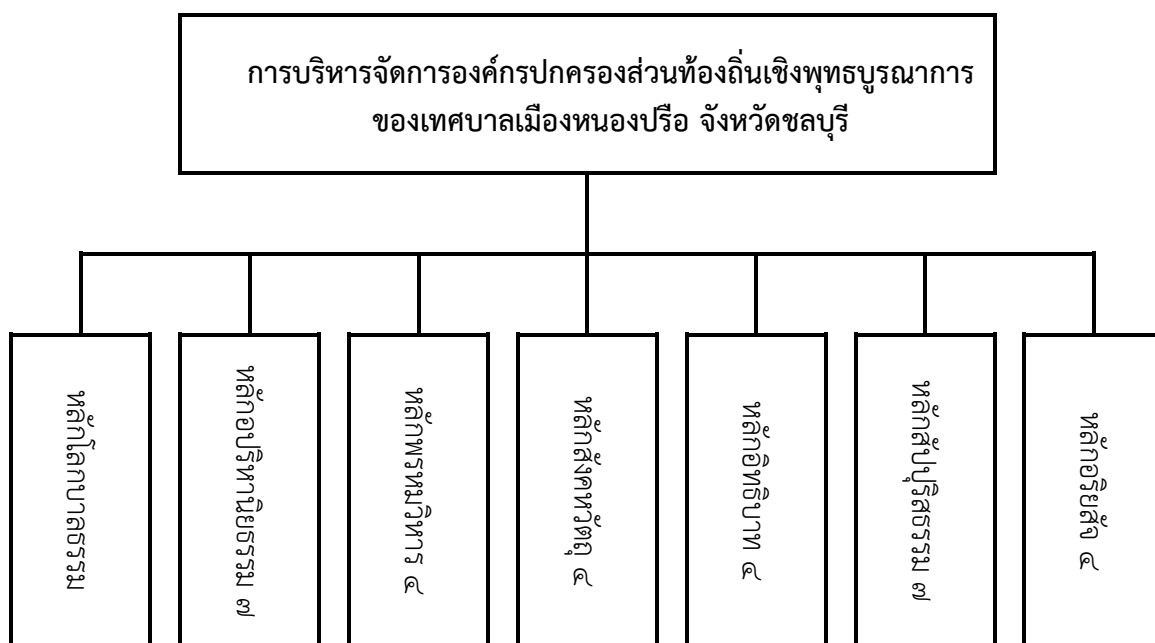
(๕) หลักกิริยา ๔ ประกอบด้วย ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป วิริยะ หมายถึง ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง จิตตะ หมายถึง ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป และ วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์แก้ไขปรับปรุง เป็นต้น โดยการนำหลักกิริยา ๔ มาบูรณาการร่วมกับการกำหนดให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่องนั้น จะส่งผลให้องค์การมีทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า มีความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไปด้วยความขยันหมั่นเพียร และความพยายามอย่างไม่ย่อท้อ โดยใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานจนกระทั่งประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์การกำหนดไว้

(๖) หลักสัปปุริสธรรม ๗ ประกอบด้วย อัมมัญญตา หมายถึง ความรู้จักเหตุ คือ รู้หลักเกณฑ์ รู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล อัตถัญญตา หมายถึง ความรู้จักผล คือ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลักการ อัตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักตน คือ รู้ว่าเรานั้นมีฐานะ ภาวะ เพศ กำลังความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรมเป็นเท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป มัตตัญญตา หมายถึง ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น การรู้จักประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทอง กาลัญญตา หมายถึง ความรู้จักกาล คือ รู้เวลาที่เหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจต่าง ๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น ปริสัญญตา หมายถึง ความรู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจที่ประพฤติดต่อกับชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกิจอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น และบุคคลัญญตา หรือ บุคคลปโรปรัญญตา หมายถึง ความรู้จักบุคคล คือ รู้จักความแตกต่างของแต่ละบุคคล หรือรู้ว่าแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างไร และรู้การปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี เช่น ควรจะคบค้าสมาคมด้วยหรือไม่ หรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร โดยบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือและประชาชนทั่วไปได้มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร

ของเทศบาลเมืองหนองปรือได้เป็นอย่างดี ด้วยหลักสัปปริสธรรม ๗ นั้นได้มุ่งเน้นการคิดและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา รวมไปถึงศักยภาพขององค์การในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือจึงได้รับการแก้ไขปัญหที่สาเหตุ ส่งผลให้ไม่เกิดปัญหาเดิม ๆ ขึ้นซ้ำ ๆ อีกต่อไป ก่อให้เกิดเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๗) หลักอริยสัจ ๔ ประกอบด้วย ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์ เป็นขั้นแกลงปัญหาที่จะต้องทำความเข้าใจและรู้ขอบเขตของปัญหา ทุกขสมุทัย หมายถึง เหตุเกิดแห่งทุกข์ หรือสาเหตุให้ทุกข์เกิดเป็นขั้นวิเคราะห์และวินิจฉัยมูลเหตุของปัญหา ซึ่งจะต้องแก้ไขกำจัดให้หมดสิ้นไป ทุกขนิโรธ หมายถึง ความดับทุกข์ เป็นขั้นชี้บอกภาวะปราศจากปัญหา อันเป็นจุดหมายที่ต้องการ ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาเป็นไปได้ ซึ่งจะต้องทำให้สำเร็จ และทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา หมายถึง ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ เป็นขั้นกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติในการลงมือแก้ปัญหา โดยเมื่อปัญหาปรากฏขึ้น บุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือและประชาชนทั่วไปจะร่วมกันคิด วิเคราะห์ และวินิจฉัยสาเหตุของปัญหานั้น ๆ เมื่อทราบสาเหตุที่แท้จริงแล้ว จึงมาพิจารณา และปรึกษาหารือร่วมกันว่าเป้าหมายที่ต้องการคืออะไร แล้วจึงพิจารณา และปรึกษาหารือร่วมกันต่อไปว่าจะต้องกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะบรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น ผู้ศึกษาวิจัยสามารถแสดงภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยได้ดังภาพที่ ๕.๑

ภาพที่ ๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(๑) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการร่วมกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าการพัฒนาท้องถิ่นแต่เพียงกายภาพเท่านั้น

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ควรปลูกฝังให้พนักงานส่วนท้องถิ่นมีความตระหนักและมีจิตสำนึกในการที่จะแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน โดยแสวงหาแนวทางการดำเนินการใหม่ ๆ ไม่ยึดติดกับข้อกฎหมายหรือระเบียบมากเกินไป

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ควรให้ความสำคัญกับหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ด้วยภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมายหลายด้านด้วยกัน การพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบัน

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในการประชุม พบปะ และปรึกษาหารือกันในคราวหนึ่ง ควรกำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมประชุมด้วย

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้ตระหนักถึงความสำคัญและปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมอย่างต่อเนื่อง

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครึ่งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม

๕.๔.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(๑) การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

(๒) การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำ “หนองปรือโมเดล” ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

(๓) การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

จุฑา เทียนไทย. การจัดการ: มุมมองนักบริหาร (Management: Perspectives for Managers). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๐.

เทศบาลเมืองหนองปรือ. แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔). ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๖๐.

_____. รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๖๐ (Annual Report Nongprue Municipality ๒๐๑๖) เทศบาลเมืองหนองปรือ. ชลบุรี: สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๖๑.

_____. รายงานผลการปฏิบัติงานเทศบาลเมืองหนองปรือ ประจำปี ๒๕๕๙. ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๕๙.

บุญเลิศ เบื้องคา และคณะ. การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management). พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: BK การพิมพ์, ๒๕๔๙.

ประเวศ วะสี. ภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อูษาการพิมพ์, ๒๕๔๕.

พยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ (Organization & management). พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภา, ๒๕๔๘.

พระทูล ขิปปปัญโญ. ปัญญาอบรมใจ. ชานฟรานซิสโก: วัดชานฟรานซิสมาราม, ๒๕๔๑.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). พุทธวิธีบริหาร. พิมพ์พิเศษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๓๔. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพพระธรรมปิฎก, ๒๕๕๙.

มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย. พุทธธรรม ๒. ปทุมธานี: กองวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, ๒๕๕๕.

_____. พุทธธรรมที่ป็นี ๑. ปทุมธานี: กองวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมกาย แคลิฟอร์เนีย, ๒๕๕๖.

ว.วชิรเมธี. อริยสัจ TODAY. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิมุตตยาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

- วิเชียร วิทย์อุดม. **องค์การและการจัดการ: Organization & Management**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๐.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารยุทธศาสตร์ หน่วยที่ ๑**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. **หลักการจัดการ (Principles of management)**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์. **ทฤษฎีองค์การ (Organization Theory) ฉบับมาตรฐาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๕๕.
- สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน). **ทศพิธราชธรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย, ๒๕๕๓
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **เรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๖.
- สุเทพ เชาวลิติ. **การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่: NEW PUBLIC MANAGEMENT**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๕๕.
- สุมาลย์ ชาวนา. **รางวัลพระปกเกล้า' ๕๙**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๙
- สุเมธ แสงนิมมว. **ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๖
- เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. **หลักการจัดการ: THE PRINCIPLES OF MANAGEMENT**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. สงขลา: บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด, ๒๕๕๒.
- เอกวิทย์ มณีธร. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร/การจัดการ (Introduction to Administration/Management)**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม.ที.เพรส., ๒๕๕๒.

(๒) บทความ:

- จตุพล ดวงจิตรและคณะ. “การบูรณาการหลักการบริหารเชิงพุทธในการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนในกลุ่มน้ำแม่กลองตอนล่าง”. **วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา**. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๖๓ – ๘๒.
- ธณัฐพล ชะอุ่ม และคณะ. “การบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย”. **วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยสยาม**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๘): ๑๔๕.

พรเทพ จันทนิก. “การพัฒนารูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐเพื่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย”. วารสารเกษมบัณฑิต. ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๘): ๘๘ – ๑๐๑.

พิมพ์ลิขิต ทองรอด. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๗): ๔๕.

สุเมธ ตันติเวชกุล. “ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการประเทศ”. จดหมายข่าวยุทธศาสตร์. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗ (มิถุนายน ๒๕๔๙): ๑ - ๔.

(๓) วิทยานิพนธ์:

ชญาณี ภัทรวารินทร์. “การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชน”.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๕๖.

นันทน์ทศฉัตร ศรีวิเศษ. “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๒”. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๕๘.

นันทวรรณ แดงน้อย. “ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคมาใช้ในสังคมไทยปัจจุบัน”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิตยรัตน์ ใจอาษา. “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี”. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕.

ปกรณ มหากันธา. “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

ปริศนา พิมพ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๘.

พระสามารถ อานนโธ. “ภาวะผู้นำตามหลักสัปติธรรม”. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

ภาส ภาสสัทธา. “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

เมธิศา จังลก. “การศึกษาปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัด กรีน เดลฟู้ดส์”. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ๒๕๕๕.

วงศ์ชนก สืบยุบล. “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.

วาสิตา เกิดผลประสพศักดิ์. “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

ศักดิ์ดา หาญยุทธ. “รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. คณะปรัชญา: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ๒๕๕๔.

อนุจิตร ชินสาร. “นวัตกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”.

ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗.

อรรณพ โยนิจ. “การใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมืองเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙.

(๔) เอกสารอื่น ๆ:

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น. **แจ้งผลการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖**. ที่ มท ๐๘๙๓.๓/ว ๕๔๓. ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **แจ้งผลการประเมินรางวัลการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รอบแรก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. ๒๕๖๐**. ที่ บจด. ๕๘๖/๒๕๖๐. ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐.

เทศบาลเมืองหนองปรือ. **โครงการสร้างโอกาสและความหวังเพื่อเสริมพลังคนพิการมีอาชีพ มีงานทำ**. ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๖๐. (อัดสำเนา).

_____. **เอกสารประกอบการตรวจประเมินรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปี ๒๕๕๙ ประเภทการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม**. ชลบุรี: เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๕๙. (อัดสำเนา).

_____. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) เทศบาลเมืองหนองปรือ**. ชลบุรี: กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองหนองปรือ, ๒๕๕๙. (อัดสำเนา).

สถาบันพระปกเกล้า วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น. **ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้าทองคำและพิธีมอบรางวัลพระปกเกล้าฯ ประจำปี ๒๕๕๙**. ที่ พป ๐๐๐๓/ว ๒๒๐๑. ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. **ขอเชิญสมัครเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ปี ๒๕๕๘**. ที่ ปช ๐๐๐๔/ว๐๐๐๙. ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด จังหวัดชลบุรี. ประกาศผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดีเด่นด้านการดำเนินงานวัฒนธรรม และด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประจำปี
๒๕๕๕. ที่ ขบ ๐๐๓๑/ว ๓๕๓๔. ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕.

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๖ ระยอง. ขอเชิญรับโล่รางวัลกองทุนหลักประกัน
สุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นระดับเขต. ที่ สปสช.๓๖/ว
๐๑๑๒. ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

เทศบาลเมืองหนองปรือ. ข้อมูลพื้นฐาน: สภาพทั่วไป. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/general1.php> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

_____. รางวัลความภาคภูมิใจ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nongpruecity.go.th/award.php> [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

ผู้จัดการ ๓๖๐° รายสัปดาห์ (๒๘ ม.ค. ๕๕). “ขับเคลื่อน “วิถีพุทธ” ใส่องค์กรสมัยใหม่ทั้งไทย -
เทศ”. ผู้จัดการ ๓๖๐° รายสัปดาห์ [ออนไลน์]. ๓๖ หน้า. แหล่งที่มา:
<http://www.manager.co.th/mgrWeekly/ViewNews.aspx?NewsID=๙๕๔๐๐๐๐๐>
๑๒๓๙๓ [๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐].

มรุต วันทนกรและคณะ. โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล>
[๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐].

(๕) สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค, ๔ – ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจ, ๑ – ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือระดับอำนวยการขึ้นไป, ๗ – ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ

Yamane Taro. *Statistics an introduction analysis*. New York: Harper & Row Publisher,
1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

๑. พระมหาดวงเด่น จิตถาโณ, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรสันติศึกษา
๒. ผศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
๓. ดร.บุญเลิศ โอฐสุ	อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

ที่ ศธ ๖๑๐๑.๑/๐๙๒

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์/เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายธีรวิทย์ ทองนอก นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
 พระพุทธศาสนา ภาควิชา รหัสนิสิต ๕๒๐๑๕๐๕๒๐๒ ได้รับอนุมัติให้ทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการ
 บริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัด
 ชลบุรี” โดยมี ผศ. ดร.ดวงเพชร สมศรี และ ผศ.ดร. มนตรี สิริโรจนานันท์ เป็นคณะกรรมการควบคุม
 ดุษฎีนิพนธ์ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิง
 เอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการสัมภาษณ์เชิง
 ลึก (In-Depth Interview) ต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสำรวจความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำมาประกอบการทำวิจัยให้สมบูรณ์
 ยิ่งขึ้น

เพื่อการนี้ จึงขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยซึ่งจะเป็น
 ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ส่วนวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ นิสิตจะเป็นผู้ประสานด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภสร)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นิสิตผู้ทำวิจัย: นายธีรวิทย์ ทองนอก โทร. ๐๘ ๑๗๒๓ ๔๓๕๗

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพหุบูรณาการ ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพหุบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี โดยมุ่งเน้นการศึกษาศาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี และวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพหุบูรณาการของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ฉบับนี้ตามความเป็นจริงมากที่สุดและโปรดตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทุกข้อ คำตอบที่ปรากฏในแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ฉบับนี้จะเป็นความลับ และผู้ศึกษาวิจัยจะได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม ซึ่งจะไม่มีการระบุชื่อใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งสิ้น

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่มีความเกี่ยวข้องกับเทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) และนายอำเภอบางละมุง จำนวน ๓ คน

ข้อคำถาม

๑. ในทัศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักการบริหารจัดการองค์การอย่างไร
๒. ในทัศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ กรณีตอบว่าประสบความสำเร็จ โปรดอธิบายเพิ่มเติมว่าประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง และประสบความสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างไร
๓. ในทัศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การที่ยังไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใด และควรดำเนินการแก้ไขอย่างไร โปรดอธิบาย
๔. ในทัศนะของท่าน ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือประกอบด้วยคุณธรรมหรือจริยธรรมใดบ้างที่ช่วยให้การบริหารจัดการองค์การประสบความสำเร็จ โปรดอธิบาย
๕. ในทัศนะของท่าน ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือควรเพิ่มคุณธรรมหรือจริยธรรมใดบ้าง เพื่อให้การบริหารจัดการองค์การประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น โปรดอธิบาย
๖. เพื่อให้การบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน ท่านคิดว่าควรดำเนินการอย่างไร ทั้งด้านหลักการและวิธีการปฏิบัติ โปรดอธิบาย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือ ทั้งฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ตั้งแต่ระดับอำนาจการขึ้นไป ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนัก ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้าฝ่าย จำนวน ๑๒ คน

ข้อคำถาม

๑. ในทรรศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักการบริหารจัดการองค์การอย่างไร
๒. ในทรรศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ กรณีตอบว่าประสบความสำเร็จ โปรดอธิบายเพิ่มเติมว่าประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง และประสบความสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างไร
๓. ในทรรศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การที่ยังไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใด และควรดำเนินการแก้ไขอย่างไร โปรดอธิบาย
๔. ในทรรศนะของท่าน ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือประกอบด้วยคุณธรรมหรือจริยธรรมใดบ้างที่ช่วยให้การบริหารจัดการองค์การประสบความสำเร็จ โปรดอธิบาย
๕. ในทรรศนะของท่าน ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือควรเพิ่มคุณธรรมหรือจริยธรรมใดบ้าง เพื่อให้การบริหารจัดการองค์การประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป โปรดอธิบาย
๖. เพื่อให้การบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน ท่านคิดว่าควรดำเนินการอย่างไร ทั้งด้านหลักการและวิธีการปฏิบัติ โปรดอธิบาย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มที่เป็นพนักงานเทศบาล ครู และพนักงานจ้างตามภารกิจของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในกลุ่มที่ ๒ จำนวน ๑๐ คน

ข้อคำถาม

๑. ในทัศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีหลักการบริหารจัดการองค์การอย่างไร จึงสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ประจักษ์ในปัจจุบัน

๒. ในทัศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ กรณีตอบว่าประสบความสำเร็จ โปรดอธิบายเพิ่มเติมว่าประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง และประสบความสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างไร

๓. ในทัศนะของท่าน เทศบาลเมืองหนองปรือมีการบริหารจัดการองค์การที่ยังไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใด และควรดำเนินการแก้ไขอย่างไร โปรดอธิบาย

๔. ในทัศนะของท่าน ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือประกอบด้วยคุณธรรมหรือจริยธรรมใดบ้างที่ช่วยให้การบริหารจัดการองค์การประสบความสำเร็จ สามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ประจักษ์ในปัจจุบัน โปรดอธิบาย

๕. ในทัศนะของท่าน ผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือควรเพิ่มคุณธรรมหรือจริยธรรมใดบ้าง เพื่อให้การบริหารจัดการองค์การประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป โปรดอธิบาย

๖. เพื่อให้การบริหารจัดการเทศบาลเมืองหนองปรือประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน สามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่ประจักษ์ตลอดไป ท่านคิดว่าควรดำเนินการอย่างไร ทั้งด้านหลักการและวิธีการปฏิบัติ โปรดอธิบาย

แบบสอบถาม
เรื่อง การบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
ของเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยแต่ละข้อจะตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

๑. เพศ ☐ ๑) ชาย ☐ ๒) หญิง
๒. อายุ ☐ ๑) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๒๐ ปี ☐ ๒) ตั้งแต่ ๒๑ – ๓๐ ปี
☐ ๓) ตั้งแต่ ๓๑ – ๔๐ ปี ☐ ๔) ตั้งแต่ ๔๑ – ๕๐ ปี
☐ ๕) ตั้งแต่ ๕๑ – ๖๐ ปี ☐ ๖) ตั้งแต่ ๖๑ ปีขึ้นไป
๓. ระดับการศึกษา ☐ ๑) ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
☐ ๒) ระดับประถมศึกษา
☐ ๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
☐ ๔) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า
☐ ๕) ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่า
☐ ๖) ระดับปริญญาตรี
☐ ๗) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ ๘) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
๔. รายได้ต่อเดือน ☐ ๑) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑๐,๐๐๐ บาท
☐ ๒) ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท
☐ ๓) ตั้งแต่ ๑๕,๐๐๑ – ๒๕,๐๐๐ บาท
☐ ๔) ตั้งแต่ ๒๕,๐๐๑ – ๓๕,๐๐๐ บาท
☐ ๕) ตั้งแต่ ๓๕,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท
☐ ๖) ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
๕. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหนองปรือ (หากเศษของระยะเวลาที่อยู่อาศัยเกินกว่า ๖ เดือน ให้นับรวมเป็น ๑ ปี หากต่ำกว่า ๖ เดือนไม่ต้องนับรวม)
☐ ๑) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑ ปี
☐ ๒) ตั้งแต่ ๒ – ๔ ปี
☐ ๓) ตั้งแต่ ๕ – ๗ ปี
☐ ๔) ตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการ
องค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
โดยแต่ละข้อจะตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

หลักพุทธธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑. ความรู้จักเหตุ คือ รู้หลักเกณฑ์ รู้หลักการที่จะทำให้ เกิดผล มีการกระตุ้นให้เกิดการแยกแยะ การค้นหาสาเหตุ ของปัญหา				
๒. ความรู้จักผล คือ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องจากการ กระทำหรือความเป็นไปตามหลักการ				
๓. ความรู้จักตน คือ รู้ว่าเรานั้นมีฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรมเป็นเท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไข ปรับปรุงต่อไป รู้จักจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และความเสี่ยง เกี่ยวกับองค์การที่กำลังดำเนินการอยู่				
๔. ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น การรู้จัก ประมาณในการใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทอง				
๕. ความรู้จักกาล คือ รู้เวลาที่เหมาะสม และระยะเวลาที่ จะต้องใช้ในการประกอบกิจต่าง ๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้ เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น				

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการ
องค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ต่อ)

หลักพุทธธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๖. ความรู้จักบริษัท คือ มีกิจกรรมสัมพันธ์ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิริยาที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาจะต้องทำกิริยาอย่างนี้ จะต้องพูด อย่างนี้ ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างนี้ เป็นต้น				
๗. ความรู้จักบุคคล คือ รู้จักความแตกต่างของแต่ละ บุคคล หรือรู้ว่าแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างไร				

หลักพุทธธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
และรู้การปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี เช่น ควรจะคบค้าสมาคมด้วยหรือไม่ หรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร				
๘. ความรักใคร่ปรารถนาดี อยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรี และคิดทำประโยชน์แก่บุคคล				
๙. ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใส่ใจในการอันจะช่วยให้บุคคลพ้นความทุกข์ยากเดือดร้อน				
๑๐. ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข มีจิตผ่องใส บันเทิงพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีความสุข เจริญอกงามยิ่งขึ้นไป				
๑๑. มีความวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงด้วยรักหรือชัง				
๑๒. การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน				
๑๓. วาจาเป็นที่รัก คือ มีการส่งเสริมการกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม				

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ต่อ)

หลักพุทธธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๔. การประพาสประโยชน์ คือ มีการชวนช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริมในทางจริยธรรม				
๑๕. ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์ โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี				
๑๖. ความทุกข์ เป็นขั้นมีการแถลงปัญหาที่จะต้องทำความเข้าใจและรู้ขอบเขตของปัญหา				

หลักพฤติกรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๘. ความดับทุกข์ มีแผนการ นโยบายเพื่อกำจัดปัญหา หรือการแสดงให้เห็นว่าการแก้ปัญหาเป็นไปได้ ซึ่งจะต้องทำให้สำเร็จ				
๑๙. ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ มีระบบ กลไกในการ กำหนดวิธีการ ขั้นตอน และรายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติใน การลงมือแก้ปัญหา				
๒๐. ความพอใจ คือ มีแรงจูงใจและความชอบ กระตือรือร้นที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะ ทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป				
๒๑. ความเพียร คือ มีความขยันหมั่นเพียรละชั่ว เพียร สร้างความดี ไม่ทอดธุระ				

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพฤติกรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการ องค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ต่อ)

หลักพฤติกรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๒๒. ความคิด คือ มีความรอบคอบ ระมัดระวัง ตั้งจิตรับรู้ ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ปล่อยใจ ให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป				
๒๓. ความไตร่ตรอง หรือใช้ระบบหรือกลไกในการ ตรวจสอบทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำ นั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ วิถีปฏิบัติปรับปรุง เป็นต้น				
๒๔. มีความละเอียดถี่ถ้วนใจตนเองในการกระทำทุจริตต่าง ๆ รวมไปถึงการมีอาการรังเกียจต่อบาปทุจริต				
๒๕. ความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำชั่วทุจริต เสมือน คนเห็นงูก็เกรงกลัวต่อพิษของมัน หลีกเลียงเสียให้ห่างไกล				
๒๖. หมั่นประชุมกันเนื่องนิยต์ คือ มีการประชุมพบปะ และปรึกษาหารือกันในกิจการงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ				
๒๗. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันดำเนินกิจกรรมที่ควรทำ คือ มีการเข้า				

หลักพุทธธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
ประชุม การเลิกประชุม และการดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายตามมติที่ประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน				
๒๘. ไม่ตั้งกฎกติกาใหม่โดยพลการ ไม่ล้มเลิกกฎ กติกาเก่าที่ดีอยู่แล้ว มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ยึดมั่นในกฎ กติกา จารีตประเพณีอันดีงามของชุมชน				

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ต่อ)

หลักพุทธธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (๔)	มาก (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๒๙. สักการะ เคารพ นับถือ และบูชาท่านผู้ใหญ่มากมาย มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง หมายถึง ให้ความเคารพ และรับฟังความคิดเห็นหรือคำแนะนำของผู้ใหญ่				
๓๐. มีการเคารพสิทธิสตรี และความเท่าเทียมทางเพศ ไม่ข่มขืนและบังคับปกครองหญิงในสกุล คือ ให้เกียรติปกป้อง และคุ้มครองผู้เป็นเพศหญิงในทุกวัยให้อยู่ดีมีสุข				
๓๑. มีการส่งเสริม สนับสนุนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจดีย์สถานในชุมชน และไม่ลบหลู่ปลีกรรมอันชอบธรรม ซึ่งเคยให้เคยดำเนินการแก่เจดีย์สถานเหล่านั้น เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ที่เตือนความทรงจำ เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในชุมชนให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ				
๓๒. มีการส่งเสริมอุปถัมภ์คำชู สนับสนุนพระพุทธศาสนา และกิจของคณะสงฆ์ ปกป้องคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมแก่เหล่าพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดี พร้อมทั้งสนับสนุนให้ประชาชน และสมาชิกขององค์การนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประพฤติปฏิบัติ				

ส่วนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เพิ่มเติมจากหลักพุทธธรรมที่ได้นำเสนอในส่วนที่ ๒)

๑. ท่านคิดว่านอกเหนือจากหลักธรรม และคุณธรรมจริยธรรมที่ได้นำเสนอในส่วนที่ ๒ แล้ว มีหลักธรรม และคุณธรรมจริยธรรมใดบ้างที่เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หลักธรรม และหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ท่านได้นำเสนอเพิ่มเติมในข้อที่ ๑ นั้น เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร

ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ง

ประมวลภาพจากการสัมภาษณ์

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มที่ ๑

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มที่ ๑

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มที่ ๒

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มที่ ๒

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มที่ ๓

ภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มที่ ๓

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างเอกสารโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

๑. ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์การด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเทศบาลเมืองหนองปรือให้มีการยึดมั่น และประพฤติปฏิบัติดำรงตนอยู่ในหลักพุทธธรรม คุณธรรม และจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

๑.๑ การประกาศมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับความประพฤติของข้าราชการที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล โดยยึดถือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นหลักการและแนวทางการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับองค์กร และระดับบุคคล เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ขององค์การที่ดี อันเป็นที่ยอมรับและมีความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมไปถึงก่อให้เกิดพันธะความผูกพันระหว่างองค์การกับข้าราชการในทุกระดับ โดยกำหนดให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจภายในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ สร้างระบบความรับผิดชอบของข้าราชการทั้งต่อตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อองค์การ ต่อประชาชน และต่อสังคม ตามลำดับ ตลอดจนป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้น

๑.๒ โครงการฝึกอบรมนางค์กรเป็นสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีในการให้พนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือนำหลักธรรม จริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติราชการประจำวัน ส่งผลให้พนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือมีพลังในการปฏิบัติราชการ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อประชาชนผู้มารับบริการ พร้อมทั้งมีความสามัคคีในองค์การ และมีความสุขในการปฏิบัติราชการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๖๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เป็นระยะเวลา ๕ วัน

๑.๓ โครงการสร้างเครือข่ายโปร่งใส หัวใจคุณธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาการทุจริต นำไปสู่การปลูกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต พร้อมให้ความร่วมมือระหว่างองค์กร และภาคีเครือข่ายในการป้องกันการทุจริต ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และตรวจสอบการทุจริตในทุกภาคส่วน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๑๐๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริต อาทิเช่น แนวทางการป้องกันการทุจริตในองค์กร การแยกแยะความคิดระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม กรณีศึกษาและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น และกิจกรรมแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นพร้อมนำเสนอผลงานในหัวข้อ “การประเมินความเสี่ยงในองค์การด้านผลประโยชน์ทับซ้อน” เป็นระยะเวลา ๑ วัน

๑.๔ โครงการอบรมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกส่วนราชการในสังกัดเทศบาลเมืองหนองปรือได้ให้ความสำคัญกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแก่ประชาชน โดยเฉพาะหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร ส่งผลให้การปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบฯ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ลดความเสียหาย และความไม่เชื่อมั่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๕๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นระยะเวลา ๑ วัน

๑.๕ โครงการสร้างสุข สวดมนต์ รักษาศีล ๕ มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการสวดมนต์บทสวดสรรเสริญพระพุทธรูป พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ สมาทานศีล ๕ แผ่เมตตา และนั่งสมาธิ ซึ่งอานิสงส์ของการสวดมนต์ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติเกิดสติปัญญา และความสงบสุขขึ้นในจิตใจ และมีการดำเนินโครงการฯ ทุกวันพระ

๑.๖ กิจกรรมทำบุญตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรฯ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมรำลึกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้ ตลอดระยะเวลาที่พระองค์ทรงครองราชย์ ๗๐ ปี ที่ทรงปกครองไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ ด้วยพระปัญญาคุณ พระเมตตาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระราชทานโครงการพระราชดำริ ๔,๔๔๗ โครงการ พระมหากรุณาธิคุณถวายความอาลัยในฐานะพลสกนิกรคนไทยได้ร่วมพระบารมีของพระองค์ท่านมาอย่างยาวนาน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง สมาชิกสภาเทศบาล ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สมาคมกลุ่มพลังมวลชน และประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง ถวายแด่พระสงฆ์ จำนวน ๙๐ รูป จากวัดต่าง ๆ ในเขตอำเภอบางละมุง เป็นระยะเวลา ๑ วัน

๑.๘ โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติราชการได้ตามเป้าหมายของกระทรวงมหาดไทย และเป็นไปตามพระราชฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ (๑) – (๔) ที่กำหนดให้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น พร้อมทั้งให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับรู้และทราบแนวนโยบายการปฏิบัติราชการของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองหนองปรือ นำไปสู่การปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อประชาชน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน ๕๐๐ คน โดยได้กำหนดให้มีกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น การปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนาและหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาเทศบาลเมืองหนองปรือตามนโยบาย Thailand ๔.๐ เป็นต้น เป็นระยะเวลา ๑ วัน

๑.๙ กิจกรรมการจัดเจ้าหน้าที่สำหรับให้บริการแก่ประชาชน มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนผู้มารับบริการที่สำนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้บริการประชาชน ตลอดทั้งวัน ไม่เว้นแม้กระทั่งเวลาพักกลางวัน ภายใต้นโยบายการให้บริการที่ว่า “บริการด้วยความรวดเร็วมีอัธยาศัยดี และไม่เลือกปฏิบัติ” มีการดำเนินกิจกรรมในวันและเวลาราชการ

๒. ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์การแบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม
โดยการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
ราชการ

๒.๑ การประชุมหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างาน ในวันอังคารแรกของ
ทุกเดือน

ตัวอย่างการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑

วันอังคารที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมชั้น ๔ สำนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือ

นายธีรวิทย์ ทองนอก ปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือ เปิดการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ โดยมี หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน พนักงานเทศบาลฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมฯ สำหรับการประชุมในวันนี้มีวาระการประชุมดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่อง ที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่อง รับรองรายงานการประชุม และติดตามงานในการประชุมครั้งที่แล้ว

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่อง งานนโยบายของคณะผู้บริหาร/งานที่ผู้บริหารมอบหมาย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่อง รายงานปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงาน/
การประสานงานของหน่วยงาน/งานริเริ่มของหน่วยงาน/การปรับปรุง
ระบบงานของหน่วยงาน

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่อง การติดตามงานตามแผนดำเนินงานประจำปีของแต่ละหน่วยงาน
รวมทั้งโครงการที่ใช้จ่ายจากเงินสะสม งานที่ตกค้างจากปีก่อน

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่อง มติ ครม. หนังสือสั่งการประกาศหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ระเบียบ กฎหมาย
นโยบายของรัฐบาลหรือหน่วยอื่น ๆ

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่อง ปัญหาร้องเรียน ร้องทุกข์ จากภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน
ประชาชน ผู้ประกอบการ ชุมชน สมาชิกสภาฯ ทุกช่องทาง

ระเบียบวาระที่ ๘ เรื่องอื่น ๆ

และมีการรับฟังปัญหาต่าง ๆ จากทุกส่วนราชการ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป

๒.๒ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุมและอบรมพัฒนาศักยภาพให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน ๑๕๐ คน ในวันที่ ๑ ของทุกเดือน

๒.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มพัฒนาสตรีเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม การอบรมพัฒนาศักยภาพ และกิจกรรมออมทรัพย์สัจจะให้แก่กลุ่มพัฒนาสตรีจำนวน ๓๑๕ คน ในวันที่ ๕ ของทุกเดือน

๒.๔ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่คณะกรรมการชุมชน จำนวน ๓๙๖ คน ในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยกำหนดให้มี กิจกรรมการประชุม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ การดำเนินงานด้านการสาธารณสุขระหว่างพื้นที่ และการ อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการสาธารณสุขให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน ๔๐๐ คน ในวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน

๒.๖ การประชุมกลุ่มออมวันละบาท โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการกลุ่มออมวันละบาท จำนวน ๒๐ คน ในวันที่ ๒๐ ของทุกเดือน

๒.๗ โครงการส่งเสริมการดื่มนมเพื่อสุขภาพเด็กพิเศษ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กพิเศษได้ดื่มนม และกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มรับนมของเด็กพิเศษ จำนวน ๗๐ คน ในวันที่ ๒๐ ของทุกเดือน

๒.๘ การจัดประชุมกลุ่มกองทุนพัฒนาบทบาทของสตรี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุมพิจารณาและติดตามโครงการเงินกู้ของสตรี จำนวน ๓๐ คน ในวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน

๒.๙ โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตั้งแต่รุ่นที่ ๒ – รุ่นที่ ๔ เช่น การออกกำลังกายของผู้สูงอายุ และ โภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น และกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานโรงเรียนผู้สูงอายุ (ชมรมดอกกลาดวน) จำนวน ๕๕๓ คน ในทุกวันพุธ

๒.๑๐ โครงการอาชาเพื่อพัฒนาสุขภาพเด็กพิเศษ (อาชาบำบัด) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการกลุ่มผู้ปกครองเพื่อลูกพิเศษ กิจกรรมการประเมินเด็กก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอาชาบำบัด และกิจกรรมอาชาบำบัด จำนวน ๘๐ คน ในวันพฤหัสบดีสุดท้ายของทุกเดือน

๒.๑๑ โครงการอาสาสมัครดูแลเด็กในชุมชน (อดช.) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมอาสา
ปกป้องเด็ก และเฝ้าระวังช่วยเหลือเด็กในชุมชน และกิจกรรมประชุมเครือข่ายสหวิชาชีพด้านเด็ก
สตรี และครอบครัว จำนวน ๒๐ คน จำนวน ๒ เดือนต่อ ๑ ครั้ง (ปีละ ๖ ครั้ง)

๒.๑๒ การประชุมอาสาสมัครแรงงาน โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการประชุม และการอบรม
ให้ความรู้ด้านแรงงานให้แก่อาสาสมัครแรงงาน จำนวน ๘๐ คน จำนวน ๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง (ปีละ ๔
ครั้ง)

๒.๑๓ การประชุมหมู่บ้านจัดสรร โดยเมื่อเทศบาลเมืองหนองปรือได้รับการร้องเรียนเรื่องใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งมีอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือมากกว่า ๑๐๐ หมู่บ้าน เทศบาลเมืองหนองปรือจะดำเนินการจัดประชาคมหมู่บ้านจัดสรรนั้น ๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และแสวงหาข้อยุติในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนข้างต้น ซึ่งเทศบาลเมืองหนองปรือได้ดำเนินการจัดประชาคมหมู่บ้านจัดสรรประมาณ ๒ ครั้งต่อ ๑ เดือน

๓. ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์การด้วยการเสริมสร้างจริยธรรม โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมไว้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อย ๆ และต่อเนื่องตามความเหมาะสม

3.1 การกำหนดรายละเอียดให้โครงการฯใด ๆ ที่ต้องมีพิธีเปิดโครงการฯ ต้องให้ประธานในพิธีฯ จุดธูปเทียนบูชา พระรัตนตรัย ขับร้องเพลงชาติ ท่องบทสวดมนต์ และขับร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีด้วยเป็นส่วนใหญ่

๓.๒ การกำหนดรายละเอียดให้โครงการฯ ไต ๆ ที่มีการทำบุญตักบาตร หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฯ จะต้องนำอาหารที่ประชาชนนำมาร่วมทำบุญตักบาตรนั้น จัดสรรและแบ่งปันให้สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือ

๓.๓ โครงการรวมพลังน้ำใจเพื่อบ้านหลังใหม่ผู้ป่วยเอดส์ บ้านพักรักษาเพื่อน มูลนิธิกระท่อมพระสิริ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้ป่วยเอดส์ และระดมทุนในการจัดหาสถานที่พักอาศัยแห่งใหม่ให้กับผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริให้ดีขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ และภาคีเครือข่ายได้มีส่วนร่วมในการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริให้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม เป็นสังคมที่สงบ เกิดความสันติสุข โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการระดมทุนในการจัดหาสถานที่พักอาศัยแห่งใหม่ให้กับผู้ป่วยเอดส์ของมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนรวมพลังน้ำใจ สนับสนุนเทศบาลเมืองหนองปรือ สงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนวันเอดส์โลก ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนรวมพลังน้ำใจ สนับสนุนเทศบาลเมืองหนองปรือ สงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ติดเชื้อเอดส์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันศุกร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ จัดกิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศลในการจัดซื้อที่ดิน ณ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับพระราชวิสุทธิประชานาถ (อลองกต ติกขุปัญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี เพื่อจัดซื้อที่ดินจำนวน ๒ ไร่ ๒ งาน ๕.๙ ตารางวา

ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศลในการจัดซื้อที่ดิน ณ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับพระราชวิสุทธิประชานาถ (อลองกต ติกขุปัญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี เพื่อจัดซื้อที่ดินจำนวน ๒ ไร่ ๒ งาน ๕.๙ ตารางวา

ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมทอดผ้าป่ามหากุศลในการจัดซื้อที่ดิน ณ สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เทศบาลเมืองหนองปรือ โดยเทศบาลเมืองหนองปรือได้ร่วมกับพระราชวิสุทธิประชานาถ (อลองกต ติกขุปัญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี เพื่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ และอาคารประกอบอาหาร

ครั้งที่ ๗ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์รับบริจาคเงิน ผ่านรายการถ่ายทอดสด “รายการพิเศษใจฟ้า” ตอนรวมน้ำใจสำหรับ

บ้านพักรักษาเพื่อในมูลนิธิกระท่อมพระสิริ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ NBT ใน เวลา ๒๓.๐๐ – ๐๑.๐๐ น. ของวันเสาร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ทั้งนี้ จากการรับบริจาคทั้งหมด ๗ ครั้ง เทศบาลเมืองหนองปรือได้นำไปใช้ในการจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๒ ไร่ ๒ งาน ๕.๙ ตารางวา งบประมาณทั้งสิ้น ๓,๓๑๓,๐๐๐ บาท และก่อสร้างอาคารสถานพักฟื้น กับผู้ป่วยเอดส์ มูลนิธิกระท่อมพระสิริ ซึ่งประกอบด้วย อาคารสถานพักฟื้นผู้ป่วยโรคเอดส์ “อาคารรวมน้ำใจ บ้านรักษะเพื่อน” จำนวน ๑ หลัง และอาคารอเนกประสงค์ “อาคารประกอบอาหาร” และที่พักเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑ หลัง พร้อมระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา และระบบบำบัดน้ำเสีย งบประมาณทั้งสิ้น ๑๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	: นายธีรวิทย์ ทองนอก
ว/ ด/ ป เกิด	: ๒๓ ตุลาคม ๒๕๐๑
สถานที่เกิด	: ๒๑/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครราชสีมา
การศึกษา	: - ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๒๔ น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต) - สำนักกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๒๖ (เนติบัณฑิตไทย) - ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๔๐ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ)
ประสบการณ์ทำงาน	: - หัวหน้างานนิติการ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี - หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี - รองปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี - รองปลัดเทศบาล เทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง - ปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลบ้านฉาง จังหวัดระยอง - ปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลบ่อทอง จังหวัดชลบุรี - รองปลัดเทศบาล เทศบาลนครสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ - ปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี - ปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี - อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยบูรพา
รางวัลเกียรติคุณ	: บุคคลแม่พิมพ์ต้นแบบ สาขาผู้นำและนักพัฒนาท้องถิ่นดีเด่น งานประกาศรางวัลเชิดชูเกียรติคนของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙ โครงการเฉลิมพระเกียรติองค์ราชัน
สถานที่ทำงาน	: สำนักงานเทศบาลเมืองหนองปรือ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	: ๒๘๐/๙ หมู่ที่ ๕ หมู่บ้านธัญญวันต์ ถนนสุขุมวิทพทยา ๕๓ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๖๐